

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין

החוג ללימודי התרבות העברית

המגמה לבלשנות שמית

מורפונולוגיה של השורש בפועל בעברית ישראלית מדוברת

חיבור זה הוגש כעבודת גמר לקראת התואר
"מוסמך אוניברסיטה" באוניברסיטת תל-אביב

על ידי

אילן גונן, ת"ז 033766296

העבודה הוכנה בהדרכת
פרופ' שלמה יזרעאל

י"ב אב תשס"ט

2 אוגוסט 2009

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין
החוג ללימודי התרבות העברית
המגמה לבלשנות שמית

מורפונולוגיה של השורש בפועל בעברית ישראלית מדוברת

חיבור זה הוגש כעבודת גמר לקראת התואר
"מוסמך אוניברסיטה" באוניברסיטת תל-אביב

על ידי

אילן גונן, ת"ז 033766296

העבודה הוכנה בהדרכת
פרופ' שלמה יזרעאל

י"ב אב תשס"ט

2 אוגוסט 2009

תקציר

עברית ישראלית מדוברת כוללת רפלקסים רבים משכבות קדומות של עברית, אשר גורמיהם כבר אבדו והותירו תופעות סבוכות. עבודה זו מבקשת לתאר באופן סינכרוני את המערכת המורפופונולוגית, המסדירה תופעות אלה ומאפשרת לתינוק בסביבה דוברת עברית ישראלית לרכוש את הפונולוגיה ואת מורפולוגיית הפועל על מורכבותן.

אנו מבקשים להשלים חסר בולט בתיאור מנגנון יצירת הפעלים השגורים והיום-יומיים, הממלאים את פיהם של דוברי העברית הישראלית, באמצעות תיאור המורפופונמות ואופן תפקודן כרכיבי-השורש בעברית ישראלית מדוברת. חלל משמעותי קיים במחקר המורפולוגיה של רוב הפעלים בשפה, זאת בעקבות התמקדותו של מחקר מורפולוגיית הפועל בעשורים האחרונים בדרכי יצירת פעלים חדשים ובעיקר בפעלים גזורי-שם¹ – ולא במנגנון הרכבת הפעלים גזורי-השורש, אשר הינו שונה מאוד (ערד 2007: 6-7).

בעבודה זו נסקור את עקרונות השיטה המורפופונולוגית, המאפשרת לנתח תופעות המערבות הן פונולוגיה הן מורפולוגיה. כחלק מהשיטה מוגדרות המורפופונמות המשמשות כרכיבי-השורש בעברית ישראלית מדוברת, ומוצג במפורט אופן מימושן בסביבות מורפופונולוגיות שונות בפרדיגמות הנטייה. המחקר התבסס על פעלים מתוך טקסטים מוקלטים של עברית ישראלית מדוברת, אשר נלקחו מתוך פרויקט מאגר העברית המדוברת (הרי ויזרעאל תשס"ב; יזרעאל ורהב 2004), תומללו ותועתקו.

שימת לב מיוחדת מוקדשת לסוגיית בכ"ף ולשורשים העלולים, אשר מימושיהם והשפעתם על סביבתם מוסברים באמצעות השיטה המורפופונולוגית. כמו כן מובאים פתרונות לתופעות של גיוון משלבי בהגיית פעלים, ולבסוף מועלים נושאים נוספים לדיון.

¹ אורנן 1971, תשנ"ג; בולוצקי במאמריו הרבים, ביניהם 1978, 2007; בת-אל 1986, 1996; ברמן 1987, 1989; רביד 1990; ניר 1993; אוסישקין 1999; שורצולד תש"ס ורבים אחרים; והשוו ליזרעאל 2006: 118-119.

הקדמה

בלשן שולף הקלטה של דיבור ספונטני טבעי ולוחץ על כפתור ההפעלה של נגן המוזיקה. ההגאים מתחילים לזרום סביבו ולהתרוצץ על פני השטח. הוא מאזין ומתמלל, מפעיל את הנגן ובכל כמה שניות מחזיר לאחור, נגן וחזור, ומקיש עלי מקלדת את המנגינות הטבעיות ביותר בעולם.

בלשנים אוהבים למצוא את נימי המתאָר של התוהו. הריכוז הוא המפתח לכול. בראשו מחלק הבלשן את הרצף הליניארי של הדיבור לרמות רבות; רושם הגאים, מסמן גבולות, מתרשם מההנגנה – ולעתים לוחש לעצמו, מחקה את ששמע, מנעים ומטעים, מתנסה בעצמו במקטעי טקסט. לאחר מכן הוא לוקח הפסקה וצעד לאחור, מביט ברישומו, ובמאמץ שלא להיבלע בשטף המלל הוא דולה את מושאי מחקרו.

ראשית צפו לנו הפעלים על פני המים. צורות ומבנים טבעיים, מתחלפים ומתגוונים, מפגינים דגמים, חולקים זה עם זה תבניות, לרגע דומים ומיד שוחים לכיוון אחר. מהר למדי הדמיון גובר על השוני, והקווים המשותפים מתבלטים – השורשים. אם מתבוננים בהם בריכוז ומניחים להם לשחק על פני המים, ניתן להבחין בהרכבים מפתיעים, להבין אותם ואת סיבת קיומם. מיד מתברר המיון הטבעי שלהם לקבוצות גמישות, וחלקם לעתים חומקים מקבוצתם וצצים מתוך המים באזור אחר.

משזיהנו את שחקני המפתח, התחלנו לתור אחר מסלולם של השורשים מהמעמקים למעלה, אל האוויר. יצאנו במסע מטה, נגד הזרם, לאורך נתיביהם העולים של רכיביהשורש. עם הצלילה מפני המים למטה, דרך כמה מפלסי עומק, אור השמש מתרחק, הצורות מתעמעמות והופכות תיאורטיות יותר ויותר. כאן יש להפעיל את פנסי הצוללת ואת שיקול הדעת יותר מתמיד. יש לחשב את המסלול הקצר ביותר, וגם להימנע מדבקות בדרכים המוכרות.

מהר מאוד יתגלה לנו כי השורשים והמשקלים הם עמודי היסוד של מערכת הפועל בעברית. עבודות דקדוק רבות הוקדשו לתיאורם. בעבודה זו אנו מבקשים לנווט את ספינת המחקר פנימה, אל לב מנגנון הנטייה של מערכת הפועל, להישיר מבט אל עמודי היסוד, ואז לצלול ביניהם אל נקיקי הפרדיגמות, שם מורכבות שלל צורות שוקקות חיים, מתחלפות ומתגוונות, מציפות בכל צורה צלילים אחרים. לא רק הצורות המוכרות שנחקרו עד לאות, אלא כל אחיותיהן ורעותיהן, דקות-גזרה או עדיות-עיצורים, סרוגות שורש ומשקל, שזורות מוספיות – כולן יודעות את מקומן ומתכוננות לעלות אל פני המים, שימושיות ויום-יומיות.

ניתן לשפה המדוברת להוביל את השיט שלנו אל מעמקי פרדיגמות הנטייה של הפועל. הגיעה העת לתיאור של החוקים הפועלים על רכיביהשורש כאשר משתנה סביבתם המורפולוגית והפונולוגית, של תהליך יצירת מגוון הצורות הללו ושל הסדירות המאפשרת לחזות את תוצאות התהליך. הגיעה העת לתת את הדעת אל התופעות המורפולוגיות הכרוכות בנטיות.²

~ ~ ~

בביצוע המחקר המובא בעבודה זו ובכתיבתו, כמו ביתר לימודי לתואר השני, הנחה אותי פרופסור שלמה יזרעאל, אשר פֵיאה לתחום מחקר הלשון המדוברת, גם היכרותי איתו התחילה בתמלול הקלטות של דיבור ספונטני, לפני כמעט עשור. מאז רחשתי לו כבוד והערצה על החריצות, הדיוק והנוקנות פורמזים. כעת מצטרפת תודת עד.

תודה שלוחה גם לדוקטור ברוך פודולסקי, על ההשראה לשימוש בשיטת המחקר המורפולוגית ועל הרעיונות לטיפול בעברית ישראלית אותם העניק לי בנדיבותו בשיעוריו ובשיחות אישיות.

בן-זוגי נמרוד, משפחתי וחבריי היקרים צללו איתי מעלה ומטה בשיט המעמקים הזה, שארך שנה וחצי. עבורם, אקווה, פיזרתי תודות לאורך הדרך בלשון מדוברת, וזו העת להנציחן בכתב: תודה.

² המשפט האחרון שואב מאת אורנג (1971: 32-33).

תוכן העניינים

2	מבוא	1
2	רקע: השורש בפועל בעברית ישראלית	1.1
3	1.1.1 השורש כיחידה מהותית בפועל	
4	1.1.2 רכיבי השורש: עיצורים בלבד?	
4	1.1.3 סוגי השורשים	
5	שאלת המחקר	1.2
6	שיטת המחקר	1.3
6	1.3.1 תיאור סינכרוני	
6	1.3.2 תיאור דקדוקי מבוסס־קורפוס	
7	1.3.3 השיטה המורפופונולוגית	
8	1.3.3.1 מורפופונמות	
9	1.3.3.2 מחקר של פועל הנוצר משורש	
9	1.3.4 הטקסטים המוקלטים, הבאתם לכתב וניתוחם	
9	1.3.4.1 הטקסטים המוקלטים	
10	1.3.4.2 התמליל והתעתיק	
12	1.3.4.3 דגימת הפעלים	
13	המורפופונמות בשורש בעברית ישראלית מדוברת	2
13	2.1 בכ"ף: המורפופונמות העיצוריות הדור־ערכיות	
14	2.1.1 שיטות לחוקיות החילוף	
14	2.1.1.1 הצעה א: רכיבי השורש הם פונמות, חוק חיכוך פונולוגי (אלופוני)	
14	2.1.1.1.1 הנחת קיום הגרוניים לצורך הפשטת החוקים	
15	2.1.1.1.2 חריגי חוק החיכוך הפונולוגי	
15	2.1.1.2 הצעה ב: רכיבי השורש הם פונמות וארכיפונמות	
17	2.1.1.3 הצעה ג: רכיבי השורש הם מורפופונמות בלבד	
19	2.1.2 בידול מקרים שאינם בכ"ף	
20	2.1.3 חילוף מורפופונולוגי כנגד גיוון משלבי	
20	2.1.3.1 חילוף מורפופונולוגי	
20	2.1.3.2 גיוון משלבי	
20	2.2 מלאי המורפופונמות	
21	2.3 המורפופונמה $ X $	
22	2.4 הגישות השונות למבנה השורש	
22	2.4.1 הגישה הרבגונית	
23	2.4.2 השורש השלשי והשורש העלול	
24	2.4.3 הגישה המפשרת בין התלת־עיצוריות לרבגוניות	
25	2.4.4 גישת המורפופונמות	
25	2.5 גזרות השורש והמורפופונמות העלולות (המתחלפות עם תנועה או \emptyset)	
26	2.5.1 המורפופונמה $ N $ (פ"נ)	
27	2.5.2 השורשים הדור־רכיביים (כפולים, ע"ו, פי"צ)	
29	2.5.3 המורפופונמה $ H $	
29	2.5.3.1 ניתוח החלופות של $ H $	
30	2.5.4 המורפופונמה $ G $	
31	2.5.5 המורפופונמה $ A $	
33	2.5.5.1 גזרת ${}_{R_1}A$	
35	2.5.5.2 גזרת ${}_{R_2}A$	
36	2.5.5.3 גזרת ${}_{R_3}A$	
36	2.5.6 המורפופונמה $ J $	
38	2.5.6.1 תזוזה בין גזרות ${}_{R_3}J$ ו־ ${}_{R_3}A$	
38	2.5.7 שילוב גזרות	
39	3 סיכום	
39	3.1 מחקר יצירת הפעלים: גזרי־שם או גזרי־שורש	
40	3.2 נושא למחקר המשך: המשקלים וחלופותיהם	
41	3.3 זיהוי תהליכי הידקקות	
43	ביבליוגרפיה	
47	נספח	

קיצורים וסימונים

- להלן רשימת קיצורים וסימונים שיופיעו בגוף העבודה. בדבר קיצורים שיופיעו בטקסטים שנחקרו (בנספח) ראו סעיף 1.3.4.2.
- ע"י – עברית ישראלית.
 - עי"ם – עברית ישראלית מדוברת.
 - עמ"ק – עברית מקראית.
- **דוגמה:** דוגמאות בעבודה זו יובאו בכתוב פונמי-פונטי רחב ואחריו גלוסה בין גרשים בודדים. רכיבי-השורש יודגשו באותיות עבות ונוטות, לדוגמה: *famra* 'שמרה'. לעתים יצורף ניתוח מורפולוגי המתאר צורת עומק אשר עלולה לכלול רכיבים שנשלו לבסוף בחוק מורפולוגי – ואלה יסומנו באדום, או רכיבים שנוספו בחוק פונולוגי אשר יסומנו בכחול. לדוגמה: *nexfeva* 'נחשבה' (\rightarrow -**nexfev-a*), *neherga* 'נהרגה' (\rightarrow -**neherg-a*).
 - **שורש:** שורשים מצוינים במורפונמות (השוו סאסאקי 2000: 3) ולפניהם סימן השורש המתמטי $\sqrt{\quad}$, לדוגמה: $\sqrt{\text{fmr}}$. בדרכו של גוטמן (1970: 34-35), בניתוח הפעלים, שלושת רכיבי-השורש מסומנים באות R (oot) ולאחריה מספר: R3, R2, R1.
 - **גזרה:** גזרת שורשים תסומן ברכיבי-השורש ואחריו המורפונמה הממוקמת בעמדה זו. לדוגמה, R1B היא גזרת השורשים שרכיבי-השורש הראשון שלה (R1) הוא המורפונמה |B|.
 - **תעתיק:** [] תעתיק פונטי; // תעתיק פונמי; || תעתיק מורפונמי (בעקבות שיין 1966).
 - **מורפונמה:** מורפונמות חד-ערכיות מיוצגות באותיות לטיניות קטנות, לדוגמה |b|; מורפונמות רב-ערכיות מיוצגות באותיות לטיניות גדולות, לדוגמה |B|. האות שנבחרה היא לרוב אחת החלופות – לא בהכרח החלופה הבסיסית או הנפוצה, שכן איננו מניחים חלופה בסיסית ולא בדקנו את תפוצת החלופות.
 - **מימוש של מורפונמה:** מימוש של מורפונמה יסומן בחץ ואחריו חלופותיה הפונמיות מופרדות בטילדה. לדוגמה, הסימון $|N| \rightarrow /n/ \sim \emptyset$ משמעו שהמורפונמה |N| מתממשת לחלופין בפונמה /n/ או באפס.

1 מבוא

”כמו שיחפוץ החפץ לומר – יאמר, וכמו שירצה הרוצה לדבר – ידבר”
 ”חפצי בספר הזה להתבונן ולהזהר על אותיות הסתר והמשך אשר בלשון
 עברית ולהורות דרכיהם, כי נפלא סודם מרבים בני אדם, [...] ועמקו
 רזיהם עד אשר לא ידעו תכונת הפעלים אשר בם האותיות האלה”
 ”אז בראותי זה ההפך והשנוי אשר יקרה באותיות האלה, חברתי בהם
 [...] הספר הזה, אשר פרשתי בו כל דרכיהם הנעלמים ובארתי כל רזיהם
 הסתומים והבינותי מקומות נפילתם מן המלים והתהפכם בפעלים”

– יהודה בן דוד חיוג', 946-1012? (תשכ"ח): 2-3; הפיסוק והניקוד שלי).

עבודה זו מציעה מבט סינכרוני על השורשים במערכת הפועל של עברית ישראלית מדוברת, באמצעות
 יישום השיטה המורפופונולוגית. המחקר המובא כאן ביקש לבדוק מהם רכיבי השורש בפועל ובאיזו רמה
 הם מיוצגים – האם השורש מורכב מפונמות, דהיינו ברמה הפונולוגית, או שמא מורכב ממורפופונמות,
 דהיינו ברמה המורפופונולוגית.

הפרק הראשון מביא רקע על השורש במערכת הפועל ועל השאלות המרכזיות בנושא, ולאחר מכן
 מוצגות שאלת המחקר ושיטת המחקר במחקר זה: תיאור דקדוקי סינכרוני של שפה מדוברת, בשיטה
 המורפופונולוגית, מטקסטים מוקלטים.

הפרק השני הוא הדיון בשיטה המורפופונולוגית וביישומה. בחרנו להגיש את סקירת המחקרים
 הרלוונטיים בהדרגה, עם התקדמות הדיון, מהחילופים הפשוטים למורכבים יותר. ראשית מטופלת סוגיית
 בכ"ף, על הפתרונות העיקריים שהוצעו לה, ומובא הניתוח המורפופונולוגי של שלוש המורפופונמות
 המסדירות את הנושא (סעיף 2.1). לאחר מכן, נציג אופני תפקוד מורכבים יותר של המורפופונמות
 בשורש ונבחין בין חילוף מורפופונולוגי המתרחש בתפוצה משלימה לבין גיוון משלבי המאפשר שני
 מימושים שונים במקביל (סעיף 2.2).

לאחר שתוצג המורפופונמה המורכבת יותר $|X|$ (סעיף 2.3), ניגש לבחון את סוגיית השורשים
 העלולים: תחילה נסקור את הגישות השונות לניתוח שורשים בעלי פחות משלושה עיצורים ואת הצעתנו
 המורפופונולוגית אשר תיבחן מולן (סעיף 2.4). הדיון יתפתח עם פירוט של יתר המורפופונמות, מן
 הפשוטה אל המורכבת, ושל גזרות השורש העלולות הכוללות אותן (סעיף 2.5).

לסיכום, בפרק השלישי, נרכז את מסקנותינו מהמחקר שיוצג כאן, נדגיש נושאים משיקים חשובים
 ונעלה נקודות למחקר המשך.

1.1 רקע: השורש בפועל בעברית ישראלית

תצורה מסורגת (בלתי רציפה) של שורש ותבנית – תהליך טיפוסי לשפות השמיות – היא מכאניזם
 היצירה העיקרי במורפולוגיה של עברית ישראלית – והפרודוקטיבי ביותר במערכת הפועל (אריאל
 1972: 514; אורנן תשמ"ג, תשמ"ט-תש"ן; אפרת תשמ"ד; גלינרט 1989: 458; שורצולד 1996: 95,

תש"ס; בולוצקי 2007: 305; ועוד רבים). על פי בולוצקי (שם), תהליך זה חזק בעברית ישראלית כתימה, למרות התגברותה של הגזירה הקווית. שני אופני הגזירה הללו פועלים באופן יצרני למדי זה לצד זה, לעתים אף בתוך אותה תבנית מורפולוגית.

פרדיגמת נטיית הפועל בעברית ישראלית מתחלקת בשלוש חלוקות, בראייה מורפולוגית (אורנן 1971). ראשית, לחמש **חטיבות לפי צורני הנטייה**: נטייה בעיקר באמצעות סופיות ("עבר"), נטייה בעיקר בתחיליות ("עתיד"), בינוני (participle), ציווי ומקור (infinitive). שנית, כל חטיבה מתחלקת לחמישה **בניינים**, על פי השינויים החלים בבסיס הפועל כשמצטרפים אליו צורני הנטייה ועל פי ההבדלים בין השינויים: פעל³, פיעל, התפעל, נפעל והפעיל⁴. החלוקה השלישית היא לצורות הנטייה, דהיינו **למשקלים** (אורנן 1971; והשוו אריאל 1972). בנוסף, משקלים רבים יכולים להופיע ביותר מדגם אחד, בהשפעת השורש המשובץ בהם; את הדגמים החלופיים הללו נכנה כאן 'חלופות-משקל' (ראו דיון בסעיף 1.3).

1.1.1 השורש כיחידה מהותית בפועל

השורש הוא ישות סינכרונית המשתתפת כמעט בכל שפה שמית במערכת הלשונית (קנטינו 1950: 121-120, גולדנברג 1994: 21; סאסאקי 2000; יזרעאל 2006: 122). רוב החוקרים (ובהם גרינברג 1950; אפרת 1997; שורצולד תש"ס; סאסאקי 2000; יזרעאל 2006; ערד 2007) מסכימים כי היסודות בפועל המשותפים לכל נטיותיו (ולעתים אף לשמות) מהווים ישויות דקדוקיות מרכזיות ביצירת הפועל בעברית ישראלית. יסוד צורני זה הוא ישות מורפופונולוגית – המתווכת בין הפונולוגיה למורפולוגיה – דהיינו, עוסקת במהותו הדקדוקית של השורש, בנפרד ממהותו הסמנטית הסינכרונית וממהותו ההיסטורית-אטימולוגית.

יסודות אלה מכונים **רכיבי-שורש** (סאסאקי 2000: 5). כיוון שמחקר זה מתמקד בתיאור סינכרוני של השורשים בפועל, נשתדל להתנתק מהדקדוק הדיאכרוני ולא נעסוק ביסוד ההיסטורי העתיק והמקורי של השפות השמיות שממנו נגזרו המילים. בדרכם של רוזן (1977) וסאסאקי (2000: 8-9), לא נשתמש באותיות האלפבית העברי (המשקף, במידה כלשהי, יסודות עבריים עתיקים) לסימול רכיבי-השורש. לשיטתנו, לדוברים אין הידע האטימולוגי המילוני הנדרש לשחזור חלק מהשורשים, דוגמת רכיבי-השורש שאינם מופיעים בכל הנטיות הפועל או שאינם מופיעים לעולם, בשורשים העלולים. כמו כן, נצמצם את הדיון לשורש בפועל – ומפאת חוסר מקום אף לא נתייחס לדיון האם מדובר באותם שורשים בפועל ובשם (ראו יזרעאל 2006: 122) והאם אופן השירוג במשקלי הפועל ובמשקלי השם הינו זהה.

לרכיבי-השורש עמדות מיוחדות בדגמי המשקלים המכילים אותם. חלק מרכיבי-השורש יכולים להתממש בהגאים שונים כאשר הם מוצבים במקומות שונים במשקל ובעת החיבור עם מורפמות נטייה

³ בניין זה מכונה פעמים רבות "קל" בשל רבי-המשמעות שעלולה להיווצר בקריאת "פעל" ללא ניקוד. בניין זה אינו 'קל' יותר מיתר הבניינים (ויש אף שיטענו להפך), וכינוי זה עלול להוליך שולל. על כן אכנהו פעל, כיוון שבכתיב חסר הניקוד התקני ממילא הוא נבדל מצורות פיעל, פועל ופועל אשר להן נוספת 'י' או 'ו'.

⁴ לחלק מהבניינים קיימת צורת סביל (פועל והופעל) הנוצרת באמצעות החלפת דגם התנועות (אורנן 1971; יזרעאל 2006: 117; בולוצקי 2007: 285; והשוו הגדרתם של שבעה בניינים עיקריים ולעתים של פרדיגמות נוספות, למשל אריאל 1972: 514; גליגרט 1989: 458; שורצולד תש"ס: 427). כיוון שאנו מניחים כי החלפה זו היא אוטומטית, אין אנו מתייחסים לצורות הסביל בעבודה זו.

שונות (אלומורפים; ראו יזרעאל: שם). בנוסף, רכיבי-השורש אף משפיעים על דגמי המשקלים (שורצולד תש"ס: 433, 435), ועל בחירת דגם מסוים על פני אחר. זאת כיוון שרכיבי-השורש שונים מתאימים לדגמי-משקל חלופיים, ולעתים רכיבי-השורש מסוימים משפיעים על ההגאים סביבם ובכך יוצרים דגמים שונים לאותה תבנית. לדוגמה, משקל פעל-תחיליות מתממש בדגם $i_{R1R2}o_{R3}$ בפועל 'tirkod' תרקוד'; בדגם $i_{R1R2}a_{R3}$ בפועלים 'tilmad' תלמד', 'tisra' תשמע' ו-'tikra' תקרא'; בדגם $a_{R1R2}o_{R3}$ בפועל 'taamod' תעמוד'; ובדגם i_{R1R2R3} בפועל 'tirce' תרצה'.⁶

1.1.2 רכיבי-השורש: עיצורים בלבד?

באופן מסורתי נהוג להתייחס לרכיבי-השורש כעיצורים באופן טהור (ברקלי 1980; יונגר 1987: 11; גלינרט 1989: 459; קופין ובלוצקי 2005: 33-34; שורצולד 1996: 95; ערד 2007 ורבים אחרים), אך גולדנברג (1994: 31) מזהיר כי אין לקחת את ההגדרה העיצורית בפשטנות.

חלק מהחוקרים, למרות הצהרתם כי השורש מורכב מעיצורים בלבד, כאשר הם ניגשים לנתח את השורש המשתמשים גם בתנועות בסימון השורש (אחדים הם ברקלי: שם; יונגר: שם; ופודולסקי 1991). לדוגמה, שורצולד (שם) משתמשת באופן עקבי בהגדרה "שורש עיצורי" ומכנה את רכיבי-השורש "עיצורי שורש" – אף על פי שהראתה במחקרה כי בשורשים העלולים תנועה משמשת פעמים רבות כרכיבי-שורש, ואף הגדירה חלק מהשורשים כ"דו-עיצוריים שבסופם תנועה" (שורצולד תשל"ז).

אכן, אתגר לתפיסת השורש העיצורי מהווים השורשים העלולים, אשר בהם לפחות אחד מרכיבי-השורש יכול להתממש לעתים כתנועה או להיאלם. בשיטה המקובלת נהוג להניח כי כמו השורש השלם הרגיל, גם שורש עלול כולל שלוש פונמות עיצוריות (גלינרט 1989: 563), אך לאחת מהן לפחות יש מעין "תכונות מיוחדות" (שורצולד תשל"ז: 26) הגורמות לה להיאלם. בנוסף, לשיטה זו, התנועה המבוטאת במקום עיצור-השורש היא תבניתית ולעתים מושפעת באמצעות חוק פונולוגי על ידי העיצור שאינו נהגה. האומנם בשל תכונותיה המיוחדות של הפונמה היא לעתים מופיעה ולעתים מתחלפת בתנועה? אילו תכונות אלה?

לטענתנו, מתקבל הרבה יותר על הדעת להניח כי רכיבי-השורש הם ישויות תיאורטיות שאינן פונולוגיות, וישויות אלה הן המשובצות בשורש – ולא פונמות. ואמנם, רכיבי-השורש כזה יכול להיות בעל תכונות מיוחדות, אשר בשילוב עם תכונותיהם המיוחדות של המשקלים, המימוש הפונטי שלו יכול להיעלם או להתחלף.

1.1.3 סוגי השורשים

התפיסה המסורתית של השורש היא כישות תלת-עיצורית בעלת פרדיגמת נטייה אחידה וסדירה לחלוטין (שורש "שלם"), אשר כל שינוי שלה הוא סטייה מהנורמה (בלוצקי 2007: 285-286 ועוד רבים). אך בעברית ישראלית מדוברת, השורשים הסוטים, ה"עלולים", נפוצים מאוד בשימוש. קבוצת

⁵ הסימול R1 מייצג את מיקום רכיבי-השורש (Radical) הראשון, R2 – את השני, וכן הלאה.

⁶ הדגמים בניתוח זה הם הצעה ראשונית; סקירה מורפופונולוגית של דגמי הפועל השונים עדיין לא בוצעה, ומוצעת בסעיף 3.2 למחקר עתידי.

השורשים הראשונה הסוטה מהגדרת השלמים היא שורשי בכ"ף (קראו: כָּפֶף⁷): שורשים הכוללים רכיב-שורש המתממש לעתים פוצץ ולעתים חוכך, המתחלפים על פי חוקיות מורפופונולוגית.

הקבוצה השנייה הסוטה מן השלמים היא קבוצת השורשים העלולים. על פי ההגדרה המסורתית, מדובר בשורשים אשר (לפחות) אחד מרכיביהם היה עיצור אשר – על פי הפונולוגיה של עברית מקראית – לעתים נאלם וגורם לשינוי התנועות סביבו (שורצולד תש"ס: 181). סטיות אלה נגרמות בין היתר מרכיב-שורש גרוני (guttural), מקורב (w או j) ש"נחלש" לתנועה, n שסוגר הברה ו"מיטמע", עיצורים שני ושלישי זהים המתמזגים. הגדרה זו כמובן אינה עומדת במבחן הסינכרוני, ולכן הורחבה למערכות הנטייה הפועליות, שאחד מ"עיצורי השורש" משתנה בהן (שם: 181-185). שורצולד (תשל"ז) מתייחסת לרכיב-השורש באופן בסיסי כעיצורים, אך לעתים מציינת שהם יכולים להיות תנועות. על כן קשה לדעת אם היא מתייחסת לרכיב-שורש רק כאשר הוא מתבטא כעיצור או גם כתנועה. למשל אחד מסוגי השורש על פי שורצולד הוא דו-עיצורי ובסופו תנועה.

אך תיאור זה עדיין אינו מקיף את כלל רכיבי-השורש המתחלפים על פי סביבתם; למשל, השורשים אשר בכתב כוללים ע', המייצגת את העיצור הגרוני היציב f בעמ"ק, אינם כלולים בהגדרה זו, גם אם העיצור אינו נהגה בעברית הישראלית הכללית ועל כן ניתן היה לצפות כי שורשים הכוללים אותו יתאימו להגדרת הגזרות העלולות. גם גזרת פ"נ אינה נחשבת עלולה באופן מסורתי, למרות שהעיצור נאלם בסביבות מסוימות. ההגדרה המקובלת של הגזרות העלולות, אם כן, אינה הולמת עבודה זו. לשיטתנו, "הגזרות העלולות" הן כל הפרדיגמות הפועליות, שהשורש המשובץ בהן כולל רכיב-שורש אשר עשוי להתחלף עם תנועה או אפס (ראו סעיף 2.5).

1.2 שאלת המחקר

תינוק הגדל בסביבה דוברת עברית ישראלית ונמצא בשלבי רכישת הפונולוגיה והמורפולוגיה – עדיין אינו לומד לקרוא ולכן אינו מודע לכתב. על אחת כמה וכמה, החוקים הפונטיים שהיו פעילים ברבדים הקדומים של העברית אינם נגישים לו. על כן, הנחת היסוד למחקר זה היא שהעולל רוכש השפה מקבל את הפעלים הנטויים ומצליח למצות ולהסיק מהם את דגמי הנטייה השונים ואת השורשים הפועליים באופן ברור וסדיר (קיפרסקי 1971: 581; שורצולד תשמ"א: 27-28). בעבודה זו נבקש לברר במבט סינכרוני את התשובות לשתי השאלות הבאות:

א. באיזו רמה מתרחשים חילופי ההגאים המממשים את השורש בעברית ישראלית מדוברת – האם ברמה הפונולוגית (פונמות או ארכיפונמות), ברמה המורפופונולוגית (המורפופונמות) או ברמה המורפולוגית (חילוף בין שורשים)?

ב. האם הניתוח המורפופונולוגי הוא השיטה היעילה והפשוטה ביותר לתיאור החילופים המתרחשים בפעלים במאגר מוקלט של עברית ישראלית מדוברת (להלן: ע"ם).

⁷ קריאה זו הוצעה על ידי נעמי ארטשיק, כפי שהופיעה בכותרת מאמרה: Naomi) The BeGeD-KeFeT or BeKeF Mystery (Ertschik. Unpublished paper. MIT, אשר צוטט אצל קיפרסקי (1971: 628-630).

עבודה זו מהווה סקירה והדגמה של המורפופונולוגיה של השורש במערכת הפועל בעברית ישראלית מדוברת.

1.3 שיטת המחקר

הלשון המדוברת היא ערוץ־שפה עצמאי וייחודי, השונה מהותית מהערוץ הכתוב (רוזן תשמ"ח: 78; הלידי 1989: 46-60; יזרעאל תשס"ג-תשס"ד: 106-107, 2005: 1, יזרעאל בפרסום). ללשון המדוברת יש דקדוק משלה: היא בעלת פונולוגיה, וכן מבנה לשוני השונה מהותית ממבנה השפה הכתובה במורפולוגיה, בתחביר, באוצר המילים ובכללי השיח הפרגמטיים (יזרעאל 2004: 63; בורוכובסקי-בר־אבא בפרסום: §0.1, 2א).

1.3.1 תיאור סינכרוני

תיאורי הדקדוק של העברית הישראלית שנכתבו עד כה ניסו להקיף את השפה על גוניה וחלופותיה, ועל כן אינם מפרידים בין העברית המדוברת לזו הכתובה. אחרים אינם מיינים באופן יסודי את תופעות הדקדוק לחלופותיה השונות של העברית הישראלית. בספרי דקדוק אלה ניכרת פעמים רבות זווית ראייה של שפה כתובה. לדוגמה, גלינרט (1994: 44) כתב כי "העברית של קריינים, מורים ודומיהם מבצעת התאמות מסוימות ודי מסובכות", ואילו "עברית מדוברת בדרך כלל אינה טורחת לעשות זאת", כאילו על העברית המדוברת להתאים עצמה לאחותה הכתובה.

מחקר שפה יסודי צריך להתבסס ראשית על תיאור סינכרוני נפרד של תקופה בודדת, ורק לאחר מכן לעבור להשוואה דיאכרונית בין תיאורים סינכרוניים של תקופות שונות. הניתוק בין המחקר הסינכרוני לבין הדיאכרוני הכרחי לאיכותן של שתי שיטות המחקר: מחקר סינכרוני המערב עקבות או נקודות מוצא היסטוריות אינו מאפשר תיאור של דקדוק אותו מפנים דובר חדש – על כן אסור שיסתמך על נתונים שאינם זמינים לילד הרך הרוכש את השפה משום שאינם מתממשים על פני השטח ובלתי סבירים לניחוש (קיפרסקי: שם; שורצולד: שם); השוואה דיאכרונית רצינית בין תקופות הלשון אפשרית רק בהסתמך על תיאורים סינכרוניים נפרדים לכל תקופה (גוטמן 1970: 155).

1.3.2 תיאור דקדוקי מבוסס־קורפוס

יזרעאל (תשס"ב: יג) מסביר כי ללא מסד נתונים ראוי לא ייתכן מחקר מדעי של ממש, הכולל בדיקת נתונים ועמם אישוש או הפרכה של ההשערה. טקסטים מוקלטים של דיבור יום־יומי טבעי מספקים נתונים שאינם מוטים על ידי החוקרים: הם מספקים נתחי שפה שהופקו ללא מודעות הדוברים (ככל הניתן) למבעים ולהגייה שלהם; זאת בניגוד לאינטואיציות של דובר ילידי, בין אם מדובר בבלשן השואב מהידע האישי שלו ובין אם מדובר בשיפוטי דוברים הנאספים באמצעות שאלונים. בנוסף, מאגרים מוקלטים יכולים להציג תופעות שאינן מתגלות בדרך אחרת. כיוון שהם בדרך כלל מכילים קטעי דיבור ארוכים ורציפים, הם מספקים עדות לתופעות שלא יכולות להיחקר במילים מבודדות או במבעים מבודדים, כגון תהליכי סנדהי פונולוגיים, הנגנה ומבנים מורפוס־ינטקטיים ופרוזודיים (שיצה 2005: 357).

עבודה זו משלבת שיטת מחקר מונעת־קורפוס ושיטת מחקר מבוססת־קורפוס (ראו טוניני־בונלי 2001: 65-100). מחקר מונעת־קורפוס נוקט שיטת מחקר הבונה את התיאוריה והקטגוריות על בסיס

הנתונים המופיעים בקורפוס, ולא רק מוצא בו דוגמאות לתיאוריה קיימת. בעבודה זו ביססנו את פרדיגמת הנטייה של הפועל בשיטה מונעת-קורפוס, למשל שמונה נטיות הגוף במשקלי נטיית-הסופיות ונטיית-התחליות, כיוון שאלה הנטיות אשר הופיעו בטקסטים. גישה זו בוחנת את כל גיוני הצורות העולים מן הטקסטים, ולא מבקשת ליצוק אותם לתוך קטגוריות קיימות. כך, החלופות המופיעות לכל צורה נלקחו בחשבון בעת הכתיבה אודות צורה זו. לדוגמה, חלופותיה של כל מורפונמה נלקחו מהמופעים שלה בטקסטים, וכך גם חלופות-המשקלים. מחקר מבוסס-קורפוס נוקט שיטת מחקר המשתמשת בקורפוס בעיקר בכדי להרחיב, לבחון או להדגים תיאוריות ותיאור שנבנו ללא הנתונים, ולרוב בוססו טרם בחינת הקורפוס. בשל היקפם המצומצם של הטקסטים שנותחו בעבודה זו, לא נמצאו בהם כל הדוגמאות הדרושות לביסוס הטענות המחקריים, ועל כן נוספו דוגמאות מטקסטים נוספים וכן מעט דוגמאות שאינן מן השפה הספונטנית.

1.3.3 השיטה המורפונולוגית

מורפונולוגיה⁸ היא הממשק בין הפונולוגיה למורפולוגיה. דהיינו, היא התחום בדקדוק אשר בו מתרחשות תופעות המערבות פונולוגיה ומורפולוגיה במקביל. שיטת הניתוח המורפונולוגית מבקשת להסביר מקרים אשר על פני השטח נראים עמומים ולא יציבים, על ידי חוקיות מורפונולוגית של חילופי הגאים ושל חילופי צורות. השיטה המורפונולוגית עושה שימוש ביחידות תיאורטיות הקרויות **מורפונמות**, אשר **חוקים מורפונולוגיים** קובעים באילו פונמות (או בהיעדר פונמה) הן יתמשו בכל סביבה פונולוגית ומורפולוגית (הריס 1951: 153-154).

כך, המורפונולוגיה מורכבת ממלאי המורפונמות של השפה, בו לכל מורפונמה מוגדרים מימושיה ואופן חילופיהם, וממערך חוקים מורפונולוגיים הקובעים באילו מקרים וסביבות תתמש כל אחת מהחלופות. המורפונולוגיה מאפשרת להסביר חילופים כאלה בצורה החסכונית ביותר (ויימן 1950: 52-53).⁹

השיטה המורפונולוגית הוצעה לראשונה ב-1931 על ידי אולאשין¹⁰ מאסכולת פראג ויושמה על שפות מספר כבר במחצית הראשונה של המאה הקודמת (טרובצקוי ב-1939;¹¹ בלומפילד 1939; סוואדש וווגלין 1939: 5; הוקט 1948), ומאוחר יותר גם על שפות שמיות דוגמת עברית מקראית (גוטמן 1970) ואמהרית (פודולסקי 1991). עם זאת, על עברית ישראלית השיטה המורפונולוגית יושמה באופן חלקי בלבד (בין היתר ויימן 1950: 52-62; גוטמן 1970: 155-166; אדם 1993; סאסאקי 2000; שורצולד 2001; פאוסט 2006).¹² מערכת הפועל של עברית ישראלית – על הפרדיגמה

⁸ לעתים שיטה זו מכונה "מורפונמיקה", "השיטה המורפונמית", "מורפונמיקה", "מורפונולוגיה". לא ראינו להבחין בין מושגים אלה, וכאן נשתמש באופן עקבי ב"מורפונולוגיה".

⁹ בעוד שכתב דברים חשובים על החילופים המורפונולוגיים, דוגמאותיו של ויימן כיום כמעט אינן מתרחשות בע"ם ספונטנית (כגון חיכוך בעיצור הראשון במילה בהצטרפות תחילית יחס). כאן התייחסנו רק לדוגמאותיו האקטואליות.

¹⁰ Ulaszyn, Henryk (1931). "Laut, Phonema, Morphonema". In: *Reunion phonologique internationale tenue a Prague (Travaux de Cercle Linguistique de Prague, 4)*. Prague. Pp. 53-61.

¹¹ Trubetzkoy, Nicolai (1939). "Grundzüge der Phonologie" (*Travaux du cercle linguistique de Prague, 7*). Prague.

¹² יש לציין כי עבודת המאסטר של נועם חומסקי (1951) אמנם נשאה את הכותרת *Morphophonemics of Modern Hebrew*, אך למעשה במחקר זה פיתח חומסקי שיטת מחקר שונה, אשר לימים היוותה את הבסיס לתיאוריה הגנרטיבית.

הרב־ממדית שלה המספקת מקרה מרתק של מורפופונולוגיה – מעולם לא נבדקה בכללותה בשיטה זו, ובעיקר מעטה ההתייחסות לתפקוד הפעלים העלולים, המציגים תופעות מורפופונולוגיות מובהקות.

אחת הנקודות המרכזיות בשיטה זו היא ההבחנה בין חילופים פונמיים (דהיינו אלופוניים) לחילופים מורפופונולוגיים. הבלבול בין שני סוגי החילופים שכיח מאוד. לדברי ויימן, בלבול זה הוא טעות נפוצה בניתוח הבלשני, בחלק מהמחקרים שני סוגי החילופים השונים נתונים באותה רשימה ולא נאמר דבר על ההבדל המהותי ביניהם, עד כדי הצגת ניתוחים סבוכים מאוד של המערכת הפונמית, גם במקרים שבהם המבנה הפונמי והמורפופונולוגי של השפה פשוטים למדי (ויימן 1950: 52-53).

בספרי מבוא למורפולוגיה מובא להמחשת אלומורפיה קלאסית – השוני בביצוע של הגאים במורפמות מסוימות, דוגמת סופית הריבוי הסדירה בשם העצם באנגלית *-s/-z/əz*. למעשה, חוק זה מודע הן למורפולוגיה הן לפונולוגיה, שכן ההגאים במורפמה זו משתנים בהתאם לסביבה הצורנית (נטיית המספר) והצלילית (ההגה האחרון בשם העצם). על כן זהו חוק מורפופונולוגי.

במחקר זה מוקד ההתבוננות הוא תופעות המשיקות למורפולוגיה ולפונולוגיה במקביל (והשוו בלומפילד 1939; ניומן 1968; פודולסקי 1991). להמחשה, לא התייחסנו פה לתהליכים פונולוגיים לחלוטין, המבצעים פעולות על בסיס מידע פונטי בלבד (למשל, הצירוף הפועלי *hajta jexola* 'הייתה יכולה' שהתממש לדוגמה ברצף הפונטי [ajta jxoa]^(1.24)).

מערכת מורפופונולוגית משקפת מבנים פונולוגיים היסטוריים שהשתנו והותירו את עקבותיהם על המערכת המורפולוגית. בעוד העברית הישראלית דומה מאוד לעברית המקראית במערכת המורפולוגית שלה, המערכת המורפופונולוגית של שתי השפות שונה מאוד ומסמנת את אחד ההבדלים המעניינים ביותר ביניהן.

כאשר מנתחים את התופעות המשלבות פונולוגיה ומורפולוגיה בעברית ישראלית באמצעות השיטה המורפופונולוגית, מתקבלת תמונה סדירה ביותר של פרדיגמת הפועל, על גזרותיה העלולות והשלמות, באמצעות מספר קטן של חוקים מורפופונולוגיים. יתר על כן, ניתוח מורפופונולוגי של הפועל מסביר בקלות את העירובים החלים בעי"ם בין גזרות השורש השונות ובין משקלי הפועל השונים, לדוגמה *niseti~nisiti* 'ניסיתי' (ראו סעיף 2.5.6.1); *taafe~teefe~tofe* 'תאפה'; *huarax~hoorax* לזוג ההומונימי 'הוערך': 'הוארך' (ראו סעיף 2.5.5.1).

1.3.3.1 מורפופונמות

המורפופונמה כיחידת מבנה לא קיבלה הכרה מלאה (ניומן 1968: 507-508), והבלשנים שהלכו בדרכו של בלומפילד (1939) דחו את המורפופונמה ואת שיטות התיאור העושות בה שימוש. לשיטתנו, מורפופונמות הכרחיות לתיאור היעיל ביותר של חלופות מורפמיות (שם). בתיאורים גנרטיביים של תופעות מורפופונולוגיות ניכרת הימנעות מהכרה בישות מורפופונמה, ובמקום זאת ניתן תיאור התנהגותה של ישות זו כתופעות במבנה העומק הפונולוגי. דחיית המושג מורפופונמה במחצית הראשונה של המאה העשרים נבעה מהמחויבות האמפריציסטית הנאיבית דאז להימנע מיחידות תיאורטיות, מתוך אמונה כי רק תיאורים המסתמכים על יחידות הניתנות לצפייה יכולים להיחשב מדעיים (ניומן: שם). אך גישה זו מוליכה שולל, שכן היא מסווה מעינינו את העובדה, שלמעשה גם 'מבנה עומק' הוא יסוד תיאורטי מופשט.

לדוגמה, בניתוחו של שיין (1966) את המורפופונולוגיה של הפועל בצרפתית, הוא מגדיר את קבוצת הצלילים הקשורים זה לזה בסביבות מורפולוגיות מסוימות כ'ייצוג הפונולוגי במבנה העומק' (Underlying Phonological Representation) ולא כישות התיאורטית המופשטת מורפופונמה.

גישה דומה, של סירוב להנחת יחידות תיאורטיות נוספות, ננקטת גם במחקרים עכשוויים על העברית הישראלית (למשל בת-אל 2001; פאוסט 2006), וזאת על אף שמחקרים אלה מושתתים על יסודות תיאורטיים אחרים, דוגמת החוקים, עצי הגזירה והאלמנטים הריקים בתיאוריה הגנרטיבית ודוגמת האילוצים המדורגים בתיאוריית האופטימאליות. יתרה מכך, אפילו חוקרים התומכים במהות התיאורטית המאפשר חילופי הגאים אינם מכנים אותה 'מורפופונמה', לדוגמה סאסאקי (2000) משתמש במושג 'ארכיפונמה' (ראו סעיף 2.1.1.2).

1.3.3.2 מחקר של פועל הנוצר משורש

מחקר מורפולוגיית הפועל בעברית ישראלית בעשורים האחרונים מתמקד ברובו בתחזושו וביצירת פעלים אד-הוק, ובעיקר בגזירת פעלים משמות וממילים שאולות, כמו בדוגמאות השכיחות 'טילגרף', 'לחרוף' ו'פלירטט' ובמעבר בין קטגוריות תחביריות-סמנטיות (אורנן 1971, 1983; בלוצקי 1978, 1979, 1982, 1986, 1994, 1999, 2007; ניר 1993; אורנן 1983; בת-אל 1986, 1996; ברמן 1987, 1989; רביד 1990; אוסישקין 1999; שורצולד תש"ס ורבים אחרים; והשוו ליזרעאל 2006: 118-119), ואינו עוסק במנגנון הרכבת הפועל השגור והיום-יומי. המחקרים הקיימים מכנים את תהליך התחזושו בשם הכללי "יצירה" או "תצורה" של הפועל (למשל שורצולד תש"ס: 426), מתוך ההנחה לפיה בדקדוק העבריישראלית קיים מנגנון יצירה אחד בלבד.

אך שיטה חדשה שהציעה ערד (2007: פרקים 6-7) מבחינה בין יצירת פעלים גזוריישורש לבין יצירת פעלים גזוריישם, ורק השני מוסבר על ידי ניתוח יצירת הפעלים במחקר העכשווי. ההבדל בין שני סוגי תהליכי יצירת הפעלים עמוק מהנהוג לחשוב וכולל שני תהליכי יצירה מורפולוגיים נפרדים. מהצעה זו עולה כי מנגנון יצירת הפעלים גזוריישם סוחט עיצורים מהמילה הקיימת ומשבצם במשקל, בעוד מנגנון יצירת הפעלים השימושיים שולף את רכיביו – מורפופונמות ותבניות – מהלקסיקון ומרכיבם זה בזה.

אם נכון מבנה המערכת המורפולוגית שהציעה ערד, הרי שרובו הגדול של המחקר מוקדש רק על קציה של מערכת יצירת הפועל, ואילו רק נתח זעום של מחקר מתפנה לטפל בחציה השני של המערכת אשר אחראי ליצירת רוב הפעלים שבפי דוברי העי"ם. עבודה זו מבקשת למלא את החסר בתיאור מנגנון הרכבת הפעלים השימושיים, היומיומיים, באמצעות המורפופונמות וחוקי המורפופונולוגיה.

1.3.4 הטקסטים המוקלטים, הבאתם לכתב וניתוחם

1.3.4.1 הטקסטים המוקלטים

לצורך עבודה זו נבחרו חמישה קטעי הקלטה, באורך כולל של 56:13 דקות, הלקוחים מתוך הקלטות ההכנה למאגר העברית המדוברת – מעמ"ד (הרי ויזרעאל תשס"ב; יזרעאל ורהב 2004). קטעי ההקלטה תומללו בכתיב עברי ותועתקו בכתיב פונמי-פונטי רחב, כפי שיוסבר להלן. הטקסטים, הכוללים תמליל,

תעתיק ובמקרים הנחוצים גם בתעתיק פונטי צר יותר, מופיעים בנספח. בסך הכול, התמליל כולל כ-7,500 מילים ב-2,213 קבוצות-הנגנה.

חמשת קטעי ההקלטה שנותחו ממוספרים בספרות יווניות V-I. בתמליל של כל אחד מהקטעים כל שורה מייצגת קבוצת-הנגנה ומוספרת באופן סודר. כאשר מובאת בעבודה דוגמה מן התמלילים, מופיע אחריה מראה מקום בסוגריים מסולסלים המורכב ממספר הקטע וממספר השורה בתמליל שלו: {v.518}.

חמשת קטעי הדיבור נגזרו מתוך הקלטה ("יעל") שבוצעה על ידי דוברת אשר נשאה על גופה מכשיר הקלטה במשך יממה. חמשת הקטעים נבחרו בשל המלל הרב בהם ובזכות איכות השמע הטובה. קטע I הוקלט בשעות הבוקר, במהלך יום עבודתה של הדוברת, ועל כן השיחות נסובו בענייני עבודה. בקטע זה משוחחות ארבע נשים מגילאים שונים, רקעים שונים, רמת השכלה מגוונת ומוצא שונה. קטעים IV-II לקוחים משעות הערב, עת אירחה הדוברת את חברתה בביתה לשיחה פרטית. בקטע זה מדברות שתי דוברות בעלות רמת השכלה תיכונית, ממוצא אתני מגוון. כל המוקלטים הם דוברים ילידיים של עברית ישראלית.

בדוגמאות המובאות בגוף העבודה השתמשנו ככל הניתן בפעלים אשר הופיעו בטקסטים דלעיל ובטקסטים משלימים, מהקלטות נוספות משלב הפיילוט למעמ"ד (ראו רשימה בראש הנספח), אשר תומללו בידי ורד זילבר-ורוד לעבודת הדוקטור שלה (בהכנה) והותרו לשימוש באדיבותה. דוגמאות מתמליליה יובאו גם הן בסוגריים מסולסלים, ובכל אחת יצוין סימול המקטע ממנו נלקחה הדוגמה: האות הראשונה של שם הטקסט – C(ohen), D(ahaf), G(eo), O(mer) – ומספר המקטע, דוגמת {C714}.

שמות האנשים שהופיעו בהקלטה הוחלפו בתמליל ובתעתיק לשמות בדויים לשמירת פרטיותם.

1.3.4.2 התמליל והתעתיק

כל תמליל וכל תעתיק הוא מבוסס-תיאוריה (יזרעאל 2004: 64). על כן אפרט כאן בקצרה את השיקולים שנקטתי בהתקנתם.

בנספח מובאים הטקסטים המוקלטים אותם ניתחתי בעבודה זו, מתומללים בכתיב העברי המקובל בתוספת כמה סימונים פרזודיים סופרסגמנטליים, ומתועתקים בכתיב פונמי-פונטי רחב.

התמליל נכתב ברובו על פי הכתיב העברי המקובל, המתאים להגיית הלשון נורמטיבית, וחרג ממנה רק במקרים מסוימים. למשל, מילות השימוש המצטרפות לעתים קרובות למשפט תחבירי – 'ש' je, 'kfe 'כש', 've 'ו' – נכתבו ללא מקף כאשר הופיעו בסוף קבוצת-הנגנה, ללא מילה אחריהן להיסמך עליה בכתב. בנוסף, כאשר מילה נהגתה כמילה אחרת בניגוד לתקן, תמללתי אותה כפי שנהגתה. לדוגמה, מילת היחס הנטויה 'שלהם' {v.522} רומזת לשם התואר בנקבה 'אירופאיות': 'שאירופאיות -- [...] הערך שלהם || [...] יורד יותר מיי מיפניות ||' {v.518-524} (ראו להלן הסימונים הנוספים למילים בתמליל).

כתמיד, שיטת התעתיק המובא פה נקבעה בהתאם לצורכי המחקר. התעתיק בבסיסו פונמי (ווקס 1999: 31) אך לעתים נע לכיוון תעתיק פונטי רחב, בשל הצרכים המורכבים של מחקר זה. מחד, ביקשנו לבחון את המימושים הפונמיים של המורפופונמות בפעלים, כלומר היה דרוש לנו מידע פונמי והכרעות בדבר מלאי הפונמות בשפה. לשם כך היה מתאים תעתיק פונמי.

מאידך, בכדי לטעון לחילופים מורפופונולוגיים של הגאים יש לשלול חילופים אלופוניים (פונולוגיים), וכמובן לאושש את ההשערות בנתונים פונטיים. לשם כך היה מתאים תעתיק פונטי רחב. סיבה נוספת לקרב את התעתיק לצד הפונטי היא, שתעתיק פונמי מלא היה דורש מאיתנו להכריע מהו מלאי הפונמות ולדון בתופעות פונטיות-פונולוגיות. אך קצרה היריעה מלסטות לתיאור תופעות שאינן קשורות למערכת המורפופונולוגית, בה ביקשנו להעמיק.

על כן, כאמור, התעתיק ברובו פונמי, אך לעתים נאלצנו להימנע מהכרעה פונמית ולהסתפק בתיאור ההגאים שנשמעו בתעתיק פונטי רחב. לדוגמה, בדיון התייחסנו לעיצור h כאל פונמה רגילה בשפה, אשר לרוב נושלת בדיבור. כך נוצר חילוף אלופוני $\emptyset \sim [h] \sim /h/$. בהתאם, בתעתיק רשמנו את העיצור דרך קבע, מלבד במקרה חריג אחד שבלט לעין ולאוזן: תחילית היידוע היא /a-/, משום שבאופן עקבי לא התממש בה העיצור h.

שתי הערות נוספות בנושא: בתעתיק לא סומן טעם, משום שהנושא אינו נידון בעבודה זו. במקרי הצורך, כאשר ההגייה שונה מן הכתיב הפונמי בנקודות חשובות, הוספנו תעתיק פונטי רחב. ביטויים כבולים המכילים מילת שימוש תועתקו על פי הגייתם ולא על פי התקן, אם זו הצורה הקבועה שבה הופיעו, לדוגמה: hakol 'הכול' (ולא ha-kol), bidi(j)uk 'בדיוק' (ולא be-dijuk), kaze 'כזה' (ולא k-a-ze), bexlal 'בכלל' וכיו"ב.

הטון המסיים. בתום כל קבוצת-הנגנה סומן הטון המסיים של ההנגנה, באחד מארבעה סימנים (יזרעאל 2004: 67):

	טון מסיים (final), כלומר תנועת גובה-הצליל שלו – אשר בברירת המחדל היא יורדת – מסמנת כי אחריו אינו צפוי המשך.
	טון ממשיך (continuing) הנתפס כמאפשר המשך למבע, כלומר תנועת גובה-הצליל שלו – בין אם יורדת קמעה, אינה משתנה או עולה קמעה – מסמנת כי אחריו יכולה להיאמר קבוצת-הנגנה נוספת הממשיכה את המבע.
\	טון פונה (appeal) הנתפס כמביע פנייה – למשל שאלה, שאלה רטורית ('איזה כיף זה \ {v.569} או פנייה מסדירת-שיח 'נו \ {v.73}'; 'את מבינה \ {v.52}). כלומר תנועת גובה-הצליל של טון זה מסמנת כי הדוברת מעבירה את תור הדיבור לבן-שיחה ותגובתו אפשרית. לרוב הטון הפונה עולה, אך לעתים הוא עולה בהדרגה ולבסוף יורד מעט, לדוגמה בק"ה: 'אה הי- חלקים של יפנים לא עולים הרבה כסף \ {v.589}.
--	קבוצת-ההנגנה קטועה, כלומר מתאר ההנגנה לא הגיע לסיומו ולכן לא ידוע הטון המסיים, ובשל כמה רמזים צליליים (כמו חזירת סותם סדקי ו/או פסק) נתפס שהדובר לא סיים את קבוצת-ההנגנה.

סימונים נוספים בתמליל:

ק"ה	קבוצת הנגנה
א-ר	מילה קטועה, המילה המשוערת מתחילה באותיות המצוינות
..	פסק באורך כ-2 שניות (פסק קצר יותר לא סומן)
...	פסק באורך כ-3 שניות
..X..	פסק באורך גדול מ-3 שניות, X הוא משך הפסק בשניות

@ הברה לא ברורה

@...@ רצף דיבור לא ברור, לא ידוע בדיוק כמה הברות

[...]

[...] בתמליל: חפיפת דוברים. מסומנות המילים הכלולות בחפיפה, בין אם החפיפה החלה או הסתיימה באמצען. ספרה בכתב תחתי מציינת חפיפה ספציפית כאשר קיימות כמה חפיפות סמוכות זו לזו.

[...] בתעתיק: תעתיק פונטי, כאשר שונה מהותית מהתעתיק הפונמי

/.../ תעתיק פונטי רחב, המוסף לעתים כאשר שונה מהותית מהתעתיק הפונמי

<...> הערות ומידע שלא הופיע בהקלטה

(...) תמליל משוער, כאשר הדיבור אינו נהיר דיו

<VOX> ... </VOX> תחילת נימת־דיבור מיוחדת, צוינה במקרים בולטים במיוחד

מבעי קריאה וממלאי חלל:

אה [e], [e:] פסק ממולא

אָה [a], [a:] כנראה מביע הבנה

אהה [aha] כנראה מאשר קשב ומביע הסכמה

מ [m:] כנראה מאשר קשב או מביע הסכמה

מהמ [mhm] כנראה מאשר קשב

צ [ʔ] (קליק בלתי־קולי מכתשי, דומה לעיצור [c] שאוב) כנראה מביע התנגדות או שלילה

מצ [ʔ^m] (קליק מכתשי מאונפף)

צו [ʔ^w] (קליק בלתי־קולי מכתשי משופתת) כנראה מביע שלילה

וואו [wow] כנראה מביע התפעלות, הלם

וואי [way] כנראה מביע התפעלות, התרשמות

1.3.4.3 דגימת הפעלים

אילו מילים סומנו בטקסטים של מחקר זה כפעלים? כיוון שעבודה זו בוחנת את המאפיינים הצורניים של הפעלים – ולא התחביריים או הסמנטיים – בחרנו את מושא המחקר שלנו במבט מורפולוגי, כלומר על פי מערכות הנטייה (השוו אורנן 1971: 32-34; גלינרט 1989: 562). המאפיין המורפולוגי המובהק של משקלי ה"עבר" וה"עתיד" בטקסטים שנחקרו כאן הוא נטיית גוף־מספר־מין בשמונה צורות (1, י, 2, ינ, 2, יז, 3, ינ, 3, יז, 1, ר, 2, ר, 3) – ה"עבר" בנטיית־סופיות בעיקרה וה"עתיד" בנטיית־תחיליות בעיקרה; משקלי הבינוני מתאפיינים בנטיית מספר־מין בארבע צורות (ינ, יז, רנ, רז); משקלי הציווי נוטים לפי מספר־מין בשלוש צורות (ינ, יז, ר); ואילו למשקלי המקור צורה אחת.

2 המורפופונמות בשורש בעברית ישראלית מדוברת

בפרק זה נציג את המורפופונמות בעברית ישראלית מדוברת, מן המורפופונמות הפשוטות יותר אל המקרה המורכב ביותר – המורפופונמה $|J|$ בעלת מספר החלופות הגדול ביותר, ובהן תנועות ואפס. בהתאם, גם את עקרונות הטיפול של השיטה המורפופונולוגית בשורש נפרוש בהדרגה:

המורפופונמות העיצוריות הדו־ערכיות המעורבות בסוגיית בכ"ף יטופלו בסעיף 2.1 ויעלו לדיון את אופן חילוף ההגאים, את מהותם של רכיבי־השורש (2.1.1) ואת ההבדל בין חילוף מורפופונולוגי לגיוון משלבי (2.1.3). לאחר הנחת יסודות השיטה המורפופונולוגית, נוכל להציג את מלאי המורפופונמות (2.2). בהסתמך עליו, נציג מקרה מורכב יותר, של מורפופונמה תלת־ערכית, שיכולה להתממש גם ברצף פונמי (2.3). לאחר מכן נוכל להתקדם לדיון בשורשים העלולים: נציג את הגישות השונות למבנה השורש לאורך ההיסטוריה (2.4), אז תוצג ותומחש ביתר פירוט גישת המורפופונמות (2.4.4). לאחר הביסוס התיאורטי ניגש לדיון נפרד בכל מורפופונמה עלולה ובכל גזרה ולבסוף אף בפעלים המשלבים גזרות (2.5).

בפרק זה יובאו דוגמאות רבות. כל דוגמה תובא בכתיב פונמי ובליווי גלוסה עברית וניתוח מורפולוגי, בו רכיבי־השורש מודגשים, ובאדום צבועים הגאים שנשלו בחוקים מורפופונולוגיים.

2.1 בכ"ף: המורפופונמות העיצוריות הדו־ערכיות

הפונמות העיצוריות הפוצצות /b/, /k/, /p/ מתחלפות עם הפונמות החוככות המקבילות להן /v/, /x/, /f/ בשורשים מסוימים, אך בשורשים אחרים אינן מתחלפות (ויימן 1950: 9-15; רוזן תשט"ז: 146), לדוגמה /x/~/k/ מתחלפות בזוג *tixtov-katva* 'כתבה'^{C714}–'תכתוב', אך /k/ אינו מתחלף בזוג *tiktof-katfa* 'קטפה'–'תקטוף'. על דוברי העברית "לזכור" מתי החילוף מתרחש (בלנק 1989: 69-70), והחילוף מתרחש בשילוב מידע פונולוגי ומידע מורפולוגי (ויימן שם: 53), לדוגמה אחרי תנועה בקבוצה מורפולוגית מסוימת: *šavra-tišbor* 'תשבור'–'שברה'.

על פי שורצולד (תש"ס: 177-179), הזוגות /f/~/p/ , /v/~/b/ מראים חילופים בדגמים מורפולוגיים מסוימים (בנה–יבנה, נפתח–ייפתח), אך לא כל /k/ מתחלף ב-/x/. משום שבחלק מהפעלים משתמר ערכן העיצורי של הפונמות הללו בכל הנטיות. לדוגמה, /x/ בפעלים *tikrox-karxa* 'כרכה'–'תכרוך'; /k/ בפעלים ההומונימיים *teakel-ikla* 'עיכלה'–'תעכל' ו'עיקלה'–'תעקל'; /b/ ב-*tefabef-fibša* 'שיבשה'–'תשבש'; /v/ ב-*tesaveg-sivga* 'סיווגה'–'תסווג' וכיו"ב.

לשיטתנו, כאמור, שלושת הזוגות /b/~/v/ , /k/~/x/ , /p/~/f/ לעתים מראים חילופים ולעתים מתממשים בפונמה בודדת ללא תלות בדגם המורפולוגי; דהיינו באותו דגם מורפולוגי – שורשים מסוימים מראים חילופי פונמה פוצצת~חוככת על בסיס מידע פונולוגי ומורפולוגי, בעוד שורשים אחרים אינם מראים חילופים (לדוגמה הזוג המינימאלי *tefaleax-pilxa* 'פילחה'–'תפלַח' — *tefaleax-filxa* 'פילחה'–'תפלַח').

2.1.1 שיטות לחוקיות החילוף

2.1.1.1 הצעה א: רכיבייהשורש הם פונמות, חוק חיכוך פונולוגי (אלופוני)

חוקרים רבים סבורים כי ניתן לתאר את חילופי הפוצץ~חוכך בפועל בעברית ישראלית בעזרת שלוש פונמות פוצצות /b/, /k/, /p/ אשר להן אלופונים פוצצים וחוככים, כך: /b/ → [b]~[v], /k/ → [k]~[x], /p/ → [p]~[f]. לשיטתם, אלופונים אלה מתחלפים על פי חוק חיכוך (ספירנטיזציה) הדומה בניסוחו לחוק החיכוך הפונולוגי של עברית מקראית ואף מניחים מכפל וקיום של יסודות אבסטרקטיים דוגמת הפונמות הענבליות/הקיצוניות /q/, /h/, /ʔ/ ולפיהם רק בורים עלולים לטעות בחוק (אורנן 1971, 1990: 105; גוטמן 1970: 160-163; ויימן 1950: 57-58).

לעומתם, חוקרים אחרים מבקרים גישה זו (שורצולד תשל"ט: 171; סאסאקי 2000: 7) וסבורים כי השינוי אינו עקיב וסביבתו הפונטית אינה ברורה: מצד אחד קיים /k/ שאינו משתנה ל-/x/, וקיימים /v/ ו-/x/ שאין להם מקבילות פוצצות (tevakef–bikfa 'ביקשה'_{1.5}–'תבקש', tevater–vitra 'ויתרה'–'תוותר'; texabes–kibsa 'כיבסה'–'תכבס', texabel–xibla 'חיבלה'–'תחבל'). מצד אחר, השינוי אינו חל תמיד אחרי תנועות ויש עשרות דוגמאות חריגות.

שורצולד מציגה את פונמות בכ"ף כך: p(f), b(v), k(x), f, v, x; דהיינו האלופונים של הפוצצים משמשים גם כפונמות עצמאיות ויוצרים "כפילות מכבידה בערך הפונמי-אלופוני של יסודות מסוימים" (שורצולד תש"ס: 179).

על פי שורצולד (2001: 10-11), בעברית ישראלית פועל חוק חיכוך פונולוגי בעל חריגים רבים, חוק שהינו שריד של חוק החיכוך בעברית מקראית. לדעתה, חוק החיכוך בעברית ישראלית הופך את הפונמות הפוצצות /b/, /k/, /p/ לעיצורים החוככים המקבילים להן [v], [x], [f] אחרי תנועה. בנוסף, הוא מונע מהפונמות הפוצצות /p/ ו-/b/ להתקיים כעיצור שני בצרור עיצורים (בין דוגמאותיה שמות העצם sfira 'ספירה', tfila 'תפילה'). לדברי שורצולד, החיכוך אינו מתבצע ל-/k/, משום שפונמה זו היא תוצאה של איחוד שתי הפונמות המקראיות /k/ ו-/q/, וזו השנייה מעולם לא עברה חיכוך (וראו שיטתו של אורנן להלן).

בנוסף, קיימים פעלים שבהם חל גיוון בין עיצורי בכ"ף היציבים לעיצורים המתחלפים, וייתכן שמדובר בגיוון בין משלבים. למשל, במשלבים מסוימים ניתן למצוא /k/ יציבה במקומות שבהם במשלב הכללי חל חילוף /x/~/k/, דוגמת tiktov 'תכתוב', mekuftar 'מכופתר'. בנושא זה נטען כי מדובר בגיוון ב"חוגי השכלה לשונית שונים" (בן-חיים המובא אצל בלנק 1989: 76) או בתהליך הסדרת מערכת בהתהוות (שורצולד תשל"ט: 171-172, תש"ס: 179), דהיינו, האלופונים המקראיים ([f], [x], [v]) מתממשים כפונמות עצמאיות בעברית ישראלית.

2.1.1.1.1 הנחת קיום הגרוניים לצורך הפשטת החוקים

יש חוקרים (אורנן 1971; גוטמן 1970: 160-163) המניחים את קיומן של פונמות ענבלית/לועית, דוגמת /q/, /h/, ושל חוק פונולוגי המשמיט מהפונמות את תכונת הענבליות/לועיות בדרכן אל פני

השטח, ומממש אותן כעיצורים הווילוניים המקבילים להן, דהיינו $/q/ \rightarrow [k]$, $/h/ \rightarrow [x]$. במילים אחרות, לשיטתם, $[k]$ יציב נגרם על ידי מבנה העומק $/q/$, ו- $[x]$ יציב על ידי מבנה העומק $/h/$. כך, הם מסיקים חוקים (מורפו) פונולוגיים פשוטים להסדרת החילוף האלופוני $[k] \sim [x]$.

אנו מסייגים משימוש בתכונת פונטית כמו נחציות/לועיות שלעולם אין לה כל מימוש על פני השטח ושהיא בלתי סבירה ואף בלתי אפשרית לניחוש על ידי תינוקות רוכשי עברית ישראלית (קיפרסקי 1971: 581; שורצולד תשמ"א: 27-28). פודולוסקי (1991: 25) ושורצולד (שם) מדגישים את הבעייתיות התיאורטית בהגדרת "עיצורים שוליים" כאלה כעיצורים פונמיים, המצריכים מהבלשן ניסוח חוקים פונולוגיים אדי-הוק, אשר לעתים סותרים חוקים מבוססים בשפה – בעוד הבלשן מבקש לטעון לטבעיות השפה. על כן אין אנו מניחים את קיומן של פונמות היסטוריות רק לשם פשטות התיאור המורפולוגי.

2.1.1.1.2 חריגי חוק החיכוך הפונולוגי

שורצולד (2001: 14-15) טוענת כי חוק החיכוך המקראי תקף ברובו הגדול, מלבד במשקל נפעל-תחיליות (לדוגמה, *tikanēs* 'תיכנס'), אז מתקיים פוצץ אחרי תנועה בניגוד לחוק החיכוך. חילוף זה אכן אינו עקיב פונטית, אך הוא כן סדיר ועקיב ברמה המורפופונולוגית. לשיטתנו לא קיים חוק פונולוגי כזה; החילופים מוסדרים במערכת המורפופונולוגית, והמקרה הבודד של משקל נפעל-תחיליות נפתר מאליו במידע אידיוסינקראטי מורפולוגי המצורף למורפמות בלקסיקון. למשל, למשקל נפעל-תחיליות יצורף מידע נוסח "אם משובץ ב-R1 רכיב-שורש דו-ערכי המתחלף פוצץ-חוכך, יש לממש את ערכו הפוצץ" (לדוגמה, כאשר ישובץ בו השורש \sqrt{Kns} , שבו הרכיב K המתממש $x \sim k$, יומש k הפוצץ; וראו סעיף 2.1.1.3 להסבר על אופן החילוף).

באשר למקרים הרבים שבהם העיצור אינו מתחלף (פוצץ עקבי או חוכך עקבי), הוצע כי רשימת צורות חריגות תצורף לחוק החיכוך (גוטמן 1970: 160-163; ויימן 1950; ולמעשה גם שורצולד תשל"ט, 2001). ויימן קובע חוק חילוף פונולוגי (אלופוני), אשר לו ארבע מורפמות חריגות ועוד רשימת שורשים חסרי חילוף. אך המספר הגדול של יוצאי הדופן לחוק מעמיד בסימן שאלה את טבעיותו. כמו ויימן, גם גוטמן (1970: 160-163) מנסח רשימת חריגים, אך זו קצרה יותר.

ויימן (1950: 53) קבל על גישת הפונמות והעיד כי "כיוון שהצלילים b, v, k, x, p, f כולם פונמות, אנו עלולים להתפתות לתאר את החילופים הללו בפרק המוקדש לפונמות ולתפוצתן. אך ברור כי [...] המבנה הפונמי של השפה אינו דורש זאת".

2.1.1.2 הצעה ב: רכיבי-השורש הם פונמות וארכיפונמות

פתרון הולם יותר לסוגיית החילוף פוצץ-חוכך הוא להניח כי השורש מורכב מרכיבי-שורש, אשר אינם בהכרח פונמות, אלא יכולים להיות גם ישויות תיאורטיות המתמשות בפונמות. דהיינו, אנו מניחים רמה אבסטרקטית אחת מעל הרמה הפונמית, וכך שורש יכול לכלול הן פונמות והן רכיבי-שורש גבוהים יותר. לדוגמה, השורש של הפועל *tiktōf-katfa* 'קטפה'-'תקטוף' הוא $\sqrt{k\text{tf}}$, עם הרכיב היציב $[k]$ ¹³.

¹³ בעבודה זו ארכיפונמות/מורפופונמות מסומנות בין קווים אנכיים | | או באמצעות סימן השורש $\sqrt{\quad}$.

ואילו השורש של הפועל *tixtov-katva* 'כתבה'-'תכתוב' הוא \sqrt{Ktv} , עם הרכיב $|K|$ המתחלף פוצץ~חוכך.

שורצולד (תשל"ט) טוענת, כי הפונמה שתממש עיצור בכ"ף מוכרעת על ידי חוק מורפופונולוגי¹⁴ ולא על ידי חוק פונולוגי ("טבעי").¹⁵ דהיינו, שש הפונמות המעורבות בחוק בכ"ף מתחלפות פוצץ~חוכך בהתאם לחוק מורפופונולוגי, הקובע את אופן החיתוך בהתאם לסביבה הפונולוגית (אחרי תנועה, אחרי עיצור וכיו"ב) ולסביבה המורפולוגית (מיקום העיצור בשורש – R1, R2 או R3). לשיטתה, לכל שורש מצורף בלקסיקון מידע אידיוסיןקראטי: מורפולוגי (התבניות שבהן השורש יכול להשתבץ) ופונולוגי (המימושים האפשריים לכל רכיב-שורש).

מחקרה של שורצולד מעלה שאלה מהותית: אם השורש מורכב מפונמות, אזי מהו ההבדל בין שורש הכולל עיצור בכ"ף מתחלף (למשל $k \sim x$) – לבין שורש הכולל עיצור יציב (למשל k או x)? לדוגמה, כיצד נוכל להבדיל בין השורש של הפועל *tikre-karta* 'קרתה'-'תקרה' לבין השורש של הפועל *karta-karta* – *tixre* 'כרתה'-'תכרה'?

האומנם, כפי שהציעה שורצולד (תשל"ז: 35) לפתור סוגיה דומה בגזרת פ"א (ובמקרים רבים הותירה צורות בלתי סדירות רבות ללא הסבר שיטתי; ראו שורצולד תשל"ט), לכל רכיב-שורש יצורף מידע אידיוסיןקראטי המנחה אותו להתחלף פוצץ~חוכך או להישאר יציב?

סאסאקי (2000: 12, 19) מציע כי שורשים כוללים רכיבים הנלקחים מתוך מלאי רכיבי-שורש אפשריים. רשימת רכיבי-השורש האפשריים כוללת את רוב הפונמות של ע"י וכן ישויות תיאורטיות אותן הוא מכנה **ארכיפונמות**. לשיטתו, כאשר פונמה שמקורה בשורש מתממשת באופן עקבי ויציב לאורך הנטייה – רכיב-השורש הוא פונמה, ואילו כאשר המימוש מתחלף – רכיב-השורש הוא ארכיפונמה. רכיבי-השורש הרלוונטיים לסוגיית בכ"ף ברשימה זו כוללים את הפונמות $/b/$, $/k/$, $/p/$, $/v/$, $/x/$ ו- $/f/$ וכן את הארכיפונמות B , K ו- P , המוגדרות כך: $P = p \sim f$, $K = k \sim x$, $B = b \sim v$.¹⁶

המושג "ארכיפונמה" הוא יסוד לשוני המוגדר על ידי אוסף התכונות-המבחינות המספיקות לתיאור חילוף מורפופונולוגי. סך התכונות המבחינות בו אינן מספיקות לייצור צליל, משום שהוא תתייצוג (*underspecification*) משותף של הפונמות המעורבות ביחסים המורפופונמיים (קואוטס 2005: 321). למשל, באופן זה, הארכיפונמה $|B|$ מייצגת עיצור קולי פומי דו-שפתי חוסם – ללא סימון של "סותם" או "חוכך". הוספת סימון התכונה-המבחינה "+סותם" לארכיפונמה תביא לבחירה בפונמה $/b/$, ואילו הוספת סימון "–סותם" תביא לבחירה ב- $/v/$.

¹⁴ אצלה "מורפופונמי" ו"מורפולקסיקלי" ("נורמטיבי") החלופין.

¹⁵ שורצולד (תשל"ט: 172-173) מבחינה בין חוק "טבעי" לחוק "נורמטיבי". מכנה חוק "טבעי" כאשר הוא חוק פונולוגי בעל התניה פונטית, כך שתחולתו ניתנת לחיזוי, ואין מעורבים בו תנאים מורפולוגיים או מורפופונמיים. חוק כזה הוא פרודוקטיבי באופן מלא: במילים מוכרות ובשאינן מוכרות, ולטענת שורצולד גם בכל משלבי השפה. לעומתו, חוק "לא טבעי", "נורמטיבי", לשיטתה, הוא חוק הנלמד בשינון ועל כן תלוי בהיכרותו של הדובר עם כל אחת מהמילים, ומאפיין משלבים מסוימים ולא אחרים. בעבודה זו אנו מציעים חוקים מורפופונולוגיים "טבעיים".

¹⁶ לארכיפונמות נוספות של סאסאקי אתייחס בסעיפים הבאים בפרק זה.

החיסרון בשימוש בארכיפונמה הוא שהיא מאפשרת רק חלופות פונמיות החולקות תכונות-מבחינות, כלומר קרובות זו לזו פונטית. זאת בעוד בעברית ישראלית מדוברת חלק מהחלופות אינן כה קרובות פונטית, והדוגמה הקיצונית ביותר לכך היא שורשי גזרת ל"י (R_3J , וראו סעיף 2.5.6) אשר רכיב-השורש השלישי שלהם יכול להתממש בין השאר כתנועה פונמית /i/ (*nikiti* 'ניקיתי') מחד, וכעיצור פונמי /t/ (*nikta*) מאידך. ההיכבלות התיאורטית לקרבה פונטית בין החלופות לא מאפשרת לטעמנו תיאור סינכרוני.

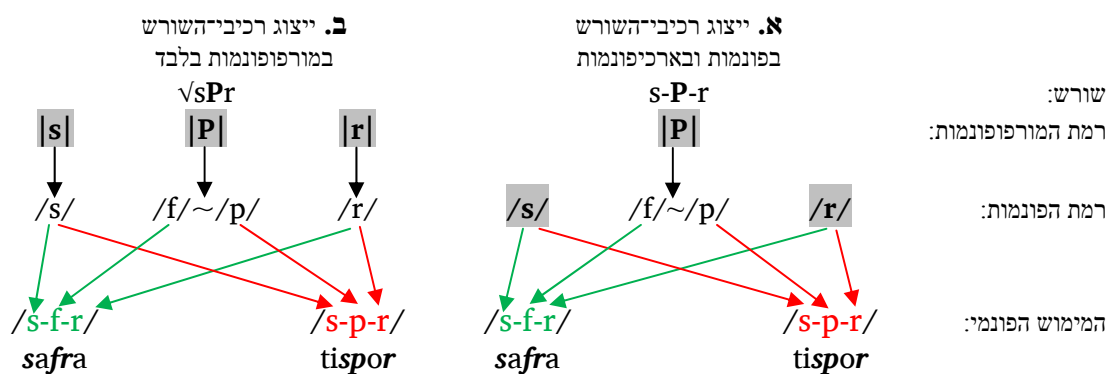
גם פודולסקי (1991) משתמש ברכיב-שורש דומים (אך מכנה אותם מורפופונמות).¹⁷ המשותף להצעותיהם של סאסאקי ושל פודולסקי הוא כי שורש יכול לכלול הן פונמות והן ארכיפונמות, לדוגמה השורש \sqrt{Ktv} לשיטתם כולל את רכיב-השורש המתחלף $K \rightarrow k \sim x$ ואת שתי הפונמות t ו- v .

2.1.1.3 הצעה ג: רכיבי השורש הם מורפופונמות בלבד

הצעותיהם של סאסאקי ופודולסקי מתירות ערבוב בשורש של רכיב-שורש משני סוגים – פונמות וארכיפונמות. אך נחזור ונדגיש כי הבסיס התיאורטי ל"הידה" "ארכיפונמה" הוא הטענה כי ארכיפונמה היא רמת ייצוג אבסטרקטית מעל הפונמה. יוצא מכך, שלטענתם, שורש יכול לכלול בו-זמנית רכיבים מרמות ייצוג שונות.

תרשים 1 משווה את ניתוח רכיב-השורש בשיטה המערבת ארכיפונמות ופונמות (א1, מימין) כנגד שיטת המורפופונמות המלאה (א1, משמאל), ומדגים זאת באמצעות רכיב-השורש בצמד *tispor-safra* 'ספרה'–'תספור'. רכיב-השורש מודגשים באפור.

תרשים 1: רכיב-השורש, בשיטת הארכיפונמות+פונמות ובשיטת המורפופונמות המלאה

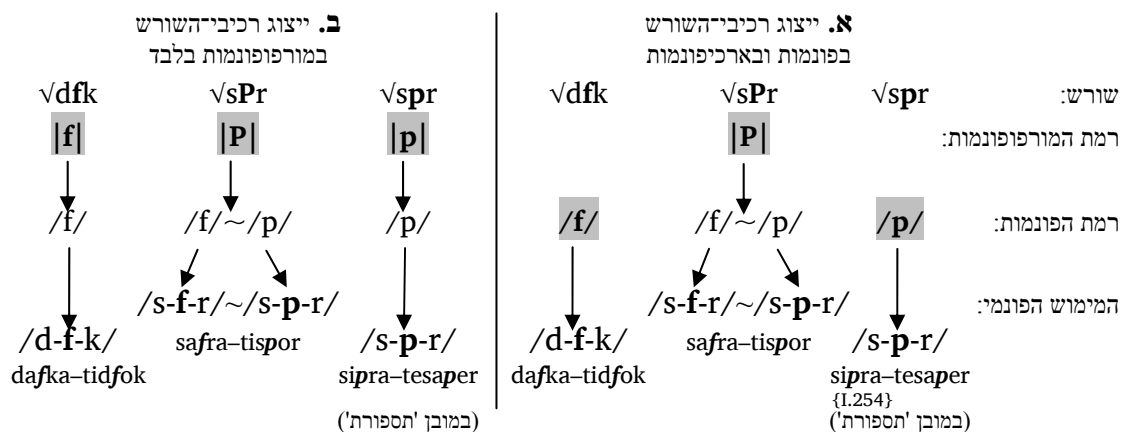

אנו סבורים כי פשוט ובהיר יותר תיאורטית להציב בשורש רכיבים מרמת ייצוג בודדת – כלומר מורפופונמות בלבד – כפי שניתן לראות בתרשים א1. ניתן לראות כי עירוב רכיב-שורש מסוגים שונים (כבתרשים א1) יוצר הירארכיה לא ברורה של היחידות במערכת הלשונית.

¹⁷ פודולסקי הגדיר מורפופונמות של אמהרית, אשר מצבה מבחינת הפונולוגיה והמורפולוגיה ההיסטוריות לעומת מצבן המודרני – דומה למתרחש בעברית ישראלית.

תרשים 2 מציג שוב את עירוב הרמות התיאורטיות בשיטה המעורבת (א) לעומת אחידותן בשימוש במורפונמות בלבד בשורש (ב), ומדגים זאת בשלושה זוגות פעלים שבהם מתממשת הפונמה /f/ או /p/ הנובעת מרכיבי־שורש שונים.

תרשים 2: חילוף $f \sim p$, בשיטת הפונמות+ארכיפונמות ובשיטת המורפונמות המלאה

כפי המשתקף מתרשימים 1 ו-2, מוטב להניח כי השורש מכיל יסודות לשוניים מרמת ייצוג בודדת – רמת המורפונמות – וכי השורש אינו מערב רמות שונות; דהיינו, רכיבי־השורש הם כולם מורפונמות, ולא פונמות. כך, במערכת הלשונית, במקביל למלאי הפונמות של השפה, קיים מלאי המורפונמות של השפה (ראו סעיף 2.2 להרחבה). באופן זה, מימוש רכיבי־השורש על פני השטח – בין אם יציב (דוגמת *tixtov-katva* בפועל /k/ 'קטפה'–'תקטוף') או מתחלף (דוגמת /x~/k/ בפועל *tixtov-katva* 'כתבה'–'תכתוב') – נקבע ברמה המורפונולוגית, באורח סדיר, עקבי וניתן לחיזוי.

במלאי המורפונמות של עי"ם תשע מורפונמות, אשר מתממשות בשש פונמות המיוצגות בכתב באותיות בכ"ף. ניתן להבדיל בין שש המורפונמות היציבות (חד־ערכיות) של בכ"ף: הפוצצות |b|, |k| ו־|p| והחוככות |v|, |f| ו־|x|; לבין שלוש המורפונמות המתחלפות (רב־ערכיות) של בכ"ף: |B|, |K| ו־|P|, כמוצג בתרשים 3:

תרשים 3

מורפונמות בכ"ף יציבות	מימוש פונמי אפשרי	מורפונמות בכ"ף מתחלפות	מימוש פונמי אפשרי
b	← /b/	B	← /v~/b/
v	← /v/	K	← /x~/k/
k	← /k/	P	← /f~/p/
x	← /x/		
p	← /p/		
f	← /f/		

לדוגמה, הפונמה /p/ יכולה להיות תוצר של המורפונמה החד־ערכית |p| או אחד משני המימושים האפשריים של המורפונמה הרב־ערכית |P|. לפיכך, מימוש עקבי של עיצור בכ"ף בשורש מסוים

כפוצץ או כחוכך, משמעו כי רכיב־השורש הוא מורפופונמה יציבה, חד־ערכית. חילוף פוצץ~חוכך של עיצור בכ"ף בשורש מסוים – משמעו כי רכיב־השורש הוא מורפופונמה מתחלפת, דו־ערכית.

בהתייחס להצעתה של שורצולד (תשל"ט: 184-187) שהוצגה לעיל, אנו מסכימים איתה כי השורשים כוללים מידע אידיוסיןקראטי מורפולוגי, אך לא סביר להניח כי כל רכיב־שורש נושא מידע אידיוסיןקראטי באשר למימוש. קל יותר להסביר את חילופי בכ"ף במורפופונמות המוגדרות מראש כיציבות או מתחלפות, ואלה משובצות בשורש.

לשיטתנו, הנתונים בתוצאות מחקרה של שורצולד (תשל"ט) נובעים מכך, שהפעלים במחקרה מוּיָנו ונבחרו על פי כתיבתם, ועל כן הכילו עירוב של שורשים בעלי מורפופונמה מתחלפת עם שורשים בעלי מורפופונמה יציבה. למשל, הפעלים שעל פי הגייתם נבחנה סוגיית בכ"ף עירבו שורשים בעלי מורפופונמת בכ"ף מתחלפת ($|P|$, $|K|$, $|B|$) עם שורשים בעלי מורפופונמה יציבה ($|x|$, $|k|$, $|v|$, $|b|$), $|f|$, $|p|$). על כן הנתונים שהתקבלו ממבדקה של שורצולד מגוונים.

כיוון שגיוון בנתונים משמעו עירוב נתונים מורפופונולוגיים, המידע המורפולקסיקלי אצל שורצולד אשר קובע מתי מתרחש חילוף פוצץ~חוכך ומתי המימוש עקבי – הוא למעשה מידע מורפופונולוגי: האם מורפופונמת בכ"ף בשורש היא חד־ערכית או רב־ערכית.

2.1.2 בידול מקרים שאינם בכ"ף

סביר מאוד למצוא אצל אותו דובר עיצור בכ"ף שבחלק מהפעלים בנטייה מסוימת נותר יציב בהגייתו (פוצץ או חוכך) ואילו בפעלים אחרים באותה נטייה מתחלף פוצץ~חוכך.

לדוגמה, דובר מסוים יהגה *texanes-kinsa* 'כינסה'–'תִּכְנַס' בכ"ף $/x/\sim/k/$ ב־R1, אך מנגד יהגה *texabes-xibsa* 'כיבסה'–'תִּכְבַּס' בכ"ף $/x/$ יציב ב־R1. אין כל סיבה להסיק כי חוק בכ"ף המורפופונולוגי אינו פועל באופן סדיר אצל דובר זה וכי אינו יודע את חוקי הנטייה או את חוק החילוף של בכ"ף (שורצולד תש"ם₁); קל ופשוט להסיק כי המורפופונמה ב־R1 בשני הפעלים הללו שונה. אצל דובר זה, השורש של הפועל 'כינס' הוא \sqrt{Kns} , בעל המורפופונמה הדו־ערכית $|K|$ המתממשת בכ"ף $/x/\sim/k/$, ואילו השורש של הפועל 'כיבס' הוא \sqrt{xBs} , בעל המורפופונמה החד־ערכית $|x|$ המתממשת תמיד בפונמה $/x/$. אין בכך הרחקת לכת; השורש \sqrt{xBs} בנטיית הפועל מתפקד בדיוק כמו השורש \sqrt{xBk} בפועל *xibka*–*texabek* 'חיבקה'–'תחבק', ולגביו ודאי שלא נטען כי אי־החלפת ה־ $/x/$ בכ"ף $/k/$ נובעת מאי־ידיעה או אי־סדירות.

אמנם הסוגיה מורכבת יותר כאשר בודקים את השורש המשותף למערכת הפועל ולמערכת השם. לדוגמה, דובר אשר אצלו השורש של 'כיבסה'–'תכבס' הוא \sqrt{xBs} עדיין יהגה ללא קושי את שם העצם *kvisa* 'כביסה' בכ"ף $/k/$, אשר ייתכן ונלמד כפי שהוא. נושא הקשר בין השורשים בפועל והשורשים בשמות דרוש מחקר המשך.

2.1.3 חילוף מורפונולוגי כנגד גיוון משלבי

2.1.3.1 חילוף מורפונולוגי

חילוף סדיר פוצץ~חוכך לאורך נטיית הפועל, על פי הסביבה המורפונולוגית, אצל אותו דובר, משמעו מורפונמה דו־ערכית ($|P|, |K|, |B|$).

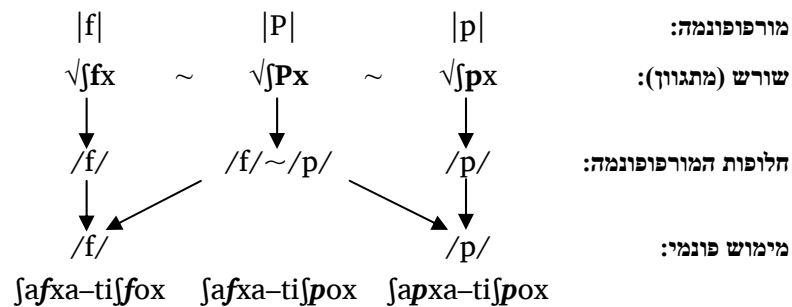
2.1.3.2 גיוון משלבי

לעתים אנו נתקלים בגיוון במימוש של מורפונמה בין דוברים שונים, באותו פועל ובאותה נטייה, לדוגמה גיוון פוצץ~חוכך בהגיית הפועל 'כיבסה' $xibsa \sim kibsa$. גיוון כזה בקרב דוברים שונים מעיד על שורש בעל שני וריאנטים: האחד עם מורפונמה מתחלפת (רב־ערכית) והשני עם מורפונמה יציבה (חד־ערכית). ויימן (1950: 53-54) הגדיר סוג זה של גיוון כגיוון "סגנוני", אך גיוון משלבי עשוי להצביע על שונות דמוגרפית בין דוברים שונים, ואולי אף על שונות נסיבתית במערכת של אותו דובר, וראוי למחקר מעמיק.

כך, שורש כזה בעברית ישראלית כללית ייוצג בשתי חלופותיו, לדוגמה השורש של הפועל 'כיבסה' הוא $\sqrt{xBs} \sim \sqrt{KBs}$. בדומה, השורש של הפועל 'תחבט' הוא $\sqrt{xvt} \sim \sqrt{xBt}$, והשורש של $\sqrt{rtB} \sim \sqrt{rtv}$ הוא 'רטובה' $retuba \sim retuva$.

בתרשים 2 ראינו קודם לכן כיצד מימוש ההגאים /f/ ו/או /p/ מתחלף בפעלים שונים. להדגמת הגיוון הסגנוני, כעת נציג בתרשים 4 כיצד מימוש הגאים אלה מתגוון באותו צמד פעלים, 'שפכה'–'תשפוך', בווריאנטים שונים.

תרשים 4

בתרשים לעיל ניתן לראות, כי את שלושת אופני הגיית הפועל 'שפכה'–'תשפוך' ניתן להסביר באמצעות גיוון משלבי, דהיינו גיוון בייצוג השורש: $\sqrt{fx} \sim \sqrt{Px} \sim \sqrt{px}$, ולא ניתן לומר ש"הדוברים מרבים לשגות" בחוק המורפונולוגי (ויימן 1950: 57-58; גוטמן 1970: 160-163; אורנן 1971, 1990: 105; שורצולד תשל"ט: 186-187).

2.2 מלאי המורפונמות

כאמור לעיל (סעיף 2.1.1.2), סאסאקי ופודולסקי מגדירים ארכיפונמה/מורפונמה כישות תיאורטית מתחלפת, ולכן כוללים בשורש הן פונמות הן מורפונמות. לשיטתנו, מורפונמה היא ישות תיאורטית

ברמה תיאורטית אחת מעל הפונמות, המתממשת בפונמות ויכולה להתממש באופן יציב באותה פונמה או להתחלף על פי המוגדר לה והחוקים שהיא מצייתת להם. כך, השורש כולל רק מורפופונמות – חלקן יציבות וחלקן מתחלפות.

בעי"ם מוגדר מלאי המורפופונמות כדלהלן עבור מערכת הפועל (פירוט והסברים ראו בסעיפים לעיל ולהלן הדנים בכל מורפופונמה בנפרד).¹⁸

1. מורפופונמות חד-ערכיות (יציבות):

p →/p/	b →/b/	t →/t/	d →/d/	k →/k/	g →/g/
f →/f/	v →/v/	s →/s/	z →/z/	ʃ →/ʃ/	ʒ →/ʒ/
c →/c/	č →/č/	ǰ →/ǰ/	m →/m/	n →/n/	l →/l/
w →/w/	r →/r/				

2. מורפופונמות רב-ערכיות (מתחלפות):

P →/p/~f/	B →/b~/v/	K →/k~/x/
X →/x~/ax~/xa/	N →/n~/∅/	H →/h~/ha/
G →/a~/∅~/e~/o/	A →∅~/a~/e~/o/	
J →/j~/i~/a~/e~/o~/∅~/t/		

רוב המורפופונמות בעברית הן חד-ערכיות, כלומר באופן עקבי מתממשות באותה פונמה. לדוגמה, המורפופונמה |ʃ| בעלת חלופה אחת, היא הפונמה /ʃ/, ועל כן בכל היקרות של |ʃ| בשורש, לא משנה באיזו עמדה תשובץ בשורש ובאיזה משקל השורש יסורג, תתקבל הפונמה /ʃ/: ב-R1 בראש מילה – 'jamra' 'שמרה', ב-R1 באמצע מילה – 'tifmor' 'תשמור', ב-R2 בראש מילה – 'švi' 'שבי', ב-R2 באמצע מילה – 'kišta' 'קישטה', ב-R3 באמצע מילה – 'bikša' 'ביקשה', וב-R3 בסוף מילה – 'tevakeš' 'תבקש' (מהשורשים √kʃv, √Jʃv, √kʃt, √Bkʃt בהתאמה).

בסעיף 2.1 לעיל ראינו מורפופונמות דו-ערכיות, ובסעיפים הבאים נראה כיצד מתנהגות מורפופונמות רב-ערכיות.

2.3 המורפופונמה |X|

המורפופונמה |X| מתממשת ברוב המקרים בפונמה /x/, לעתים ברצף /ax/ ובמקרים פחות תדירים ברצף /xa/.¹⁹ כך, המורפופונמה מוגדרת: |X|→x~ax~xa.²⁰ מורפופונמה זו נבדלת בהיותה ניתנת למימוש ברצף צלילים, לעומת כל יתר המורפופונמות, המתממשות בצליל בודד. זהו אחד מייחודיה של השיטה המורפופונולוגית.

¹⁸ רוב המורפופונמות במלאי המוצג כאן תואמות את תיאור הארכיפונמות שהציג סאסאקי (2000), וההריגות מפורטות בסעיפים הדנים בכל מורפופונמה. שתי המורפופונמות |∅| ו-|V| של סאסאקי הפכו למיותרות בעת יישום השיטה המורפופונולוגית, משום שחילופיהן מוסדרים על ידי משקלי הפועל והאלומורפים שלהם. בנוסף, סאסאקי אינו מגדיר את המורפופונמות |H| ו-|X| שנציג להלן, משום שהוא מניח כי ההגאים שהן ממשות הם פונמיים ויציבים.

¹⁹ העיצור הלועזי h לא התקיים בלשונם של רוב הדוברים בטקסטים שניתחנו לעבודה זו ואינו פונמי בלשונם של רוב דוברי עי"ם. עם זאת, אנו מבקשים לספק תיאור אשר יוכל להתאים במידה זו או אחרת לא רק לאידיולקטים המופיעים בטקסטים אלה, אלא לעי"ם בכללה, ובה גם לאופן ההגייה אשר כן כולל את הפונמה h. יתר על כן, בפיה של אחת הדוברות הנשמעת מעט בטקסט I אכן נהגה עיצור פונמי זה. על כן יש לראות בכל מופע של x המממש את המורפופונמה |X| כגיוון משלבי-דמוגרפי של h בקרב דוברים אחרים (וראו פריינטה 2006).

²⁰ תודה לד"ר ברוך פודולסקי על הצעת פתרון זה.

המימוש /ax/ מתרחש כאשר המורפונמה בסוף המילה, לדוגמה: מהשורש \sqrt{crX} מתקבלות הצורות licroax 'לצרוח', hicriax 'הצריח'²¹ (השוו licrox 'לצרוך', hicrix 'הצריך משורש \sqrt{crx}). ואילו כאשר המורפונמה |X| מופיעה באמצע המילה היא מתממשת לרוב בחלופה /x/: carxa 'צרחה', hicrixa 'הצריחה' (ובמקרים אלה מזדהה עם המופע היציב של /x/ → |X|, השוו 'צרכה', 'הצריכה').

החלופה השלישית של |X|, דהיינו /xa/, מופיעה בפעלים ספציפיים בגיוון משלבי. דוגמאות מספר: maxku~maxaku 'מחקו' מהשורש המתגוון $\sqrt{mxk} \sim \sqrt{mXk}$; saxfu~saxafu 'סחפו' משורש $\sqrt{sxk} \sim \sqrt{sXk}$; tesaxki~tesaxaki 'תשחקו' משורש $\sqrt{tsxk} \sim \sqrt{tsXk}$; tefaxdi~tefaxadi 'תפחדי' משורש $\sqrt{pxd} \sim \sqrt{pXd}$.

רוב מדקדקי העברית הישראלית אינם מתייחסים לסוגיית |X|, למרות שלעתים ניכר שחלקם מודעים לה. לדוגמה, סאסאקי (2000: 2) מציין בהגדרותיו הפונולוגיות את "הפתח הגנובה" באמצעות הגדרת דיפתונג /ea/, כבמילה maftex 'מפתח', ואינו פותר סוגיה זו בחילוף מורפונמי. אך חילוף זה אינו ניתן להסבר בחוק פונולוגי, שכן בתיאור סינכרוני של עי"ם אין סיבה פונטית לתנועה חודרנית [a] בסמוך לעיצור שאינו לועי (דוגמת /h/ בעמ"ק). בנוסף, חוק פונולוגי לא יבחין בין צורות הכוללות חילוף, דוגמת hitareax 'התארח' (משורש \sqrt{ArX}), בעלות מורפונמה |X| מתחלפת, רבי-ערכית – לבין צורות שאינן כוללות חילוף, דוגמת hitarex 'התארך' (משורש \sqrt{Arx}), בעלות מורפונמה |x| יציבה, חד-ערכית.

רוזן (תשט"ז: 157) התייחס לחלופה /xa/ כגיוון של "תנועת הלוואי e", כהגדרתו, המופיעה "לעתים ליד x", לדוגמה xalakim 'חלקים', xafacim 'חפצים' לעומת yeladim 'ילדים', klvaim 'כלבים'. אך, כאמור, אין מוטיבציה פונטית ל-x להשפיע על שינוי e → a, וסינכרונית ההסבר חייב להיות מורפונולוגי.

2.4 הגישות השונות למבנה השורש

הפעלים בעברית מיוצגים בלקסיקון כצירוף מורפולוגי (ולאו דווקא סמנטי) של שורש ודגם (שורצולד תשל"ה, תשל"ז: 25). במשך למעלה מאלף שנים מדקדקי העברית התייחסו באופנים שונים למבנה השורש. נדגים את הגישות המרכזיות להלן.

2.4.1 הגישה הרבגונית

בתום האלף הראשון לספירה נקטו מדקדקי העברית גישה רבגונית, שלפיה השורש בעברית מקראית מורכב מאותיות העיצורים המופיעות באופן עקבי לאורך הנטייה, בכתביהם של מנחם בן סרוק ודונש בן לברט. למשל, הם סברו כי הקשר האורתוגראפי בין הפעלים "הבין" ל"בנה" מעיד על קשר מורפולוגי, דהיינו צירוף האותיות ב, נ בונה שורש משותף ב"נ. על פי ניתוחם, לשורשים היציבים האלה נוספים עיצורים "משרתים" בחלק מההטיות (ראו שורצולד תש"ם: 63, תשמ"א: פרק 2).

²¹ למעשה, לקסיקלית, מדובר בצמד שורשים הומונימיים: $\sqrt{crX_1}$ עבור 'לצרוח', $\sqrt{crX_2}$ עבור 'הצריח'.

2.4.2 השורש השלשי והשורש העלול

את מקומה של הגישה הרבגונית תפסה שיטת השורשים השְלִישִׁים של רב יהודה חיוג', אשר צמחה לפני מעל אלף שנים. כדברי חיוג' ([תשכ"ח]: 12), "[...] שאין פועל מכל שפעלים [=הפעלים] נבנה על פחות משלש אותיות"; דהיינו, לשיטתם כל השורשים בעמ"ק הם שלשיים. כאשר על פני השטח מופיעים פחות משלושה רכיבי־שורש, נטען כי חלק מרכיבי־השורש שלהם אינם מתממשים – אך כן קיימים: "כי אם חסר אות מאותיותיו או נפל ממנו או נגרע אז יאמר עליו כי הוא פועל חסר או נופל או נגרע..." (שם). אלה מכונים **שורשים עלולים**.

על פי גישת השורש השלשי, בגזרת השלמים כל עיצורי השורש משתמרים לרוחב הנטייה. לעומתם, בשורשים העלולים מתרחשים שינויים בעיצורים מסוימים בתנאים מפורשים. על פי חיוג', השורשים העלולים כוללים איבר, אשר מתחלף בין מימושו העיצורי הצפוי, לבין מימוש אחר תמורתו ("לפי שהעבריים יחסרון ויגרעון וישימו תמורת החסרון באותה מלה"; שם) ולבין מימוש אפס ("ויש אשר לא ישימו ותשאר חסרה מאין תמורה"; שם); לדוגמה 'בנו' (דהיינו *banú*) משורש בנ"י.²²

גישת השורש השלשי מקובלת גם כיום לגבי עברית ישראלית. שורצולד מתארת את השינויים הללו כחילופים מורפונמיים. לשיטתה, חלק מרכיבי־השורש העלול הוא בעל תכונות מיוחדות, הגורמות לכך שלא יתגלו פונטית בנטייה, וכך מתרחשים "חילופים מורפונמיים". ההנחה שרכיבי־השורש העלול הוא עיצורי בבסיסו – מאפשרת לייצג אף את השורשים העלולים כתלת־עיצוריים (שורצולד תשל"ז: 26, תש"ס: 434).

חלק מהפעלים בעברית ישראלית הם בעלי שורש תלת־רכיבי, אך אחד מרכיבי־השורש מתחלף בחלק מההטיות בפונמה אחרת או באפס; כלומר פעלים אלה חושפים במהלך נטייתם שני רכיבי־שורש ולעתים שלושה רכיבי־שורש, לדוגמה *jipol-nafal* 'נפל'–'ייפול'. פעלים אחרים בעברית ישראלית חושפים דרך קבע שני רכיבי־שורש בלבד, דוגמת *jazuz-zaz* 'זז'–'יזוז'.

הגישה התלת־עיצורית המסורתית גורסת כי לגבי חלק מהשורשים הנראים דו־רכיביים, הדוברים מקישים כי הם למעשה תלת־רכיביים מתחלפים, באמצעות אנאלוגיה לפעלים תלת־רכיביים מתחלפים אחרים בעלי התנהגות דומה. למשל, הפועל *hibit* 'הביט' נוטה רק בבניין הפעיל ומממש על פני השטח רק שני רכיבי־שורש, *b-t*, באופן עקבי לאורך כל נטייתו; אך משום שהתנהגותו בבניין הפעיל דומה לזו של פועלי פ"נ העלולים כמו *hipil* 'הפיל', שבהם *n* ב־R1 לעתים מתממשת ולעתים לא (*hipil-nafal* 'נפל'–'הפיל'), הדוברים מקישים באנלוגיה כי גם הפועל *hibit* משתייך לאותה גזרה וכי שורשו הוא \sqrt{nbt} (שורצולד תשל"ז: 27).

נשאלת השאלה, האם השורש של הפועל *hinbit-navat* 'נבט'–'הנביט' זהה לשורש של *hibit* 'הביט'?

²² חיוג' מכנה רכיבי־שורש זה "הא רפה" ההופכת ל"יוד נחה": "והאות היא הא רפה, כמו 'בנה', 'קנה', 'עשה', 'ראה' ... ; ודרך העברים, כשיאמרו מהם [צורת] 'פעלתי', להפוך ההא [ל]יוד נחה נסתרת, מונע אשר לפניו בתק"ן [הפיסוק והניקוד שלי], אם כן השורש הוא בנ"ה (שם: 59).

על פי הגישה התלת-עיצורית, ההבדל בין שני הפעלים ייוצג בלקסיקון באמצעות מידע אידיוסיןקראטי לכל פועל. לדוגמה, הפעלים 'הנביט' הנוטה על דרך השלמים ו'הביט' העלול מנותחים כבעלי אותו שורש \sqrt{nbt} – וייצוגם התשתיתי המילוני יהיה nbt +הפעיל. אך ההבדל בין הפעלים ישתקף במידע הפונולוגי האידיוסיןקראטי הכלול בייצוג הלקסיקלי שלהם:²³ 'הביט' ייוצג nbt +דגם הפעיל, ואילו 'הנביט' ייוצג nbt +דגם הפעיל[–חוק החסרת הנו"ן] – דהיינו יצוין לגביו כי לא חל עליו "חוק השמטת נו"ן" (שורצולד תשל"ז: 27, 34).

לשיטתנו, אין בע"י חוק פונולוגי להשמטת [n], שכן אין לכך מוטיבציה פונטית, והחילוף $n \sim \emptyset$ נקבע על ידי המורפופונמה [N], המוגדרת $n \sim \emptyset \rightarrow [N]$. כך, הפועל *hipil-nafal* 'נפל'–'הפיל' מבוסס על השורש \sqrt{NPI} . לעומת זאת, בפעלים שבאף הטיה שלהם אינם מציגים n, אין סיבה להניח כי היא חלק מהשורש. לפיכך, ההבדל בין הפעלים 'הנביט' ו'הביט' הוא בשורש: שורשו של הפועל *hinbit-navat* 'נבט'–'הנביט' הוא \sqrt{nBt} , בעוד הפועל *hibit* 'הביט' בנוי משורש \sqrt{bt} המשובץ במשקל הפעיל-סופיות המקוצר $hi_{R1}i_{R2}$.

2.4.3 הגישה המפשרת בין התלת-עיצוריות לרבגוניות

שורצולד (תשל"ז: 33-34) מפשרת בין הגישה התלת-עיצורית לבין הגישה הרבגונית. גישתה בוחנת ראשית אם ניתן למצוא ייצוג תלת-עיצורי, ואם לאו, היסודות הצליליים המשתתפים במהלך כל הנטייה הם השורש. על פי שורצולד, "ייצוג השורש כתלת-עיצורי גם לפעלים העלולים אינו הולם את תפיסת השורש והשימוש בפעלים", לפי מצב הלשון כיום (שם: 31). על כן היא מגדירה שורש "רבגוני", המשקף את תפיסת השורש אצל הדובר העברי, ולו שלושה סוגים: שורשים תלת-עיצוריים, שורשים דו-עיצוריים ושורשים בעלי תנועה בסופם.

1. **השורשים התלת-עיצוריים** כוללים את השורשים השלמים, את השורשים העלולים שאחד (או יותר) מרכיביהם לעתים נעלם על פני השטח (דהיינו מתחלף עם \emptyset) אך לעתים מופיע ובכך מאפשר להסיק את קיומה של מורפופונמה שלישית (לדוגמה \sqrt{NPI} עבור 'נפלה'–'הפילה'), וכן את השורשים העלולים שאחד (או יותר) מרכיביהם אינו מופיע לעולם אך ניתן להשוואה אנלוגית לשורש שלישי אחר (לדוגמה \sqrt{Nbt} עבור 'הביטה').

2. **השורשים הדו-עיצוריים** הם שורשים עלולים אשר באופן עקבי, לאורך כל נטיותיהם, מגלים רק שני עיצורים. למשל *tazuz-zaza* 'זזה'–'תזוז'. בקבוצה זו אין חילופים מורפופונמיים לטענתה של שורצולד.

3. **השורשים הדו-עיצוריים בעלי תנועה בסופם** הם שורשים עלולים תלת-רכיביים, שרכיבם השלישי הוא תנועה. לדוגמה, *jivne-bana* 'בנה'–'בנה' משורש \sqrt{BnV} (V מייצג תנועה כלשהי). על פי שורצולד, ניתן לומר שהפועל *răcâ* 'רָצָה' בעמ"ק מהשורש \sqrt{rcj} התגלגל בע"י לפועל *raca* 'רצה'^{II.63} משורש דו-עיצורי ותנועה בסופו, ואולי ניתן להגדירו \sqrt{rcV} .

שורצולד אינה מסבירה כיצד רכיבי-שורש עלולים יכולים לעתים להתממש בצליל לא צפוי, דוגמת רכיב התנועה בשורש "דו-עיצורי בעל תנועה בסופו" כמו בני \sqrt{BnV} המתממש ב־t בצורה *banta*

²³ שורצולד מציינת גם כי ההבדל הסמנטי יבחין בין הפעלים (תשל"ז: 27).

'בנתה', כלומר הגדרת התנועה בסוף השורש אינה מקיפה דיה; או כיצד רכיבי-שורש יכולים להתממש ברצף צלילים דוגמת המימוש ax של רכיבי-השורש השלישי כבצורה *lismoax* 'לשמוח'. שיטתנו מסבירה מקרים אלה ואינה מצריכה סוגים שונים של מבנה שורש.

2.4.4 גישת המורפופונמות

גישתה המפשרת של שורצולד היא המסבירה באופן הטוב ביותר את מצב הפועל בעי"ם, ובעבודה זו אנו מאמצים אותה ברובה. אך לפי השיטה המורפופונולוגית, השורש מורכב ממורפופונמות ולא מפונמות (כמוסבר לעיל, סעיף 1.3.3.1), וכך החילוף המורפופונולוגי מוסדר כבר ברכיבי-השורש – ולא בחוקים פונולוגיים.

שורצולד (תשל"ז, תשל"ט) ממשיכה במיון המסורתי של השורשים לגזרות, אך כעת, בעת השימוש בשיטה המורפופונולוגית, אנו שוקלים מחדש את החלוקה לגזרות. לשיטתנו, גזרה היא קבוצת שורשים אשר הדמיון ביניהם הוא מורפופונמה מסוימת בעמדת-שורש מסוימת. למשל, גזרת R_1N היא קבוצת השורשים שרכיבי-השורש הראשון שלהם (R1) הוא המורפופונמה $|N|$, המתממשת לחלופין בפונמה $/n/$ או באפס (דהיינו אינה מתממשת), לדוגמה מהשורש \sqrt{NPI} מתממשת $/n/$ בפועל *nafal* 'נפל', אך לא מתממשת בפועל *hipil* 'הפיל' ($hi\emptyset pil \rightarrow$).

עם זאת, יש להיזהר מהגדרת עיצורים היסטוריים כעיצורים פונמיים בעברית ישראלית מדוברת. הבעייתיות התיאורטית בהגדרת "עיצורים שוליים" כעיצורים פונמיים עולה, כאשר על המדקדק לנסח "חוקים פונולוגיים אד-הוק, אשר לעתים אף סותרים חוקים מבוססים בשפה" (פודולסקי 1991: 25) וכאשר הוא מבקש לטעון לטבעיות השפה. אך עולל הרוכש את שפת אמו אינו יכול לנחש רכיבים היסטוריים אשר לעולם אינם מתממשים על פני השטח (קיפרסקי 1971: 581) בהיגוי הכללי של ע"י. על כן אין להניח את קיומן של פונמות היסטוריות רק לשם פשטות התיאור המורפולוגי. מקרה נוסף כזה הוא של הגדרת העיצורים הענבליים/לועיים q ו-ħ כפונמות בכדי להקל את הסדרת החילוף $k \sim x$ (אורנן 1971; גוטמן 1970: 160-163; ראו דיון לעיל בסעיף 2.1 על עיצורי בכ"ף). למשל, גוטמן טוען כי חוק פונולוגי של השמטת תכונת הגרוניות/לועיות ממיר פונמות אלה לעיצורים הלא-גרוניים המקבילים $(/q/ \rightarrow [k])$, כך שגרוניותם/לועיותם אינה מתממשת על פני השטח.

2.5 גזרות השורש והמורפופונמות העלולות (המתחלפות עם תנועה או \emptyset)

שורצולד טוענת (תשל"ז: 28) כי על פי השיטה התלת-עיצורית, ניאלץ לבנות את חוקי הגזרות באופן מסורבל ולא יעיל, אשר אינו מייצר את המצב כפי שהוא בשפה המדוברת.

כפי שהדגמנו לעיל לגבי המורפופונמה $|N|$, אפס משמש כיסוד-שורשי בחלק מהמורפופונמות.²⁴ אפס אינו ישות לשונית עצמאית, אלא חלופה של העדר-מימוש פונטי של מורפופונמה. בסעיפים הבאים נגדיר מחדש את גזרות הפועל העלולות בעברית ישראלית (בניגוד לגזרות של עברית מקראית הנלמדות בבתי הספר ונפוצות בספרי הדקדוק), שהן קבוצות השורשים אשר לפחות אחד מרכיביהם יכולים להתממש באפס או בתנועה.

²⁴ תודתנו נתונה לד"ר ברוך פודולסקי על רעיון זה.

2.5.1 המורפופונמה |N| (פ"נ)

המורפופונמה הדו־ערכית |N| מתממשת לחלופין בפונמה /n/ או באפס. על כן היא מוגדרת: $|N| \rightarrow /n/ \sim \emptyset$. מורפופונמה זו מופיעה בעיקר בעמדת־השורש הראשונה R1. כמוזכר לעיל, גזרת ${}_{R1}N$ (פ"נ) היא קבוצת השורשים שרכיב־השורש הראשון בהם הוא |N| (סאסאקי 2000), וביניהם $\sqrt{N}NPI$ (tipol-nafla 'נפלה'-'טיפול'), $\sqrt{N}fjk$ (hifika, tifak-nafka 'נשקה'-'תישק', 'השיקה'), $\sqrt{N}zk$ (tinazek-nizoka, hizika~hezika 'הזיקה', 'ניזוקה'-'תינזק'), $\sqrt{N}tl$ (titol-natla 'נטלה'-'טיטול'), $\sqrt{N}cl$ (tinacel-nicla 'ניצלה'-'תינצל') ועוד. על פי שורצולד (תשל"ז: 34), החוק המורפופונולוגי הקובע את החלופה שתממש את המורפופונמה /n/ – \emptyset או /n/ ממש /n/ בין תנועה לבין מורפופונמה $|G|, |A|, |H|$ או $|X|$ (אצל שורצולד "עיצור גרוני"; שם), לדוגמה tinal 'תנעל', tinam 'תנאם', tinham 'תנהם', tinxal 'תנחל'; – זאת לעומת יתר הסביבות, לדוגמה tiga 'תיגע' ($\sqrt{N}G$), tifak ($\sqrt{N}G$), 'תישק' ($\sqrt{N}fjk$).

אך לשיטתנו, הפעלים שבהם תמיד מתממשת הפונמה העיצורית /n/ מנותחים כבעלי מורפופונמה $|n|$ יציבה, ולא |N| המתחלפת $/n/ \sim \emptyset$, כך: tinal 'תנעל' ($\sqrt{n}Gl$), tinam 'תנאם' ($\sqrt{n}Am$), tinham 'תנהם' ($\sqrt{n}Hm$), tinxal 'תנחל' ($\sqrt{n}xl$).

בגזרה זו לא נכללים שורשים בעלי ${}_{R1}n$, שרכיב־השורש הראשון שלהם הוא המורפופונמה $|n|$, המתממשת תמיד בפונמה /n/ שאינה נושלת באף נטייה, דוגמת $\sqrt{n}Bt$ (hinbit, navat 'נבט', 'הנביט'), $\sqrt{n}fjm$ (hinjima, tinjom-nafma 'נשמה'-'תנשום', 'הנשימה'), וכן הפעלים בעלי מורפופונמה $|A|, |H|, |G|$ או $|X|$ ב־R2 המודגמים לעיל.

לעומתם, כן נכללים בגזרת ${}_{R1}N$ שורשים אשר נהוג לנתחם על פי עברית מקראית כמשתייכים לגזרת "הכפולים" (דהיינו שרכיב־השורש השני והשלישי בהם זהים) בדגם מיוחד של בניין נפעל, אך למעשה בנייתו סינכרוני הם לעולם אינם מציגים שני רכיב־שורש זהים, אלא עם רכיב־שורש ראשון המתממש ב־/n/ או באפס, ואילו הדגם המיוחד שלהם קרוב יותר לפרדיגמת בניין פעל. לדוגמה: $\sqrt{jimas-namas}$ – names 'נַמַס' (${}_{D122}$) – 'יימס'-'נַמַס' [בינוני] משורש $\sqrt{N}ms$; $\sqrt{N}ms$ – jisov-nasav – nasov~nosev(?) 'נָסֹב' – 'ייסוב'-'נוֹסֹב'-'נָסֹב' משורש $\sqrt{N}sv$, וכיו"ב.

יש לציין, כי על פי הגישה התלת־העיצורית, מספר פעלים הנוטים רק בבניין הפעיל והמממשים שני רכיב־שורש בלבד – שייכים אף הם לגזרת ${}_{R1}N$ (פ"נ), על דרך האנלוגיה. לדוגמה, הפועל hibita 'הביטה' – משום שהתנהגותו בבניין הפעיל דומה לזו של פועלי ${}_{R1}N$ העלולים כמו hipila 'הפילה', שבהם /n/ ב־R1 לעתים מתממשת ולעתים לא (tipol-nafla 'נפלה'-'טיפול'), מתרחשת אנלוגיה שלפיה גם הפועל hibita 'הביטה' משתייך לאותה גזרה ולפיכך שורשו הוא נב"ט $\sqrt{N}bt$ (ר' שורצולד תשל"ז: 27).

לפי גישה זו, לשני הפעלים 'הביט' ו'הנביט' אותו שורש – נב"ט – אך בכדי להבדילם, לפועל 'הביט' יצורף בלקסיקון מידע אידיוסיןקראטי שלפיו חל עליו "חוק השמטת נו"ן", ואילו לפועל 'הנביט' יצורף מידע שלפיו חוק זה אינו חל עליו²⁵ (שורצולד תשל"ז: 26-27, 34; תש"ם: 181-184).

²⁵ שורצולד מציינת גם כי ההבדל הסמנטי יבחין בין הפעלים (תשל"ז: 27).

אנו מסתייגים מגישה זו, וטוענים כי שורשים דוגמת שורשו של הפועל 'הביט' הינם דורכיביים (\sqrt{bt}), והם משובצים במשקלים מיוחדים; ראו להלן את שיטתנו בדבר השורשים הדורכיביים והמשקלים ההולמים שורשים אלה.

2.5.2 השורשים הדורכיביים (כפולים, עי"ו, פי"צ)

חלק מהשורשים בעברית ישראלית מכילים שני רכיבי-שורש בלבד (R_1 ו- R_2), ומשובצים במשקלים ההולמים מבנה זה. על פי הגישה התלת-עיצורית (שורצולד תשל"ז: 28), ניאלץ לבנות את חוקי הגזרות באופן מסורבל ולא יעיל, אשר אינו מייצר את המצב שפי שהוא בשפה המדוברת.

גזרת "הכפולים" ($R_2 = R_3$) מוגדרת באופן מסורתי כקבוצת השורשים שרכיביהם השני והשלישי זהים, לדוגמה הפועל *xay* 'חי' מנותח מהשורש \sqrt{xjj} , והפועל *nasav* 'נסב' מהשורש \sqrt{sbb} (שורצולד 2003: 162). אך למעשה, בניתוח סינכרוני, על פני השטח מתממשים תמיד רק שני רכיבי-שורש המחייבים אותנו לנתח פעלים אלה כדורכיביים. למשל:

גזרת הדורכיביים בדגמים המקוצרים של בניין הפעיל, למשל דגם מקוצר של משקל הפעיל-סופיות - ($e_{R_1}e_{R_2}$), דוגמת *mekel~makel~jakel~hekel* 'הַקֵּל-מְקַל-יְקַל-מְקַל' (\sqrt{kl}); *jasev~hesev* - *mesev~masev* 'הֶסֶב-יָסַב-מְסַב-מְסַב' (\sqrt{sv}); *jaxel~hexel* 'יַחַל-יְחַל' (\sqrt{xl}) וכיו"ב.

בדומה, נהוג להגדיר את גזרת עי"ו ($R_2[w] / R_2[j]$) כקבוצת השורשים ה"חלולים" (שם), שרכיבם האמצעי הוא עיצור מקורב w / j , אשר בכל נטיות הפועל אינו ממומש פונטית. לדוגמה, הפועל *kama* - *takum* 'קמה' (c_{1621}) - 'תקום' (G_{731}) מנותח מהשורש \sqrt{kwm} , והפועל *tafir~fara* 'שר' - 'תשיר' מהשורש \sqrt{fjr} , ובכך מוסברת תנועת u או i המתגלה במרכז הפועל בנטיית פעיל-סופיות. אך ניתוח סינכרוני לא יאפשר לנו להניח עיצור מקורב שלעולם אינו מתגלה על פני השטח כרכיב-שורש, ויחייבנו להחשיב פעלים אלה כדורכיביים,²⁶ לדוגמה *zaza* 'זזה' משורש \sqrt{zz} , *kama* 'קמה' משורש \sqrt{km} , *fara* 'שרה' משורש \sqrt{fx} וכיו"ב.

סאסאקי (2000) טוען כי שורשים אלה הם דורכיבויים אך תלת-רכיביים, כיוון שבאמצעם קיימת מורפופונמה אפס. כך, לדוגמה, לשיטתו ינותחו הפעלים 'זזה' - 'תזיז' משורש $\sqrt{z\emptyset z}$, הפועל 'הבינה' משורש $\sqrt{B\emptyset n}$ וכיו"ב. את \emptyset הוא מגדיר כמורפופונמה עצמאית במלאי המורפופונמות, אשר דרך קבע אינה מתממשת פונטית, אך תופסת עמדת-שורש בעת השיבוץ במשקל. הצעה זו אמנם מניחה את הדעת בכל הקשור לנטייה בבניין הפעיל, כלומר במשקלים הפעיל-סופיות (למשל *heziza* 'הזיזה') והפעיל-חיליות (*taziz* 'תזיז') ולנטייה במשקל פעיל-סופיות (*zaza* 'זזה'). אך בנטיית משקל פעיל-חיליות, החילוף בתנועה במרכז הפועל $i \sim u$ (*tazuz* 'תזוז' לעומת *tafir* 'תשיר') אינו מוסבר על ידי פתרון השורש התלת-רכיבי שבמרכזו \emptyset של סאסאקי.

לשיטתנו, שורשים אלה משתייכים לגזרת הדורכיביים, לדוגמה \sqrt{zz} עבור *zaza* 'זזה' ו- \sqrt{vn} עבור

hevina 'הבינה' (G_{424}).

²⁶ והשוו לניתוח הגזרה המקבילה באמהרית אצל פודולסקי (1991: 37).

שורשים אלה משתבצים בדגמים מקוצרים של משקלי בניין פעל והפעיל, למשל עבור משקלי הסופיות והתחיליות:

- פעל-סופיות ${}_{R1}a_{R2}$, דוגמת 'זזנו' *zaznu* משורש \sqrt{zz} (חלופה מקוצרת של ${}_{R1}a_{R2}a_{R3}$ השוו *gazaz* 'גזז');
- פעל-תחיליות $-a_{R1}i_{R2} \sim -a_{R1}u_{R2}$, דוגמת 'נוזז' *nazuz* ^{G424} משורש \sqrt{zz} , *tafir* 'תשיר' משורש \sqrt{fr} (חלופה מקוצרת של $-i_{R1R2}o_{R3}$, השוו *tigzoz* 'תגזז', *tifmor* 'תשמור');
- הפעיל-סופיות $he_{R1}i_{R2} \sim hi_{R1}i_{R2}$ דוגמת 'הזיזה' *heziza* (חלופה מקוצרת של $he_{R1R2}i_{R3} \sim hi_{R1R2}i_{R3}$, השוו *hezmina~hizmina* 'הזמינה');
- הפעיל-תחיליות $-a_{R1}i_{R2}$. דוגמת 'תזיז' \sqrt{zz} ²⁷ וכיו"ב (חלופה מקוצרת של $-a_{R1R2}i_{R3}$, השוו *tazmin* 'תזמין').

חלופות-המשקלים המקוצרות הללו כוללות רק שתי עמדות-שורש, כך שמלכתחילה לא נוצר צורך למלא עמדת-שורש באפס. כמו כן, הגיוון בתנועה $u \sim i$ בדגם המקוצר של פעל-תחיליות, שעד כה לא הוסבר באופן סינכרוני, נפתר על ידי חלופותיו של המשקל פעל-תחיליות המקוצר $(-a_{R1}u_{R2} \sim -a_{R1}i_{R2})$, ולשורשים הדורכיביים הנוטים בבניין פעל מצורף מידע אידיוסינקראטי המורה להם באיזו חלופת-משקל הם משתבצים.

בגזרה זו אין נכללים שורשים בעלי ${}_{R2}j$ הנוטים רק בבניינים פיעל והתפעל, ובהם כן מתקיימת על פני השטח הפונמה $/j/$, דוגמת *kijem* 'קיים', *hitkajem* 'התקיים'.

קבוצת פעלים נוספת אשר נהוג לסווגה כגזרה עלולה נפרדת היא "פי"צ" $({}_{R1}j_{R2}c)$, אשר למעשה ששת השורשים הכלולים בה שייכים לגזרות אחרות: ארבעה שורשים דורכיביים \sqrt{cv} ('הציבה'), \sqrt{cg} ('הציעה'), \sqrt{ct} ('הציתה') ו- \sqrt{cg} ('הציגה')²⁸, ושני שורשים שלמים \sqrt{jek} ('יצקה'-'תיצוק') ו- \sqrt{jcr} ('יצרה'-'תיצור'). שורצולד (תשל"ז: 30) הראתה בבדיקה אמפירית כי דוברים אינם מבחינים בין הגזרות פ"נ-פי"צ-עי"ו ומשתמשים עבורים שורשים אלה באותם משקלים.

בנוגע לניתוח הפעלים אשר דרך קבע מגלים רק שני רכיבי-שורש, שורצולד (שם: 28) מתנגדת לגישה התלת-עיצורית: לדבריה, כאשר יידרש הדובר 'לפועל' 'הכיר' עתיד הוא להצטרך בדרך תמוהה ביותר לשורש נכ"ר, והלוא שורש נכ"ר מתקשר עם 'נוכרי', זר, נכר' ולא עם 'הכיר' שמשמעותו הפוכה [...], ומה הצדקה יש לחפש את הפועל 'הצית' בייצ"ת?"

שורצולד טוענת (שם: 35) כי כאשר שורשים דורכיביים משובצים במשקל הפעיל-סופיות, התנועה הראשונה בפועל מתחלפת $i \sim e$. דהיינו ניתן להסיק מכך כי למשקל שתי חלופות: $i_{R1}i_{R2} \sim e_{R1}i_{R2}$. אך למעשה, על פי הממצאים בטקסטים שנותחו לעבודה זו, מדובר בגיוון פונטי (אלופוני) בתנועה קדמית-לא-נמוכה בהברה שלפני הטעם, אשר המימוש הנפוץ ביותר שלו הוא תנועת הביניים הרפויה $[I]$ (lax), אשר עשויה להתפרש אצל השומעים כאחת משתי התנועות הפונמיות הקרובות לה, $/i/$ או $/e/$. לדוגמה

²⁷ לפועל זה גיוון סגנוני עם שורש \sqrt{Jzz} , אז הוא נוטה *moziza-toziz-hoziza* ($|J| \rightarrow /o/$; ראו סעיף 2.5.6).
²⁸ וראו שורצולד תשל"ז: 28, 35.

במשקל הפעיל-תחיליות: hisbiru [iz'biru] 'הסבירו' _{V.601}; במשקל פעל-תחיליות: 'תראי' tiri [tr'ri] _{III.10}

2.5.3 המורפונמה |H|

המורפונמה |H| מתממשת לחלופין בפונמה /h/ או ברצף /ha/, על פי הסביבה המורפונולוגית. היא יכולה להופיע בכל עמדות השורש. לדוגמה, ב-R1: שורש \sqrt{Hrg} בפעלים 'הרגו' _{G711}, *taharog* 'תהרוג' $\rightarrow *t-aharog$ בדגם $-a_{R1R2}o_{R3}$ שהוא חלופת משקל פעל-תחיליות); שורש \sqrt{HnJ} *nehenta* 'נהנתה' _{V.104} $\rightarrow *nehent-a$ בדגם $-ne_{R1R2R3}$ שהוא חלופת משקל נפעל-סופיות), *tehareg* 'תיהרג' $\rightarrow *t-ehareg$ בדגם $-e_{R1}a_{R2}e_{R3}$ שהוא חלופת משקל נפעל-תחיליות)²⁹ וכיו"ב;

ב-R2, לדוגמה: שורש \sqrt{mHr} בפעלים 'מיהרה' *mihara* $\rightarrow |H| \rightarrow ha$, במשקל פיעל-סופיות $-i_{R1}i_{R2R3}$ וכן *temaher* 'תמהר' $\rightarrow |H| \rightarrow h$, במשקל פיעל-תחיליות $-e_{R1}a_{R2}e_{R3}$; שורש \sqrt{BHI} בפעלים *nivhaltem* 'נבהלתם' $\rightarrow |H| \rightarrow h$ במשקל נפעל-סופיות $-ni_{R1R2}a_{R3}$ וכן *tibahalu* 'תיבהלו' $\rightarrow |H| \rightarrow ha$ במשקל נפעל-תחיליות $-i_{R1}a_{R2R3}$ וכיו"ב;

וב-R3 היא מופיעה בארבעה שורשים בלבד: \sqrt{tmH} , \sqrt{gBH} , \sqrt{knH} ו- \sqrt{mHmH} . בעמדה זו $|H|$ מתממשת ב-/h/ ככפעלים *tamah* 'תמה' $\rightarrow \sqrt{tmH}$, *gavah* 'גבה' $\rightarrow \sqrt{gBH}$, *kamah* 'כמה' $\rightarrow \sqrt{kmH}$; ומתממשת ב-/ha/ ככפעלים *hitmiha* 'התמיה' $\rightarrow \sqrt{tmH}$, *higbiha* 'הגביה' $\rightarrow \sqrt{gBH}$, *hitmahameha* 'התמהמה' $\rightarrow \sqrt{mHmH}$.

כיוון שהפונמה /h/ לרוב נאלמת בחוק פונולוגי $[\emptyset] \rightarrow /h/$ ולעתים נדירות בלבד נהגית,³⁰ מימושה של המורפונמה על פני השטח ברוב המקרים הוא $a \sim \emptyset$. לפיכך, תהליך הגעתה של המורפונמה אל פני השטח הוא: $|H| \rightarrow /h/ \sim /ha/ \rightarrow [\emptyset] \sim [a]$.

2.5.3.1 ניתוח החלופות של |H|

המורפונמה |H| כאשר היא משובצת ב-R1 או ב-R2, היא מתממשת בחלופה /ha/ (ולרוב נהגית [a]), ואילו כאשר היא משובצת ב-R3 אחרי התנועה /a/ היא מתממשת בחלופה /h/ (ולרוב נהגית $[\emptyset]$). כאשר |H| מופיעה ב-R3 בכל מקרה אחר, היא מתממשת בחלופה /ha/.

ניכר הדמיון בין |H| לבין |X| שהוצגה לעיל: ב-R1 וב-R2 המורפונמה |H| מתממשת ברצף של עיצור ותנועה (/ha/) ו-|X| מאפשרת מימוש דומה (/xa/), וב-R3 אחרי התנועה /a/ – שתי המורפונמות |H| ו-|X| מתממשות בחלופה העיצורית (/h/ , /x/ בהתאמה). אך ביתר המקרים, כלומר ב-R3 שאינו מופיע אחרי /a/, |H| מתממשת בחלופה /ha/, ואילו |X| ב-/ax/, בה התנועה מקדימה את העיצור (השוו בולוצקי 1997: 299-304). ראו פירוט ודוגמאות בתרשים 5:

²⁹ הפועל 'תיהנה' במשקל נפעל-תחיליות מציג גיוון מעניין: *tehene*~*tehane* (\sqrt{HnJ}). אנו מציעים לנתח את הגיוונים כך שבשני המקרים המורפונמה |H| מתממשת ב-/h/, אך כל גיוון משובץ בחלופה אחרת של משקל נפעל-תחיליות. הגיוון הנורמטיבי *tehane* נובע מצורת העומק $\rightarrow *t-ehane\emptyset$, אשר בה השורש \sqrt{HnJ} משובץ בדגם $-e_{R1}a_{R2}e_{R3}$ (השוו *tehareg* 'תיהרג', 'תיעזר'). הגיוון הנפוץ *tehene* נובע מצורת העומק $\rightarrow *t-ehene\emptyset$ (דגם $-e_{R1R2}e_{R3}$), ודאי בהשפעת צורת הבינוני הקרובה מאוד *nehene* $\rightarrow *nehenae$, דגם $-ne_{R1R2}e_{R3}$ בעלת התנועה האפנטטית במרכז. ³⁰ כנראה בדיבור מודגש ובהנגנות מיוחדות, הנושא טרם נחקר בקורפוס מדובר, והשוו בולוצקי (1997: 288) ושורצולד (2001: 7).

תרשים 5. המימושים של |H| ו-|X|

המיקום בשורש	המשקל	המורפונמה H	המורפונמה X ³¹	שלמים, להשוואה
R1	$-a_{R1R2}o_{R3}$	'תהרוג' <i>taharog</i> :/ha/	'תחזור' <i>taxazor</i> :/xa/	'תספור' <i>tispor</i>
R2	$r_1i_{R2}a_{R3}$	'מיהרה' <i>mihara</i> :/ha/	'שיחקה' <i>sixaka</i> :/xa/	'סיפרה' <i>sipra</i> {1.254}
R3 אחרי /a/	$r_1a_{R2}a_{R3}$ $-i_{R1R2}a_{R3}$	':/h/ <i>gavahti</i> 'גבהתי' 'תגכה' <i>tigbah</i>	':/x/ <i>samaxti</i> 'שמחתי' 'תשמח' <i>tismax</i>	'למדתי' <i>lamadti</i> 'תלמד' <i>tilmad</i>
R3 יתר המקרים	$hi_{R1R2}i_{R3}$ $li_{R1R2}o_{R3}$	'הגביה' <i>higbiha</i> :/ha/ 'לגבוה' <i>ligboha</i>	'הבריה' <i>hivriax</i> :/ax/ 'לברוח' <i>livroax</i> {C1621}	'הגביר' <i>higbir</i> 'לגבור' <i>ligbor</i>

2.5.4 המורפונמה |G|

חוקרים רבים (וימן 1950; שורצולד תש"ם: 179, 1996, 2001: 7) מגדירים את העיצור /ɣ/ במלאי הפונמות של עברית ישראלית, אך מציינים לגביו כי בהגייה הכללית הוא מבוטא כ-? ³² אחרים (למשל בולוצקי 1997) כלל אינם מכלילים את העיצור במלאי הפונמות של השפה. אם כן, מהו מעמדו במערכת הלשונית של רוב דוברי העברית הישראלית? האם סביר להניח כי הוא פונמי אף על פי שלעולם אינו נהגה אצלם? חוסר הבהירות בהגדרת היסוד הלשוני הזה מעיד על מצב שטרם הובהר.

אנו מגדירים יסוד לשוני זה כמורפונמה |G|, ³³ המתממשת לחלופין בפונמה התנועתית /a/, באפס, או לעתים רחוקות יותר בפונמות התנועתיות /e/ או /o/. דוגמאות:

מימוש בתנועה /a/ למשל בפועל *taamod* 'תעמוד' (*t-aamod→) משורש √Gmd בדגם $-a_{R1R2}o_{R3}$ שהוא חלופת משקל פעל־תחיליות;

מימוש ∅ למשל בפועל *amda* 'עמדה' (*∅amd-a→) משורש √Gmd במשקל פעל־סופיות ${}_R1a_{R2}R3$ הפונמה /e/ מתממשת לדוגמה בפועל *neemda* (*neemd-a→) משורש √Gmd בדגם $ne_{R1R2}R3$ שהוא חלופת משקל נפעל־סופיות;

ומימוש ב-/o/ מתקיים למשל בגיוון המשלבי *hoomad* משורש √Gmd בדגם $ho_{R1R2}a_{R3}$ שהוא חלופת משקל הפעיל־סופיות-סביל.

³¹ המימושים החלופיים *taxzor* ו-*sixka* לפעלים המודגמים כאן אינם כוללים את המורפונמה הדו־ערכית |X|, אלא את המורפונמה החד־ערכית |x|, מהשורשים \sqrt{sxk} ו- \sqrt{sxk} בהתאמה. על כן אינם רלוונטיים להשוואה כאן. ראו לעיל את סעיף 2.3 להסבר בנושא.

³² זאת לעומת אופני הגייה אחרים, לגביהם ראו פריינטה 2006.

³³ בחירת האות המסמלת את המורפונמה |G| היא בעייתית, והצליחה להגיע לדפים אלה ברירה טובה ופשוטה יותר. האות G ידועה בבלשנות השמית כמסמלת את העיצור הלועי ɣ, אשר לא התקיים בלשונם של רוב הדוברים בטקסטים שניתחנו לעבודה זו ואינה מתקיימת בלשונם של רוב דוברי ע"ם. עם זאת, אנו מבקשים לספק תיאור אשר יוכל להתאים במידה זו או אחרת לא רק לאידיולקטים המופיעים בטקסטים אלה, אלא לעי"ם בכללה, ובה גם לאופן ההגייה אשר כן כולל את העיצור ɣ כפונמה. יתר על כן, בפיה של אחת הדוברות הנשמעת מעט בטקסט I אכן נהגה עיצור פונמי זה. על כן לא הגדרנו את הטקסטים שלנו כ"נטולי ɣ", ועל אף הסייגים, בחרנו בסימון |G| עבור המורפונמה אשר ɣ הוא אחד מחלופותיה (מקביל לחלופה ∅ בהגייתם של יתר דוברי העברית הישראלית).

המורפופונמה |G| היא רכיב־שורש עלול, בעל דפוס ייחודי של מימושים פונמיים, שאינו זהה למימושים של אף מורפופונמה אחרת, ולכן לא ניתן לבצע איחוד של ע' ו־א', כפי שהוצע בעבר (רבין תשל"ג: 230; ואחרים).

שורצולד (תש"ס: 181) הדגישה בניתוחה את הגזרות העלולות כי "אין הכוונה לפעלים שאחד מעיצורי השורש 'גרונל'. באלו מתרחשים אמנם שינויים, אך הם הגויים תמיד ואינם נחים או חסרים", ובמקום אחר העירה (שורצולד תשל"ז: 35) כי "ייתכן ששורשים אלה ייתוספו לקטגוריה [של הפעלים העלולים] עם היעלמות היגוי העי"ן בהיגוי הכללי וההזדהות הפונטית עם פועלי ל"א ול"י, לדוגמה 'קרה'—'קרא'—'קרע'; 'קרא'—'יקרע'. ואכן, העיצור /ʔ/ אינו נהגה בהיגוי הכללי, ועל כן אנו מחשיבים שורשים הכוללים אותו כעלולים; אך לא ניתן לומר כי חלה הזדהות פונטית מלאה פועלי ל"א או ל"י. די לבדוק את המתרחש בנטיות אחרות של אותם פעלים שהביא שורצולד: 'לקרות'—'לקרוא'—'לקרוע', אלה אינם הומופונים. על כן יש להדגיש כי ישות לשונית זו שרירה וקיימת במערכת הלשונית – לא כפונמה, כי אם מורפופונמה.

סאסאקי (2000) מגדיר גם הוא מורפופונמה זו, ואצלו היא מתממשת בעיצור /ʔ/ או בתנועה /a/:
 $|G| \rightarrow /ʔ/\sim/a/$.³⁴ להגדרתו, מורפופונמה זו מופיעה רק בעמדות־השורש R2 (למשל שורש \sqrt{G} בפעלים $hitjael\text{-}jeel\text{-}jiel$ 'ייעל'—'התייעל') ו־R3 (למשל שורש \sqrt{sjG} בפעלים $histajea\text{-}sijea$ 'סייע'—'הסתייע'), ואילו כל השורשים שבכתב מתחילים באות ע' משתייכים לטענתו לגזרת $RI A$ (פ"א), לדוגמה $\sqrt{A}kf$ עק"ף, $\sqrt{A}zv$ עז"ב ועוד.

2.5.5 המורפופונמה |A|

על אי־הגיית הסותם הסדקי ʔ בדיבור העבריי־ישראלי העיד רבין ב־1973 (תשל"ג: 230), "בכל סגנוני המבטא פרט להגיגי ביותר". רבין הסביר זאת כהשמטה, ולדבריו התופעה אינה ייחודית לעברית ומוכרת מאוד במקרים רבים במרחב השמי: באכדית, בארמית, בשפות האתיופיות ובניב החיג'אזי של הערבית הקלאסית.

עם זאת, בטקסטים לעבודה זו הסותם הסדקי כן הופיע לעתים, אך לא כפונמה. הוא נהגה לעתים כמופע פונטי־אקוסטי בראש יחידת־הנגנה הנפתחת בתנועה או בקטיעת יחידת־הנגנה, וכן הופיע במקרים בודדים בדיבור מודגש, להפרדת שתי תנועות רצופות, בין אם המקבילה במילים כתובות אלה היא האות א', ע' או ה': [yocʔim] 'יוצאים' ^{II.3} [tiʃmeʔi] 'תשמעי' ^{V.572} [teyadʔi] 'תיידעי' ^{III.46} [ʔitxil] 'התחיל' ^{II.293} [ʔalax] 'הלך' ^{IV.273}³⁵

הטוענים למעמדו הפונמי המלא של הסותם הסדקי בעברית הישראלית המדוברת (וימן 1950; רוזן תשט"ז: 151; רבין תשל"ג: 230; שורצולד תשל"ז: 35, 2001: 7; בולוצקי 1997; סאסאקי 2000) עושים זאת לא מסיבות פונמיות, כי אם מסיבות מורפופונולוגיות; דהיינו, לא משום מימושים פונטיים (המתועדים בקהלטות) כיחידה המבחינה בין זוגות מינימאליים, אלא בכדי שיוכלו לדבוק בתיאור

³⁴ סאסאקי משתמש באות A להגדרתה.

³⁵ בטקסטים שנחקרו בעבודה זו הופיע העיצור [ʔ] בעשרה פעלים בלבד שלא בראש יחידת־הנגנה או בקטיעת יחידת־הנגנה. נושא זה ראוי למחקר מקיף יותר.

המסורתי של השורשים ושל נטיית הפועל, וכך לא יידרשו להסביר התנהגויות פחות סדירות ולהכיר בקיומו של מגוון גדול יותר של משקלים פועליים וחלופותיהם.³⁶

המורפופונמה |A| התממשה בהקלטות שנותחו במחקר זה לעתים כאפס ולעתים כתנועה /a/, ורק פעמים בודדות ובסביבה מאופיינת פרוזודית, כמצוין לעיל, כעיצור [ʔ]. היחידה המקבילה אצל סאסאקי (2000) היא ארכיפונמה המסומנת ' ומתמשת בדוגמאותיו כסותם סדקי או כאפס, דהיינו $\emptyset \sim ?$ – . כיוון שסאסאקי מגדיר את ? כפונמה, בעוד אנו איננו עושים זאת, בהגדרתנו את |A|, שני המימושים שמגדיר סאסאקי – חלופה עיצורית וחלופת אפס – מאוחדים אצלנו תחת חלופת האפס; הנתונים שאינם מוסברים על ידי הגדרתו של סאסאקי הם הימצאותן של התנועות e, a או o אשר מלוות את רכיב-השורש הזה בחלק מנטיות הפועל באופן סדיר. על כן, לשיטתנו תנועות אלה הן מימוש של רכיב-השורש הזה עצמו, דהיינו המורפופונמה |A| מוגדרת: $|A| \rightarrow \emptyset \sim /a/ \sim /e/ \sim /o/$.

אם כן, המורפופונמה |A| מתממשת לרוב ב- \emptyset , לדוגמה: *toxal* 'תאכל' $\{_{C714} \rightarrow (*t-o\emptyset xal)$ משורש \sqrt{AKI} בדגם $-o_{R1R2}a_{R3}$ שהוא חלופת-משקל פעל-תחיליות, *amra* 'אמרה' $\{_{V.10} \rightarrow (*\emptyset amr-a)$ משורש \sqrt{Amr} במשקל פעל-סופיות $-a_{R1}a_{R2}R3$, *teamen* 'תאמן' $\{_{V.10} \rightarrow (*t-e\emptyset amen)$ שורש \sqrt{Amn} בדגם $-e_{R1}a_{R2}e_{R3}$ שהוא חלופת-משקל פיעל-תחיליות;

לעתים |A| מתממשת ב-/e/, לדוגמה: *teesof* 'תאסוף' $\{_{V.10} \rightarrow (*t-eesof)$ משורש \sqrt{Asf} בדגם $-e_{R1R2}o_{R3}$ שהוא חלופת-משקל פעל-תחיליות, *neexla* 'נאכלה' $\{_{V.10} \rightarrow (*neexl-a)$ משורש \sqrt{AKI} בדגם $-ne_{R1R2}R3$ שהוא חלופת-משקל נפעל-סופיות, *teamen* 'תאמן' $\{_{V.10} \rightarrow (*t-ieamen)$ משורש \sqrt{Amn} במשקל נפעל-תחיליות $-i_{R1}a_{R2}e_{R3}$;³⁷

לעתים |A| מתממשת ב-/a/, לדוגמה: *taamin* 'תאמין' $\{_{D631} \rightarrow (*t-aamin)$ משורש \sqrt{Amn} במשקל הפעל-תחיליות $-a_{R1R2}i_{R3}$, *lehaaxil* 'להאכיל' משורש \sqrt{AKI} במשקל הפעל-מקור $-leha_{R1R2}i_{R3}$, וכן בצורת הגיוון המשלבי *taasof* 'תאסוף' (שורש \sqrt{Asf} עם חלופת-משקל פעל-תחיליות $-a_{R1R2}o_{R3}$ המאפיינת בדרך כלל את השורשים בגזרת G_{R1} , ראו דיון להלן);

ובמקרים נדירים יותר מופיע המימוש בפונמה /o/, למשל בגיוון המשלבי *hoorax* 'הוארך' $\{_{V.10} \rightarrow (*hoorax)$ משורש \sqrt{Arx} בדגם $-ho_{R1R2}a_{R3}$ שהוא חלופת משקל הפעל-סופיות-סביל.

בדקדוקי הלשון העברית, ההתייחסות לסותם הסדקי כרכיב-שורש ניכרת בשתי גזרות – פ"א ול"א – דהיינו כשרכיב-השורש הזה ממוקם בעמדה הראשונה או השלישית; כאשר הוא ממוקם בעמדת-השורש השנייה, נהוג לומר שהוא נוטה כשורשים שלמים. נבחן להלן את התנהגות המורפופונמה |A| בגזרות הפועל השונות.

³⁶ והשוו לפודולסקי (1991: 25), המתאר את המערכת הפונמית-מורפופונולוגית של אמהרית, אשר איבדה את העיצורים הגרוניים, בדומה לתהליך העובר על העברית הישראלית.

³⁷ לאחר שירוג השורש והמשקל, נוצר רצף תנועות: **t-teamen* אשר אינו אפשרי בעברית ישראלית. חוק מורפופונולוגי משיל את תנועת-המשקל i בפני תנועת-השורש e שאחריה. קצרה יריעה זו מהרחבת הנושא.

2.5.5.1 גזרת R_1A

גזרת R_1A היא קבוצת השורשים אשר רכיבם הראשון הוא המורפונמה |A|. קבוצה זו כוללת הן את הפעלים הבודדים המשתייכים ל"גזרת פ"א" המסורתית, אשר במשקל פעל־תחיליות בסיס הנטייה שלהם מתחיל בתנועה o (שורצולד תשל"ז: 35, תש"ס: 184), דהיינו דגם $-o_{R_2}a_{R_3}$ (לדוגמה 'תאכל'), הן את הפעלים שרכיב־השורש הראשון שלהם מתממש ב-/a/ בדגם פעל־תחיליות $-a_{R_1R_2}o_{R_3}$ (דוגמת *t-aasof → taasof 'תאסוף' משורש (√Asf), והן את הגיוון התקני־נורמאטיבי בו רכיב־השורש הראשון מתממש ב-/e/ בדגם פעל־תחיליות $-e_{R_1R_2}o_{R_3}$ (דוגמת *t-eesof → teesof 'תאסוף').

צורת הנטייה הראשונה נמצאת בשימוש בשלושה פעלים נפוצים בלבד: tohav 'תאהב' (*t-oϕhav → משורש (√Ahv), toxal 'תאכל' $\{C714\}$ (*t-oϕxal → משורש (√AKl), tomar 'תאמר' (*t-oϕmar → משורש (√Amr). חלופת־המשקל $-o_{R_1R_2}a_{R_3}$ הייחודית להם שונה מאוד מהדגם הנפוץ של משקל פעל־תחיליות $-i_{R_1R_2}o_{R_3}$ (דוגמת 'תשמור' $\{IV.324\}$) והתנועה השנייה בה, a, קרובה יותר לדגם פעל־תחיליות $-i_{R_1R_2}a_{R_3}$ של גזרות R_3G (דוגמת *t-ifmaϕ → tifma 'תשמע', (√fmG) ו- R_3A (*t-imcaϕ → timca 'תמצא', (√mca) וכן כמה שורשים שלמים (tilmad 'תלמד'). לשורשים הבודדים המשתייכים לקבוצה זו מצורף מידע אידיוסיןקראטי המבדל אותם מיתר פועלי גזרת R_1A (שורצולד תשל"ז: 35). התחייב

צורת הנטייה השנייה של פעל־תחיליות משתמשת בדגם השלישי, $-a_{R_1R_2}o_{R_3}$, היא הנפוצה ביותר כדיבור, לדוגמה taarzi 'תארזי' $\{V.22\}$ (*t-aarz-i → משורש (√Arz), ולמעשה בטקסטים לעבודה זו לא הופיע הדגם התקני שלעיל.

צורת הנטייה השלישית משתמשת בדגם אחר של משקל פעל־תחיליות, $-e_{R_1R_2}o_{R_3}$, וזו החלופה התקני־נורמטיבית ליתר הפעלים בגזרת R_1A .

המשותף בין המורפונמות |A| ו-|G| ניכר לעין. לשתיהן אותן חלופות: /a~/ϕ~/e~/o/, ורב הדמיון בהתנהגותן ברכיב־השורש הראשון והשני, דהיינו בגזרות R_1G ו- R_2G . סאסאקי (2000) מנתח שורשים הנכתבים ב'ע' וכן שורשים הנכתבים ב'א' כבעלי רכיב־השורש המקביל שלו למורפונמה |A| אצלנו (הארכיפונמה (?), לדוגמה: ibek 'איבק' (*ϕibek →) ו-axaf 'אכף' (*ϕaxaf →) – לצד hitajef 'התעיף' (*hitϕajef →), avad 'עבד' $\{IV.386\}$ (*ϕavad →) ו-neezav 'נעזב' (*neezav →).

בצורות נטייה אלה, שתי המורפונמות |A| ו-|G| אכן מתנהגות באופן זהה, ועל כן לעתים לא ניתן להבדיל בין שורשים בעלי R_1A לשורשי R_1G וכן בין שורשי R_2A לשורשי R_2G . מסיבה זו אנו ננתח שורשים אלה כְּנָעִים בין שתי השורש המורפונמות: √GBk~√ABk עבור ibek 'איבק', √Ajf~√Gjf עבור hitajef 'התעיף' וכיו"ב.

זוג מינימלי לשתי המורפונמות הללו הוא צמד השורשים √Grx ו-√Arx, המציג הומופונים דוגמת arax 'ערך'–'ארך' (*ϕarax →), heerix 'העריך'–'האריך' (*heerix →), taarix 'תעריך'–'תאריך' (*t-aarix →), oréx 'עורך' $\{II.170\}$ –'אורך' (*ϕorex →), hoorax~huarax 'הוערך'–'הוארך' (*hoorax → / *huarax →).

על הקרבה הגדולה בין פרדיגמות הנטייה של צמדי הגזרות הללו מעידות שתי תופעות. הראשונה היא הגיוון אשר מתחיל להיווצר בנקודת הממשק בין שני השורשים: במשקל פעל-תחיליות הפועל $taarox \sim teerax \sim teerox$ 'תארך/תארוך' (\sqrt{Arx}) יכול ליטות בחלופת המשקל $-a_{R1R2}O_{R3}$ האופיינית לגזרת $_{R1}G$ ($|A| \rightarrow a, *t-aarox \rightarrow$), או בחלופת המשקל $-e_{R1R2}O_{R3}$ התקנית-נורמטיבית לגזרת $_{R1}A$ ($|A| \rightarrow e, *t-eerax \rightarrow$), או בחלופת המשקל $-e_{R1R2}O_{R3}$ המציגה שילוב של שני הדגמים האחרים ($|A| \rightarrow e, *t-eerox \rightarrow$). הגיוון המשלבי³⁸ המשולש הזה ככל הנראה מושפע מהפועל $taarox$ 'תערוך' באותו משקל בעל המורפונמה $|G| \rightarrow a, \sqrt{Grx}, *t-aarox \rightarrow$ ($-a_{R1R2}O_{R3}, |G| \rightarrow a, \sqrt{Grx}, *t-aarox \rightarrow$).

התופעה השנייה המדגימה את ההזדהות בין שני השורשים היא אי-קיומו של זוג צורני מינימאלי של שתי צורות שונות באותו משקל. עקב כך אין לדוברים אפשרות להבדיל בין השורשים אלא באמצעות ההקשר ובאמצעות הצורות המעטות הייחודיות לכל שורש, דוגמת $hitarex$ 'התארך' משורש \sqrt{Arx} ($|A| \rightarrow \emptyset, *hit\emptyset arex \rightarrow$) אשר מולו אין פועל מקביל משורש \sqrt{Grx} משום שאינו נוטה בבניין התפעל, ודוגמת $neerax$ 'נערך' משורש \sqrt{Grx} ($|G| \rightarrow e$) אשר כנגדו אין נטיית \sqrt{Arx} בבניין נפעל.

זוג שורשים אחר אשר ברוב נטיותיהם הם הומופוניים הוא הצמד $\sqrt{Arv} \sim \sqrt{Grv}$, לדוגמה במשקל פעל-סופיות: $arav$ 'ערב'-'ארב' ($*\emptyset arav \rightarrow$) זהים לחלוטין משום שבשני השורשים המורפונמה ב- $R1$ או $|A|$ – מתממשת באפס. גם בפעל-תחיליות הצורה הנפוצה הומופונית: $taarov$ 'תערוב' – 'תארוב' ($*t-aarov \rightarrow$), בה המורפונמה ב- $R1$ מתממשת בשני המקרים ב- $/a/$, אך לשורש \sqrt{Arv} גם הגיוון המשלבי $teerov$ 'תערוב'-'תארוב' ($*t-eerov \rightarrow$) בו המורפונמה $|A|$ מתממשת ב- $/e/$. זוג שורשים נוסף בעל התנהגות דומה הוא $\sqrt{Amd} \sim \sqrt{Gmd}$, למשל: $amad$ 'אמד'-'עמד', $taamod$ 'תעמוד' כנגד $teemod \sim taamod$ – 'תאמוד'.

לסיכום גזרה זו, תרשים 6 מדגים את צורות הנטייה השונות של גזרת $_{R1}A$, על חלופת המשקלים ומימושיה השונים של המורפונמה $|A|$, ובהשוואה לגזרת $_{R1}G$.

³⁸ אודות גיוון משלבי ראו סעיף 2.1.3.2.

תרשים 6

גזרת r_1G להשוואה	יתר גזרת r_1A	שלושת פועלי r_1A הייחודיים	משקל לדוגמה
'תעטוף' <i>taatof</i> (*t-aatof→) שורש $ G \rightarrow a, \sqrt{G}tf$ בדגם $-a_{r_1r_2}o_{r_3}$	'תאסוף' <i>taasof</i> ~ <i>teesof</i> (*t-aasof→) (*t-eesof→) שורש $ A \rightarrow a \sim e, \sqrt{A}sf$ בדגם $-a_{r_1r_2}o_{r_3} \sim -e_{r_1r_2}o_{r_3}$	'תאהב' <i>tohav</i> (*t-o \emptyset hav→) שורש $ A \rightarrow \emptyset, \sqrt{A}hv$ בדגם $-o_{r_1r_2}a_{r_3}$	פעל-תחיליות
'תעשה' <i>taase</i> (III.281) (*t-aasoe→) שורש $ G \rightarrow a, \sqrt{G}sJ$ בדגם $-a_{r_1r_2}o_{r_3}$	'תאפה' <i>taafe</i> ~ <i>teefe</i> (*t-aafoe→) (*t-eefoe→) שורש $ A \rightarrow a \sim e, \sqrt{A}fJ$ בדגם $-a_{r_1r_2}o_{r_3} \sim -e_{r_1r_2}o_{r_3}$	~ 'תאפה' <i>tofe</i> (*t-o \emptyset fae→) שורש $ A \rightarrow \emptyset, \sqrt{A}fJ$ בדגם $-o_{r_1r_2}a_{r_3}$	
'תעקוף' <i>taakof</i> (*t-aakof→) שורש $ G \rightarrow a, \sqrt{G}kf$ בדגם $-a_{r_1r_2}o_{r_3}$	'תאכוף' <i>taaxof</i> ~ <i>teexof</i> (<i>taakof</i> ~ <i>teekof</i>) (*t-aaxof→) (*t-eexof→) שורש $ A \rightarrow a \sim e, (\sqrt{A}kf) \sqrt{A}Kf$ בדגם $-a_{r_1r_2}o_{r_3} \sim -e_{r_1r_2}o_{r_3}$	'תאכל' <i>toxal</i> (*t-o \emptyset xal→) שורש $ A \rightarrow \emptyset, \sqrt{A}Kl$ בדגם $-o_{r_1r_2}a_{r_3}$	
'נעזבה' <i>neezyva</i> (*neezy-a→) שורש $ G \rightarrow e, \sqrt{G}zv$ בדגם $ne_{r_1r_2}r_3$	'נאספה' <i>neesfa</i> (*neesf-a→) שורש $ A \rightarrow e, \sqrt{A}sf$ בדגם $ne_{r_1r_2}r_3$	'נאכלה' <i>neexla</i> (*neexl-a→) שורש $ A \rightarrow e, \sqrt{A}Kl$ בדגם $ne_{r_1r_2}r_3$	נפעל-סופיות
'תעדיף' <i>taadif</i> (*t-aadif→) שורש $ G \rightarrow a, \sqrt{G}df$ בדגם $-a_{r_1r_2}i_{r_3}$	'תאמין' <i>taamin</i> (*t-aamin→) שורש $ A \rightarrow a, \sqrt{A}mn$ במשקל $-a_{r_1r_2}i_{r_3}$	'תאכיל' <i>taaxil</i> (*t-aaxil→) שורש $ A \rightarrow a, \sqrt{A}Kl$ במשקל $-a_{r_1r_2}i_{r_3}$	הפעל-תחיליות
'הוערך' <i>huarax</i> ~ <i>hoorax</i> (*huarax→) (*hoorax→) שורש $ G \rightarrow a \sim o, \sqrt{G}rx$ בדגם $hu_{r_1r_2}a_{r_3} \sim ho_{r_1r_2}a_{r_3}$	'הוארך' <i>huarax</i> ~ <i>hoorax</i> (*huarax→) (*hoorax→) שורש $ A \rightarrow a \sim o, \sqrt{A}rx$ בדגם $hu_{r_1r_2}a_{r_3} \sim ho_{r_1r_2}a_{r_3}$	'הואכל' <i>huaxal</i> ~ <i>hooxal</i> (*huaxal→) (*hooxal→) שורש $ A \rightarrow a \sim o, \sqrt{A}xl$ בדגם $hu_{r_1r_2}a_{r_3} \sim ho_{r_1r_2}a_{r_3}$	הפעל-סופיות-סביל (גיוון משלבי)

2.5.5.2 גזרת r_2A

המורפונמה $|A|$ מתממשת בעמדת-שורש זו באפס או ב-/a/, לדוגמה: מימוש אפס כמו בפועל *raiti* 'ראיתי' (V.546) \sqrt{rAJ} במשקל פעל-סופיות $-r_1a_{r_2}a_{r_3}$; השוו *raciti* 'רציתי' (V.438) ומימוש /a/ כמו בפועל *jaala* 'שאלה' (II.301) \sqrt{JA} במשקל פעל-סופיות $-r_1a_{r_2}r_3$.

כיוון שבעמדת-שורש זו גם המורפונמה $|G|$ מתממשת באותו אופן בדיוק (*ka \emptyset asti* 'כעסתי' (IV.307); *kaasa* 'כעסה'), נוצר מצב בעייתי בו לא ניתן להבחין בין גזרות r_2A ו- r_2G . מסיבה זו סאסאקי (2000) בחר לכלול יחד תחת רכיב-השורש המקביל אצלו למורפונמה $|A|$ הן פעלים כמו 'שאף' *jaaf* הן פעלים כמו *naál* 'נעל'. לדעתנו אין די נתונים כדי להכריע בסוגיה זו לכאן או לכאן, וניתן לכל היותר לסמן שורשים אלה באופן המאפשר את שני הפתרונות: $\sqrt{v}nAl \sim \sqrt{v}nGl$, $\sqrt{J}Gf \sim \sqrt{J}Af$.

2.5.5.3 גזרת A_{R3}

כאשר המורפופונמה |A| ממוקמת בעמדת-השורש האחרונה היא מתממשת לרוב כאפס ולעתים כ-/e/, לחלופין. לדוגמה, מימוש כאפס: בפועל 'מצאת' *macat* (III.152) \rightarrow (**macaØ-t*) משורש \sqrt{mcA} במשקל פעל-סופיות $\text{R}_1\text{a}_2\text{a}_3$ - (השוו 'עצרת' (IV.432); מימוש כ-/e/: בפועל *milenu* 'מילאנו' (C4) \rightarrow (**milae-nu*)³⁹ משורש \sqrt{mlA} במשקל פעל-סופיות $\text{R}_1\text{i}_2\text{a}_3$ - (השוו *cilam-ti* 'צילמתי' (IV.231)).

גזרה זו משתתפת בגיוון משלבי בין הגזרות R_3A ו- R_3J , לדוגמה *militi~milet* 'מילאתי' (C5) \rightarrow *mile* *mila* 'מילא' ($\sqrt{mlJ} \sim \sqrt{mlA}$). על כך ראו להלן, בדיון על |J|.

2.5.6 המורפופונמה |J|

פעלים בעברית ישראלית שרכיבי-השורש הראשון בהם מתממש ב-j במשקל פעל-סופיות – דוגמת *jašavti* 'ישבתי' (V.447) \rightarrow *jarad* 'ירד' (V.334) – קל להסיק לגביהם כי ב- R_1 מוצבת הפונמה /j/. אך במשקלים אחרים, במקומו של הפונמה העיצורית ב- R_1 מופיעה הפונמה התנועתית /o/, כבדוגמאות: *nolad* 'נולד' (C5) \rightarrow (**niolad*) משורש \sqrt{Jld} במשקל נפעל-סופיות $\text{ni}_1\text{R}_1\text{R}_2\text{a}_3$ -, 'מורידה' (V.401) \rightarrow (**maorid-a*)⁴⁰ במשקל הפעיל-בינוני $\text{ma}_1\text{R}_1\text{R}_2\text{i}_3$ -.

באופן מסורתי שורשים אלה מסווגים כגזרת פו"י, בה R_1 מנותח כישות המתחלפת /w/~j/, ואילו האחרונה מהשתיים נתונה לחוק פונולוגי ההופך אותה לתנועה – כמו בעברית מקראית (שורצולד תשל"ז: 26, תש"ס: 181-184). אך חלקם הגדול של החוקים הפונולוגיים של עברית מקראית כבר אינו תקף בעברית ישראלית, וכך אנו נותרים ללא הסבר באיזה תנאי תתממש כל תנועה. נגדיר לעת עתה, אם כן, את הישות המתחלפת הזו כמורפופונמה |J|, המתממשת בשתי חלופות (סאסאקי 2000):

|J| \rightarrow /j/~o/.

גם כאשר |J| משובצת ב- R_2 מתגלה החלופה /j/, לדוגמה *hitkajma* 'התקיימה' (\sqrt{kJm}) *haja* 'היה' (II.7) \rightarrow (\sqrt{HJJ}) *lexajev* 'לחייב' (C714) \rightarrow (\sqrt{xjv}). אולם, כאשר המורפופונמה |J| משובצת ב- R_3 , מתגלות לה חלופות נוספות, כמוצג בדוגמאות הבאות:

|J| מתממשת כ-/i/ בין היתר בכמה גופים במשקל פעל-סופיות, למשל *racit* 'רצית' (V.28) \rightarrow (**racai-t*) משורש \sqrt{rcJ} במשקל פעל-סופיות $\text{R}_1\text{a}_2\text{a}_3$ -; |J| מתממשת כ-/a/ לדוגמה ברוב המשקלים בגוף נסתר – *šina* 'שינה' (**šinea-Ø*) משורש $\sqrt{šnJ}$ במשקל פיעל-סופיות $\text{R}_1\text{i}_2\text{e}_3$ -; רוב נטיות התחיליות מופיע מימוש /e/ – *tirce* 'תרצה' (III.296) \rightarrow (**t-ircœ*) משורש \sqrt{rcJ} במשקל פעל-תחיליות $\text{R}_1\text{R}_2\text{O}_3$ -;

חלופת אפס מתרחשת לדוגמה בכל הנטיות בגוף נסתרים – *kanu* 'קנו' (III.39) \rightarrow (**kanØ-u*) משורש \sqrt{knJ} בדגם $\text{R}_1\text{a}_2\text{R}_3$ - (חלופה של משקל פעל-סופיות $\text{R}_1\text{a}_2\text{a}_3$ -);

³⁹ וראו הצעתו של יזרעאל (2006: 123-124) המובאת בקצרה בסעיף 3.2 בדבר החוק המורפופונולוגי אשר משיל את תנועת המשקל ליד תנועת השורש.

⁴⁰ והשוו ליזרעאל (2006: 123), המגדיר לשורשים כאלה חילוף j~o, דוגמת השורש $\sqrt{ord} \sim \sqrt{jrd}$.

ואילו המימוש /t/ מופיע למשל בכל נטיות הסופיות בגוף נסתר – kanta 'קנתה'^{IV.54} (*kant-a→) ו√knJ שוב בדגם R1aR2R3- (השוו famra 'שמרה').

המורפונמה |J| מציגה, אם כן, את החילופים המעניינים ביותר: היא המורפונמה בעלת מספר החלופות הגדול ביותר בעברית ישראלית, וכתוצאה מכך סביר להניח כי לשורשים הכוללים |J| מצורף המידע האידיוסיןקראטי הרב ביותר. נגדיר אותה: |J|→/j/~i~/a~/e~/o~/∅~/t/.⁴¹

מסתמן גם כי זו המורפונמה המורכבת ביותר, כיוון שהיא רבת-חלופות. על כן בסעיף זה מסקנותיי זהירות מהרגיל ונועדות להעלות את הנושאים לדיון ולהציע פתרון אפשרי.

שתי החלופות הברורות-מאליהן של |J| הן הפונמות /j/ ו-/i/. הקרובות זו לזו פונטית ואף יש הסוברים כי אחת הן (רוזן תשט"ז: 151-157). גם חילוף בין תנועות ראינו במורפונמות |A| ו-|G| לעיל ועל כן החילוף /e~/a~/i/ אינו יוצא דופן. החלופה השונה היא /t/, כיוון שהיא רחוקה מאוד פונטית מיתר החלופות. ההסבר לקיומה של החלופה /t/ במורפונמה |J| הוא היסטורי, אך הרך הרוכש את העברית הישראלית המדוברת כיום אינו מודע למוצא זה. בראייה סינכרונית, כאשר המערכת הלשונית של התינוק רוכש השפה אינה מוצאת הסבר פונולוגי, היא משבצת את החלופה הסדירה בחוק מורפופונולוגי. בלומפילד (1933: 215) הגדיר מצב כזה, שבו חלופה של מורפונמה אינה קשורה פונטית ליתר החלופות, בכינוי "חלופה סופלטיבית" (suppletive alternant), ממש כשם שאחד האלומורפים של מורפמה יכול להיות סופלטיבי ליתר האלומורפים.

בדיון על המורפונמה |X| ראינו כי אחד מיתרונות השיטה המורפופונולוגית הוא, שהיא מאפשרת פתרון של מימוש מורפופונמה ברצף הגאים, ולא רק בפונמה בודדת. המצב בו בין חלופותיה של מורפונמה אין קשר פונטי הוא, אם כן, עוד יתרון שמאפשרת השיטה המורפופונולוגית. זאת, להבדיל ממצב של חילוף אלופוני, בו חייבת להתקיים סיבה פונטית, שתנוסה בחוק פונולוגי, הנובעת מעיקרון צלילי-לשוני או אף מנטייה אוניברסאלית כלשהי. המורפופונולוגיה, המייצגת פעמים רבות מצבים סבוכים הכוללים רפלקסים של פונולוגיה היסטורית, משוחררת מכבלי הפונטיקה ומתירה את סבך השיירים באופן סינכרוני – וזהו יתרונה הגדול.

סאסאקי (2000) הגדיר רכיב-שורש מקביל J, שאותו הגדיר J→j~∅, כלומר היא מתחלפת אצלו רק בין העיצור /j/ לבין אפס; מכך ניתן להסיק כי לשיטתו יתר התנועות המופיעות לחלופין לצד רכיב-שורש זה – מקורן במשקלי הפועל או בחוקים פונולוגיים.

שורצולד טיפלה בסוגיה המורכבת של השורשים עלולי R3. עבור גזרות R3J ו-R3A הגדירה שורצולד (תשל"ז: 30-31) מבנה שורש ייחודי: "שורש דו-עיצורי ובסופו תנועה" (ראו לעיל סעיף 2.4.3), וכי "חוקים מורפופונמיים יצינו את אפשרויות התנועות בסיומי הבסיסים בפועל" (שם: 35). מבנה שורש נפרד יתפוס אמנם את האבחנה כי יש מן המשותף לגזרות R3J ו-R3A – מימושן האפשרי בתנועה, אך בסקירתנו את המורפונמות הראינו כי אותן מורפונמות |J| ו-|A| יכולות להתממש בתנועה גם כאשר הן משובצות בעמדות-השורש האחרות, דהיינו R1 ו-R2, ויתרה מכך, הראינו כי גם למורפונמות

⁴¹ והשוו למורפונמה |X| באמהרית אצל פודולסקי (1991: 37-38), המתממשת באפס או בתנועה.

אחרות – $|G|$, $|X|$ ו- $|H|$ – מימושים אפשריים של תנועה. על כן לדעתנו אין סיבה להניח מבנה שורש ייחודי לשתי גזרות בלבד ואילו את יתר הגזרות להותיר לחוקים.

2.5.6.1 תזוזה בין גזרות $R_3J \sim R_3A$

לפני כאלף שנה כתב חיוג' (תשכ"ח: 9-10) על העברית המקראית כי "מנהג העבריים להמיר אלף בהא והא באלף [...] "דע כי מוצא האלף וההא הנחות והנסתרות בלשון עברית שוה ואין מבדיל ביניהם בסוף התיבות בלבד". לדוגמה, משורש בט"א יש *bituj* 'ביטוי' $\{G711\}$ ומשורש נש"א יש *nasuj* 'נשוי' $\{II.81\}$.

בעברית ישראלית, שורצולד (תשל"ז: 35) הראתה את הגיוון שחל בין השורשים שרכיבם האחרון הוא $|A|$ או $|J|$, דהיינו R_3A ו- R_3J : "תנועת ההברה האחרונה בפועל הווה יחיד היא e או a, בפועל גוף ראשון ושני יחיד i או e (מילאתי-מילאתי, ניסיתי-ניסיתי), בגוף שלישי e או a (ביטא-ביטא, מילא-מילא)". דוגמאות מהטקסטים של עבודה זו: לדוגמה *memule* 'ממולא' $\{C122\}$ וכן *militi* 'מילאתי' $\{C5\}$ ($\sqrt{mlJ} \sim \sqrt{mlA}$), *meduke* 'מדוכא' ($\sqrt{dkJ} \sim \sqrt{dkA}$).

2.5.7 שילוב גזרות

מקרים מורכבים יותר הם שורשים המשתייכים ליותר מגזרה עלולה אחת.

חלק מהשורשים הדורכביים כוללים בעצמם מורפופונמה המתחלפת בתנועה, וכך נוצר פועל דורכבי וחד-עיצורי, דוגמת *af* 'עף' $\{O1-10\}$ ($*\emptyset af \rightarrow$) מהשורש $\sqrt{Af} \sim \sqrt{Gf}$, *ba* 'בא' $\{II.65\}$ ($*ba\emptyset \rightarrow$) מהשורש \sqrt{BA} . לצורות המשולבות לעתים קיימים דגמים שונים למשקלים. למשל, הפועל *tavo* 'תבוא' $\{IV.381\}$ ($*t-avo\emptyset \rightarrow$) נוטה בחלופה ייחודית של משקל פעל-תחיליות: $-a_{R1}o_{R2}$ (הקרוב לדגם $-a_{R1R2}o_{R3}$) דוגמת *taamod* 'תעמוד'.

נדגים שילוב נוסף של שתי גזרות: $R_3J \sim R_2A$, כמו בפועל *raiti* 'ראיתי' $\{V.546\}$ ($*ra\emptyset ai-ti \rightarrow$) \sqrt{rAJ} במשקל פעל-סופיות $-R_1a_{R2}a_{R3}$; השוו *raciti* 'רציתי' $\{V.438\}$. על פני השטח רק אחד משלושת רכיבי-השורש מתממש כעיצור ($|x| \rightarrow /r/$), בעוד המורפופונמה השנייה מתממשת באפס ($|A| \rightarrow \emptyset$) ואילו השלישית מתממשת בתנועה ($|J| \rightarrow /i/$).

הדוגמה הקיצונית ביותר לשורש שיכול להתממש ללא עיצורים כלל הוא \sqrt{HJJ} , אשר נדמה שמניב את הפועל השכיח ביותר בעברית ישראלית, לדוגמה בנטייה הפועל 'הייתי' נהגה $\{V.140\}$ *[aiti]* ובו המורפופונמה $|H|$ בשתי עמדות בשורש מתממשת כאפס, ואילו האמצעית – או שמתממשת באפס $\{ha\emptyset ai-ti \rightarrow *haiti \rightarrow [aiti]\}$, או שמתממשת $\{hajai-ti \rightarrow *hajiti \rightarrow *ajiti \rightarrow [aiti]\} /j/$ אך נושלת בחוק פונולוגי לאחר מכן.

3 סיכום

עבודה זו מנתחת את השורשים בפועל בעברית ישראלית מדוברת, על סוגיהם ונטיותיהם השונים. באמצעות השיטה המורפופונולוגית, הצענו ניתוח סינכרוני של השורש ושל תופעות החילוף והגיוון המופיעות בלשון המדוברת. ניתוח זה מסדיר את התנהגותם של רכיבי השורש בהתאם למיקומם במערכת הפועל, וזאת באמצעות שימוש במורפופונמות – ישויות לשוניות סינכרוניות לחלוטין, הניתנות לרכישה על ידי ילדים ללא צורך בידע דיאכרוני על עיצורים היסטוריים, על התהליכים הפונולוגיים ההיסטוריים שהביאו לרפלקסים בעברית ישראלית ועל הכתב העברי.

גיבשנו מלאי מורפופונמות המשמשות כרכיבי השורש, אשר לכל אחת מוגדרים ומודגמים מימושיה האפשריים בסביבות המורפופונולוגיות השונות. בדיון על כל מורפופונמה הצענו מיון עדכני וסינכרוני של השורשים לגזרותיהם השונות. כמו כן, כחלק מסקירת השיטה המורפופונולוגית, הצגנו את ההבחנה בין חילוף מורפופונולוגי המסדיר את המימושים החלופיים של כל מורפופונמה בסביבות השונות – לבין גיוון משלבי אשר יכול להתקיים במקביל באותן סביבות אצל דוברים שונים ואף אצל אותו דובר. בנושא זה הראינו כיצד השיטה המורפופונולוגית מסבירה את מקרי החילוף והגיוון.

בנוסף, בדוגמאות שהבאנו השתמשנו בניתוח מורפופונולוגי של משקלי הפועל, אשר משלים את תמונת המערכת המורפופונולוגית. בשל קוצר היריעה, יש לראות בפן זה של הניתוח – הצעה להמשך המחקר בתחום.

לדעתנו, השיטה המורפופונולוגית מניבה את התיאור הדקדוקי הסינכרוני הקצר ביותר – ועל כן את התיאור הפשוט ביותר – של מערכת הפועל בעברית ישראלית (הריס 1951: 308; חומסקי 1951: 9), וביחס לשיטות הניתוח האחרות של השורש, מותירה את כמות המידע הקטנה ביותר אשר על הילד רוכש השפה לשנן בלקסיקון, ומידע זה מוגדר במדויק.

3.1 מחקר יצירת הפעלים: גזורי-שם או גזורי-שורש

רוב המחקר העכשווי המתבצע בנושא תצורת הפועל בעברית ישראלית מתמקד ביצירת פעלים חדשים משמות-עצם וביצירה אד-הוק, ולא במנגנון השליפה, אשר יוצר את הפעלים המוכרים, אותם אנו הוגים יום ביומו (ראו סעיף 1.3.3.2 לדיון והפניות בנושא). תהליך יצירת הפעלים השימושיים מהותי הרבה יותר למחקרנו כאן, המתבסס על פעלים שנהגו בדיבור ספונטני יום-יומי.

כאן אימצנו את ההבחנה בין יצירת פעלים גזורי-שורש לבין יצירת פעלים גזורי-שם (ערד 2007: פרקים 6-7). ההבדל בין שני סוגי תהליכי יצירת הפעלים עמוק מהנהוג לחשוב וכולל שני תהליכי יצירה מורפולוגיים נפרדים. כיוון שרוב המחקרים העכשוויים חקרו רק פעלים גזורי-שם, נותר חלל גדול במחקר הפעלים גזורי-שורש, המהווים את רובם הגדול של הפעלים המופיעים בעי"ם. בעבודה זו ביקשנו למלא חלק מחלל זה, באמצעות הצגת המורפופונמות כרכיבי השורש בפעלים גזורי-שורש.

בנוסף, חשוב לבחון את ההבדלים באופיים של פעלים גזורי-שורש לעומת פעלים גזורי-שם בלשון המדוברת. להבחנתנו, אחד ההבדלים הבולטים הוא מספר העיצורים הממשים את השורש. הפעלים

גזורייהשם תדירות כוללים שלושה עיצורים או יותר, ושיעור משמעותי מהם ארבע-עיצוריים ומעלה. מנגד, בעי"ם אחוז ניכר מן השורשים הם עלולים, דהיינו כוללים פחות משלושה עיצורים. הדמיון בין הפעלים ניכר לעין ונחשב מובן מאליו, על כן הבדלים כאלה ראויים למחקר מעמיק.

3.2 נושא למחקר המשך: המשקלים וחלופותיהם

מחקר זה מניח כי תצורת הפועל גזורייהשורש בעברית ישראלית מנוהלת על ידי המורפופונולוגיה, ותיאר את צדה האחד – המורפופונמות הבונות את השורשים. עדיין נותר הצורך לתאר את צדה האחר של המורפופונולוגיה, הוא מערכת החוקים המורפופונולוגיים המקשרים בין המורפופונמות בשורש למשקלי הפועל על חלופותיהם. נביא להלן דוגמה לסוגיה אשר כדי לטפל בה דרוש דיון בחלופות-המשקלים.

הדגם הנפוץ של משקל פיעל-סופיות הוא ${}_{R1}i_{R2}e_{R3}$, אך בפעלים מסוימים לא ברור אם זה אמנם הדגם שבשימוש, לדוגמה *mesovev* 'מסובב' $\{G424\}$ *orer* 'עורר' $\{C4\}$. מצב דומה חל במשקל התפעל-סופיות ${}_{R1}a_{R2}e_{R3}$ *hit*, אשר נראה אחרת בפעלים ספציפיים דוגמת *histovavti* 'הסתובבתי' $\{I.56\}$ *lehitmoded* 'להתמודד' $\{D341\}$. ניתוח אפשרי בשיטת המורפופונמות ישייך את התנועה *o* למשקל, כך שמספר מצומצם של שורשים ישובץ בחלופות מיוחדות של משקלי פיעל והתפעל:

תרשים 7

משקל	דגם	שורש	פועל
פיעל-בינוני $me_{R1}a_{R2}e_{R3}$ (השוו <i>mesaveg</i> 'מסוג')	$me_{R1}o_{R2}e_{R3}$	\sqrt{svv}	<i>mesovev</i> (* <i>mesovev-Ø</i> →) 'מסובב'
פיעל-סופיות ${}_{R1}i_{R2}e_{R3}$ (השוו <i>irev</i> 'עירב')	${}_{R1}o_{R2}e_{R3}$	$\sqrt{Arr}\sim\sqrt{Grr}$	<i>orer</i> (* <i>Gorer-Ø</i> →) 'עורר'
התפעל-סופיות ${}_{R1}a_{R2}a_{R3}$ (השוו <i>histadarti</i> 'הסתדרתי')	${}_{R1}o_{R2}a_{R3}$	\sqrt{svv}	<i>histovavti</i> (* <i>hitsovav-ti</i> →) 'הסתובבתי'
התפעל-מקור ${}_{R1}a_{R2}e_{R3}$ (השוו <i>lehitmared</i> 'להתמרד')	${}_{R1}o_{R2}e_{R3}$	\sqrt{mdd}	<i>lehitmoded</i> 'להתמודד'

אך האומנם מקורה של התנועה *o* הוא במשקל ולא בשורש? יזרעאל (2006: 123-124) מציע להניח כי תנועה זו מקורה בשורש ולא במשקל, וכי חוק מורפופונולוגי ישיל את תנועת המשקל בבואה לפני התנועה השורשית *o*. לשיטתו, השורשים בעלי התנועה *o* הם אלומורפים של השורשים המקבילים ללא התנועה, למשל $\sqrt{sovv}\sim\sqrt{svv}$. היתרון הבולט בהצעתו הוא יכולתם של שורשים אלה להתאים לדגמים המורחבים הנפוצים של פיעל והתפעל. כך, ניתוח ארבע הדוגמאות שלעיל יהיה כדלקמן:

משקל	דגם	שורש	פועל
פיעל-בינוני $me_{R1}a_{R2}e_{R3}$	$me_{R1}a_{R2}R3e_{R4}$	$\sqrt{sovv}\sim\sqrt{svv}$	'מסובב' $mesovev$ (*mesaovev- \emptyset - \rightarrow)
פיעל-סופיות $R1i_{R2}e_{R3}$	$R1i_{R2}R3e_{R4}$	$\sqrt{Gorr}\sim\sqrt{Grr}$ $\sqrt{Aorr}\sim\sqrt{Arr}\sim$	'עורר' $orer$ (*Giorer- \emptyset - \rightarrow)
התפעל-סופיות $hit_{R1}a_{R2}a_{R3}$	$hit_{R1}a_{R2}R3a_{R4}$	$\sqrt{sovv}\sim\sqrt{svv}$	'הסתובבתי' $histovavti$ (*hitaovav-ti- \rightarrow)
התפעל-מקור $lehit_{R1}a_{R2}e_{R3}$	$lehit_{R1}a_{R2}R3e_{R4}$	$\sqrt{modd}\sim\sqrt{mdd}$	'להתמודד' $lehitmoded$ (*lehitmoded- \rightarrow)

3.3 זיהוי תהליכי הידקדקות

זיהוי תופעות הידקדקות (גרמטיקליזציה) הוא מהותי להבנת הדקדוק ותהליכיו, ועל כן מעניין לאתר תהליכים כאלה בשלבי התרחשותם השונים – בין אם הם מתגבשים וקרובים למצב של תכונה דקדוקית ובין אם הם מציגים עירוב תופעות במינון כזה או אחר, בהיותם בשלב ביניים. ניתוח הפעלים שנחקרו כאן ודאי יניב קציר נאה של תהליכי הידקדקות, אם ייחקרו בעתיד. נביא כעת דוגמה לתמונת ביניים אשר נגענו בה במהלך המחקר.

התנהגותן של המורפונמות $|G|$ ו- $|A|$ דומה למדי, ובמיוחד כאשר הן מופיעות ב- $R1$ (כפי שהוצג בסעיף 2.5.5.1). שורשים המשתייכים לגזרות $|G|_{R1}$ ו- $|A|_{R1}$ לעתים משתמשים באופן חלופי הן בחלופת-המשקל המתאימה דרך כלל לשורשי $|G|_{R1}$, הן בחלופת-המשקל המתאימה לרוב לשורשי $|A|_{R1}$. כך, לדוגמה, בפועל $taarox\sim teerox\sim teerax$ 'תארך/תארוך' ($|A|_{R1}\rightarrow e\sim a, \sqrt{Arx}$), המושפע ככל הנראה מצורתו של הפועל ההומופוני-חלקית $taarox$ 'תערוך' באותו משקל ($|G|_{R1}\rightarrow a, \sqrt{Grx}$). במקרים אחרים, שתי המורפונמות $|A|$ ו- $|G|$ מתנהגות באותו אופן, ועל כן לא ניתן להכריע איזו מורפונמה מוצבת בשורש, כבדוגמאות: $arax$ 'ערך': 'ארך' (* $\emptyset arax\rightarrow$), $heerix$ 'העריך': 'האריך' (* $heerix\rightarrow$), $taarix$ 'תעריך': 'תאריך' (* $t-aarix\rightarrow$), $oréx$ 'עורר': 'אורר' (* $\emptyset orex\rightarrow$), $hoorax\sim huarax$ 'הוערך': 'הוארך' (* $hoorax\rightarrow$ / * $huarax\rightarrow$).

התנהגותן הדומה מאוד של שתי המורפונמות $|A|$ ו- $|G|$ – מימושים זהים בחלק מהנסיות, ומשקלים זהים בנסיות אחרות – יוצרת מצבים הומופוניים רבים של פועלים הכוללים את המורפונמות הללו. שתי התופעות שצוינו מעידות, לדעתנו, על התקרבות בין שתי המורפונמות העלולות הללו. ייתכן מאוד כי תהליך ההתקרבות יתקדם ונהיה עדים לתופעות נוספות של הזדהות בין שתי הגזרות, עד שלבסוף הגזרות יתמזגו.

~ ~ ~

עבודת מחקר זו העלתה בנו שאלות רבות במגוון תחומים – תיאורטיות, מחקריות וטכניות. חקירת שפה מדוברת היא תחום חדש, ועל כן טבעי שתיזקק למונחים עדכניים ואף לאופני חשיבה חדשים. עיסוק במורפונולוגיה דורש הנחת נקודות מוצא פונולוגיות ומורפולוגיות רבות, חלקן עדיין לא טופלו בעברית ישראלית. למעשה, למרות שורשיה הוותיקים של שיטת המחקר המורפונולוגית בתחילת המאה

שעברה, שיטה זו עדיין בחיתוליה שכן נדחקה מאור הזרקורים לטובת המהפכה הגנרטיבית, לא פותחה דיה ולא נבחן יישומה במספיק שפות. בשל כך, גם השימוש במורפונולוגיה דורש מושגים ואופני הצגה חדשים, בהם השתדלנו למעט בעבודה זו לשם הבהירות. ללא ספק, עבודה זו מהווה רק הדגמה קצרה וחלקית של השיטה, אך אנו מקווים שהצלחנו להראות את היתרון הגדול הטמון בה: מערכת פשוטה יחסית המאפשרת להסביר תופעות לשוניות רבות בכללים מעטים.

ביבליוגרפיה

אדם, גלית (1993). <i>אלטרנטיביות בין פוצצים להוככים בעברית ישראלית</i> . עבודת גמר לקראת תואר מוסמך. אוניברסיטת תל-אביב.	אדם 1993:
Ussishkin, Adam. "The Inadequacy of the Consonantal Root: Modern Hebrew Denominal Verbs and Output-Output Correspondence". <i>Phonology</i> 16. Cambridge: Cambridge University Press. Pp. 401-442.	אוסישקין 1999:
אורנן, עוזי (1971). "בניינים ובסיסים, נטיות וגזירות", <i>האוניברסיטה</i> 16 ב. ירושלים: האוניברסיטה העברית בירושלים. כיוון ע"ב. עמ' 15-22.	אורנן 1971:
אורנן, עוזי (תשמ"ג). "תצורת המלה העברית כיצד". בתוך: משה בראשר, אהרון דותן, דוד טנא וגד בן-עמי צרפתי (עורכים). <i>מחקרי לשון: מוגשים לזאב בן-חיים בהגיעו לשיבה</i> . ירושלים: מאגנס. עמ' 13-42.	אורנן תשמ"ג:
אורנן, עוזי (תשמ"ט-תש"ן). "חרושת המלים (והמורפולוגיה) של השפה העברית". <i>לשוננו לעם</i> מ-מא. עמ' 247-253.	אורנן תשמ"ט-תש"ן:
אורנן, עוזי (תשנ"א). "שני התפעל". בתוך: <i>שי לחיים רבין</i> . ירושלים: אקדמון. עמ' 3.	אורנן תשנ"א:
אפרת, מיכל (תשמ"ד). <i>טבלת שורשי-משקל, דרך המלך של תצורת המלה העברית</i> . עבודת דוקטור. האוניברסיטה העברית בירושלים.	אפרת תשמ"ד:
Ephratt, M. (1997), 'The Psycholinguistic Status of the Root in Modern Hebrew', <i>Folie Linguistica</i> XXXI(1-2), pp. 77-103.	אפרת 1997:
Ariel, Shlomo (1972). "The Functions of the Conjugations in Colloquial Israeli Hebrew". <i>Bulletin of the School of the Oriental and African Studies</i> , Vol. 35. Pp. 514-530.	אריאל 1972:
Bolozky, Shmuel (1978). <i>Word Formation Strategies in the Hebrew Verb System: Denominative Verbs</i> (Monographic Journals of the Near East 5:3). Malibu: Andena.	בולוצקי 1978:
Bolozky, Shmuel (1997). "Israeli Hebrew Phonology". In: Alan S. Kaye and P. Daniels (eds.). <i>Phonologies of Asia and Africa</i> 1. Winona Lake: Eisenbruns. Ch. 17, pp. 287-311.	בולוצקי 1997:
Bolozky, Shmuel (2007). "Israeli Hebrew Morphology". In: Alan S. Kaye (Ed.). <i>Morphologies of Asia and Africa</i> . Vol. 1, ch. 14, pp. 283-308.	בולוצקי 2007:
בורוכובסקי-בראבא, אסתר (בפרסום). "אתה חמוד אתה": סוגיות בעברית המדוברת.	בורוכובסקי-בראבא בפרסום:
Bloomfield, Leonard (1933 [reprinted 1984]). <i>Language</i> . Chicago: University of Chicago Press.	בלומפילד 1933:
Bloomfield, Leonard (1939 [reprinted 1968]). "Menomini Morphophonemics". In: <i>Travaux du Cercle Linguistique de Prague</i> 8 [Études Phonologiques dédiées à la mémoire de M. le Prince N.S. Trubetzkoy]. Prague. Pp. 105-115.	בלומפילד 1939:
בלנק, חיים. 1989. <i>לשון בני אדם</i> . ירושלים: מוסד ביאליק. עמ' 63-83.	בלנק 1989:
Berman, Ruth Aronson (1978). <i>Modern Hebrew Structure</i> . Tel-Aviv: University Publishing Projects.	ברמן 1978:
Berman, Ruth A. (1989). "The Role of Blends in Modern Hebrew Word-Formation". In: P. Wexler, A. Borg, S. Somekh (eds.). <i>Studia Linguistica et Orientalia Memoriae Haim Blanc Dedicata</i> . Wiesbaden: Harrassowitz. Pp. 45-61.	ברמן 1989:
ברקלי, שאול (1980). <i>לוה הפעלים השלם</i> . ירושלים: ראובן מס.	ברקלי 1980:
Bat-El, Outi (1986). <i>Extraction in Modern Hebrew Morphology</i> . UCLA MA thesis.	בת-אל 1986:
Bat-El Oti (1996). "Phonologically-Based Word Formation: Modern Hebrew Blends". In: Kleinhenz (ed.). <i>Interfaces in Phonology</i> . Berlin: Akademie Verlag. Pp. 231-250.	בת-אל 1996:
Bat-El, Outi (2001). "In Search for the Roots of the C-root: The Essence of Semitic Morphology". A handout given at <i>The Workshop on Roots and Template Morphology</i> . Los Angeles: USC.	בת-אל 2001:

Gutman, Daniel (1970). <i>The Morphophonemics of Biblical Hebrew (and a Brief Comparison with Israeli Hebrew)</i> . Ph.D. dissertation, The University of Texas at Austin, USA.	גוטמן 1970:
Goldenberg, Gideon (1994). "Principles of Semitic Word-Structure". In: Gideon Goldenberg & Shlomo Raz (eds.). <i>Semitic and Cushitic Studies</i> . Wiesbaden. Pp. 29-64.	גולדנברג 1994:
Glinert, Lewis (1989). <i>The Grammar of Modern Hebrew</i> . New York: Cambridge University Press.	גלינרט 1989:
Greenberg, Joseph H. (1950). "The Patterning of Root Morphemes in Semitic". <i>Word</i> , Vol. 6. Pp. 162-181.	גרינברג 1950:
Hockett, Charles F. (1948). "A Note on Structure". <i>International Journal of American Linguistics</i> 14. Pp. 269-271. [Reprinted in Joos (1966), 279-280.]	הוקט 1948:
Halliday, M. A. K. (1989). <i>Spoken and Written Language</i> . Oxford: Oxford University Press. Ch. 4, 6, 7.	הלידיי 1989:
הרי, בנימין, ושלמה יזרעאל (תשס"ב). "המודל התכנוני של מאגר העברית המדוברת בישראל (מעמ"ד)", בתוך: שלמה יזרעאל (עורך, בסיוע מ' מנדלסון). מדברים עברית – לחקר הלשון המדוברת והשונית הישראלית (תעודה יח) . תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב. עמ' 458-447.	הרי וזרעאל תשס"ב:
Harris, S. Zellig (1951). <i>Methods in Structural Linguistics</i> . Chicago: University of Chicago Press.	הריס 1951:
Vaux, Bert (1999). <i>Introduction to Linguistic Field Methods</i> . Munich: Lincom Europa.	ווקס 1999:
Weiman, R.W. (1950). <i>Native and Foreign Elements in a Language</i> , Philadelphia, ch. 1.	ויימן 1950:
Chomsky, A. Noam (1951). <i>Morphophonemics of Modern Hebrew</i> . M.A. thesis, The University of Pennsylvania, USA.	חומסקי 1951:
חיוג' [תשכ"ח]: חיוג' יהודה בן דוד (? [תשכ"ח]). שלושה ספרי דקדוק (תר' משה הכהן בן גקטילה) [מתוארך בין השנים 1012-960; מהדורה ראשונה: תר"ל 1870 (עורך יוחנן ביליאם נוט), לונדון: אשיר]. ספריה לתולדות הלשון העברית 003. ירושלים.	
Tognini-Bonelli, Elena (2001). <i>Corpus Linguistics at Work</i> (Studies in Corpus Linguistics, 6). Amsterdam: John Benjamins.	טוניני-בונלי 2001:
Junger, Judith (1987). <i>Predicate Formation in the Verbal System of Modern Hebrew</i> . Dordrecht: Foris.	יונגר 1987:
יזרעאל תשס"ב: יזרעאל, שלמה (תשס"ב). "דברי פתיחה", בתוך: מדברים עברית – לחקר הלשון המדוברת והשונית הישראלית (תעודה יח) , בעריכת ש' יזרעאל בסיוע מ' מנדלסון, תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב. עמ' יג-טז.	
יזרעאל תשס"ג-תשס"ד: יזרעאל, שלמה (תשס"ג-תשס"ד). "מחקר העברית המדוברת, הצעד הראשון: על רישום הדיבור לצורכי מחקר". לשונו לעם נד. עמ' 119-106.	
Izre'el, Shlomo (2004). "Transcribing Spoken Israeli Hebrew: Preliminary Notes". In: Dorit Diskin Ravid and Hava Bat-Zeev Shyldkrot (eds.). <i>Perspectives on Language and Language Development: Essays in Honor of Ruth A. Berman</i> . Dordrecht: Kluwer. Pp. 61-72.	יזרעאל 2004:
Izre'el, Shlomo (2005). "Intonation Units and the Structure of Spontaneous Spoken Language: A View from Hebrew". In: Cyril Auran et al. (eds.). <i>Discourse-Prosody Interface 2005 – IDP05: International Symposium</i> , 8-9 Sep. 2005, Aix-en-Provence, France. Groupe Prosodie & Discours, Laboratoire Parole et Langue, UMR 6057 and Université de Provence, Aix-en-Provence, France. CD-ROM and URL: < http://aune.lpl.univ-aix.fr/~prodige/idp05/actes/izreel.pdf > .	יזרעאל 2005:

Izre'el, Shlomo (2006). "Constructive constructions: Semitic Verbal Morphology and Beyond". In: Gideon Goldenberg and Ariel Shisha-Halevy (eds.). <i>Ancient Egyptian, Neo-Semitic, Methods in Linguistics: Workshop in Memory of H.J. Polotsky - Proceedings</i> . Jerusalem: The Israel Academy of Sciences and Humanities. Pp. 106-131.	יזרעאל 2006:
יזרעאל, ש' (בפרסום). "מדיבור לתחביר – מתיאוריה לתמליל". בתוך: כהן, ה', ובראשר, מ' (עורכים). ספר לאהרון דותן.	יזרעאל בפרסום:
Izre'el, Shlomo and Giora Rahav. 2004. "The Corpus of Spoken Israeli Hebrew (CoSIH); Phase I: The Pilot Study". In: Nelleke Oostdijk, Gjert Kristoffersen, and Geoffrey Sampson (eds.). <i>LREC 2004 Sattelite Workshop; Fourth International Conference on Language Resources and Evaluation: Compiling and Processing Spoken Language Corpora (Lisbon, Portugal)</i> . Paris: ELRA - European Language Resources Association. 1-7. < http://www.tau.ac.il/humanities/semitic/lrec2004.pdf >.	יזרעאל ורהב 2004:
Newman, Paul (1968). "The Reality of Morphophonemes". <i>Language</i> 44(3). Pp. 507-515.	ניומן 1968:
נר, רפאל (1993). <i>דרכי היצירה המילונית בעברית בתיזמנו</i> . האוניברסיטה הפתוחה.	נר 1993:
Sasaki, Tsuguya (2000). <i>The Verb Formation of Modern Hebrew</i> . Ph.D. Dissertation, The Hebrew University of Jerusalem.	סאסאקי 2000:
Swadesh, Morris, and C.F. Voeglin (1939). "A Problem in Phonological Alternation". <i>Language</i> 15.Pp. 1-10.	סואדש ורוגלין 1939:
Arad, Maya (2007). <i>Roots and Patterns – Hebrew Morpho-syntax</i> . Studies in Natural Language & Linguistic Theory 63. Dordrecht: Springer.	ערד 2007:
Faust, Noam (2006). <i>The Fate of Hebrew Gutturals</i> . M.A. Thesis. Tel-Aviv: Tel-Aviv University.	פאוסט 2006:
Podolsky, Baruch (1991). <i>Historical Phonetics of Amharic</i> . Tel-Aviv.	פודולסקי 1991:
Pariante, Itsik (2006). <i>Pharyngeal Effects in Sepharadic Modern Hebrew</i> . M.A. Thesis. Tel-Aviv: Tel-Aviv University.	פריינטה 2006:
Coates, R. (2005). "Morphophonemics". In: Brown, K. (Editor-in-Chief). <i>Encyclopedia of Language & Linguistics</i> . Boston: Elsevier. Pp. 318-331. URL: < http://www.sciencedirect.com/science/referenceworks/9780080448541 >.	קואוטס 2005:
Coffin, Edna A. and Shmuel Bolozky (2005). <i>A Reference Grammar of Modern Hebrew</i> . Cambridge: Cambridge University Press.	קופין ובולוצקי 2005:
Kiparsky, Paul (1971). "Historical Linguistics". In: William O. Dingwall (ed.). <i>A Survey of Linguistic Science</i> . Colege Park: University of Maryland Linguistics Program. Pp. 576-642.	קיפרסקי 1971:
Cantineau, Jean (1950). "Racines et schèmes". In: <i>Mélanges William Marçais</i> . Paris: G.P. Maisonneuve. Pp. 119-124.	קנטינו 1950:
Ravid, Dorit (1990). "Internal Structure Constraints on New-Word Formation Devices in Modern Hebrew". <i>Folia Linguistica</i> 24, 289-346.	רביד 1990:
רבין תשל"ג: רבין, חיים (תשל"ג). <i>משמעויותיהן של הצורות הדקדוקיות בלשון המקרא ובלשון ימינו</i> . ירושלים: אקדמון.	
רוזן תשט"ז: רוזן, חיים ב' (תשט"ז). "העברית שלנו: דמותה באור שיטות הבלשנות". תל-אביב: עם עובד.	
Rosén, B. Haiim (1977). <i>Contemporary Hebrew</i> . Mouton. Pp. 63-68.	רוזן 1977:
רוזן תשמ"ח: רוזן, חיים ב' (תשמ"ח). "עברית בתיזמנו כתובה ודבורה". בתוך: בראשר, משה. <i>דברי הקונגרס העולמי התשיעי למדעי היהדות, ישיבות מרכזיות: הלשון העברית והארמית</i> (1985). ירושלים: מאגנס. עמ' 77-84.	
שורצולד תשל"ה: שורצולד, אורה (תשל"ה). "עוד בעניין יחסי שורש ודגם במילון העברי". <i>בלשנות עברית חפ"שית</i> 9. עמ' 47-59.	
שורצולד תשל"ז: שורצולד, אורה (תשל"ז). "ייצוגם הלקסיקלי של הפעלים העלולים". <i>בלשנות עברית חפ"שית</i> 12. עמ' 25-36.	

שורצולד תשל"ט: שורצולד, אורה (תשל"ט). "נורמטיביות וטבעיות בתחולת חוק מורפופונמי בעברית החדשה". אוניברסיטת בר-אילן, ספר השנה למדעי היהדות והרוח ט"ז-י"ז . רמת-גן: אוניברסיטת בר-אילן. עמ' 171-192.	
שורצולד תש"ם: שורצולד, אורה (תש"ם). "תהליכים מקבילים בלשון חכמים ובלשון ימינו". בתוך: גד בן-עמי צרפתי, פנחס ארצי, חיים יונה גרינפילד ומנחם צבי קדרי (עורכים). מחקרים בעברית ובלשונות שמיות . רמת-גן. עמ' 174-188.	
שורצולד תש"ם ₂ : שורצולד, אורה (תש"ם). "מעלילות הפועל העלול". בלשונות שימושיות 2. עמ' 63-76.	
שורצולד תשמ"א: שורצולד, אורה (רודריג) (תשמ"א). דקדוק ומציאות בפועל העברי . רמת גן: אוניברסיטת בר-אילן.	
שורצולד 1996: Schwarzwald R., Ora (1996). "Syllable Structure, Alternations and Verb Complexity: The Modern Hebrew Verb Patterns Reexamined". <i>Israel Oriental Studies</i> 16. Pp. 99-112.	
שורצולד תש"ס: שורצולד, אורה (רודריג) (תש"ס). "שורש הפועל וזיקת השם לפועל". בתוך: א' שורצולד, ש' בלום-קולקה וע' אולשטיין (עורכות). ספר רפאל ניר – מחקרים בתקשורת, בבלשונות ובהוראת לשון . ירושלים: כרמל. עמ' 426-438.	
שורצולד 2001: Schwarzwald R., Ora (2001). <i>Modern Hebrew</i> . Languages of the World/Materials 127. München: LINCOM EUROPA.	
שורצולד 2003: Schwarzwald, Ora (Rodrigue) (2003). "Opacity in Hebrew Word Morphology". In: Joseph Shimron (ed.). <i>Language Processing and Acquisition in Languages of Semitic, Root-based, Morphology</i> (Language Acquisition & Language Disorders 28). Amsterdam: John Benjamins. Ch. 8.	
שיין 1966: Schane, Sanford. 1966. "The Morphophonemics of the French Verb". In: <i>Language</i> 42(4). Pp. 746-758.	
שיצה 2005: Schütze, C. (2005). "Data and Evidence". In: Brown, K. (Editor-in-Chief). <i>Encyclopedia of Language & Linguistics</i> . Boston: Elsevier. Pp. 356-363. URL: <http://www.sciencedirect.com/science/referenceworks/9780080448541>.	

נספח

רקע על הטקסטים המובאים בנספח ניתן בגוף העבודה בסעיף 1.3.4, ובו גם מקרא סימנים ושיקולי התקנת התמליל והתעתיק בסעיף 1.3.4.2.

		טקסט I	
		ק"ה	דוברת
		מבע	
		> ברקע נשמע רדיו עם דיבורים ומוזיקה לסירוגין <	
ma a-injanim [má-injanim]		מה העניינים	ה:
efo rorit		איפה רונית	
lo baa [ba]		לא באה \	
a (ma) lo hevet [evet] ota		... אָה (מה) לא הבאת אותה \	
hi lo bikʃa		היא לא ביקשה	י:
(a)		<מאוד בשקט> (אָה)	ה:
betax jef la kanire ex lehagia [leagia]		בטח יש לה כנראה איך להגיע	י:
ma at osa		..306.. ¹ מה את עושה	
et [t] a-reʃima ʃel a-		את הרשימה של ה-	
(s)a et [t] a-reʃima [a-rʃima] ʃel atiul		(עושה) את הרשימה של הטיוול \	
xam po		... חם פה	
lo xam lax		לא חם לך \	
ken		כן	ה:
(lo jodaat [jdat] ma jef [ef] li)		(לא יודעת מה יש לי)	
ʃaxaxti		שכחתי <צוחקת>	
kamti kvar me-arba hajom		... קמתי כבר מארבע היום	
lama me-arba		למה מארבע	י:
biʃalti		... <כנראה לוגמת> בישלתי	ה:
asiti [siti] óxel (needar) @		.. עשיתי אוכל [נהדר] @	
kmo		[כמו]	י:
at mazkira [maskira] li et savta [safta] ʃeli		את מזכירה לי את סבתא שלי	
		\ (אָה)	ה:

¹ הפסק המקורי בן 306 השניות נמחק מקטע ההקלטה עבור תמליל זה.

a	את מזכירה לי את סבתא שלי	י:	23
at mazkira [maskira] li et savta [safta] jeli [jli]			
	שלא היתה יכולה --		24
je lo hajta [ajta] jexola [jxoa]			
	שלא יכלה [לישון]		25
je lo jaxla liʃon			
ani agid [jagid] lax et [t] a-emet	[אני אגיד לך את האמת]	ה:	26
	עוד ש- --		27
od ʃ-			
nir-			
	נר- --		28
nirdamti be-tejfa [teʃa]	[נרדמתי בתשע]		29
az a-maafija niftexa	[אז המאפייה] נפתחה <צוחקת>	י:	30
nirdamti be-tejfa [teʃa]	.. <צוחקת> נרדמתי בתשע	ה:	31
e: kvar lo jaxol-	.. אה כבר לא יכולי- --		32
be-eser	בעשר		33
(be-)ʃalof va-xeci kvar kamti	[ב]שלוש וחצי כבר קמתי		34
histovavti [stovavti] po	הסתובבתי פה		35
amarti jala ma ani estovev [istovev]	אמרתי יאללה מה אני אסתובב		36
ve ze be-lav-haxi lo jena kvar	וזה בלא-הכי לא שינה כבר		37
z-	ז- --		38
at mevina	את [מבינה] \		39
ze k-	זה כ- --		40
aval mataj halaxt [alaxt] liʃon	[אבל מתי] הלכת לישון	י:	41
lo kamt ajefa	לא קמת עייפה \		42
ani [ni] omeret lax	אני אומר לך	ה:	43
be-tejfa [be-teʃa]	בתשע		44
ani nirdamti	אני נרדמתי		45
eser	[עשר]		46
a	[אָה]	י:	47
haja [aja] eze	היה [איזה] --	ה:	48
a-ʃavua	[השבוע] --		49
tov	[טוב]	י:	50
	[אבל] זה באמת מוקדם		51

aval ze beemet mukdam [mugdam]			
be-kicur	<כנראה לוגמת מהקפה> בקיצור	ה:	52
ani nir-		אני נר- --	53
nirdamti		נרדמתי	54
kamti be-šaloš va-xeci		קמתי בשלוש וחצי	55
histovavti [istovavti] histovavti [istovavti] histovavti [stovavti]		הסתובבתי הסתובבתי הסתובבתי	56
xamiša le-arba		חמישה לארבע	57
amarti		אמרתי	58
xaval al a-zman		חבל על הזמן	59
kamti		.. קמתי	60
asiti musaka		.. עשיתי מוסקה	61
asiti give-		.. עשיתי גיב- --	62
e xacilim		[אה הצילים]	63
at osa im basar betax		[את עושה עם בשר] בטח	64
lo		\ לא	65
ken		כן	66
asiti x-		עשיתי ח- --	67
im jišaer [išaer] ani avi [javi] be-jom rišon		אם יישאר אני אביא ביום ראשון	68
asiti xacilim		עשיתי הצילים	69
e		[אה]	70
lo		לא	71
ani lo oxelet		אני לא אוכלת	72
(a)n(i) lo oxelet basar		אני לא אוכלת בשר	73
a		אָה	74
asiti xacilim		עשיתי הצילים	75
xarifim kaele		חריפים כאלה	76
at jodaat e		את יודעת אה	76
tiganti otam im bacal ve kečop		טיגנתי אותם עם בצל וקטשופ	77
as-		-- [עש-]	78
		[בצל וקטשופ]	79

bacal ve kečop	לא שמעתי על זה	80
lo ſamati al ze	ה: כן	81
ken	עשיתי חצילים	82
asiti: xacilim	עשיתי שניצלים	83
asiti ſnicelim	עשיתי מרק ירקות	84
asiti marak jerakot	.. [ואורז	85
ve orez	[אה]	86
e	[פש] י:	87
pſ:	ה: אָה	88
a	לא	89
lo	וכדורי בשר	90
ve kadure(j) basar	הספקת המון	91
hispekt [ispakt] amon	ה: אני לא יודעת	92
ani [an] lo jodaat	אני מבשלת	93
ani mevafelet	(יוצא) בסוף כל השבוע אוכלים	94
joce b-a-sof kol a-ſavua oxlim	י: כן	95
ken	זה נשאר	96
ze niſar	.. מה	97
ma	באים לאכול היום \	98
baim leexol a-jom	ה: לא	99
lo	אצלי .. יש בעיה	100
ecli .. jeſ beaja	יום שישי כולם באים	101
jom ſiſi kulam baim	.. יום שישי מה קורה	102
jom ſiſi ma kore	בצהריים כולם עולים למעלה ואוכלים	103
b-a-cohorajim [b-a-cooraim] kulam olim le-mala ve oxlim	אני מבשלת	104
ani mevafelet [mvafelet]	אני שמה במזווה	105
ani sama b-a-mezave	את כל האוכל במזווה	106
et kol a-oxel b-a-mezave	באים בצהריים	107
baim b-a-cooraim	מי [שבא בא --	108

mi je ba ba			
be-faloj	בשלוש --		109
lo	לא --		110
toamim	[טועמים]	י:	111
bodkim	[בודקים] <צוחקת>		112
kol-exad sam lo	כל אחד שם לו	ה:	113
baali sam (et ze)	בעלי שם (את זה) --		114
lo	לא		115
anaxnu aruxat erev lo oxlim	אנחנו ארוחת ערב לא אוכלים		116
az osim cohorajim [cooraim] be-jaxad	אז עושים צהריים ביחד	י:	117
lo oxlim be-jaxad gam	לא אוכלים ביחד גם	ה:	118
ki: baali ba be-arba	כי בעלי בא בארבע		119
ani baa be-ftaim	אני באה בשתיים		120
e a-jladim baim be-faloj	אה הילדים באים בשלוש		121
kol exad mataj je ba	כל אחד מתי שבא		122
lokeax oxel	לוקח אוכל		123
nixnas l-a-mezave	נכנס למזווה		124
sam calaxat	שם צלחת		125
mexin lo óxel	מכין לו אוכל		126
ve oxél	ואוכל		127
axjav b- paam be-xodef anaxnu oxlim be-l-	עכשיו ב- פעם בחודש אנחנו אוכלים בל- --		128
b-a-lajla	בלילה		129
anaxnu be-jom jabat osim jaxnun	... <קולות הימתחות> אנחנו ביום שבת עושים ג'חנון	י:	130
ani mevia jaxnun iti	אני מביאה ג'חנון איתי		131
(ani lo)	.. (אני לא)	ה:	132
at lo ohevet [oebet]	את לא אוהבת \	י:	133
tejmanija [temani(j)a] je lo ohevet [oebet] jaxnun	תימנייה שלא אוהבת ג'חנון \		134
mamaf lo	.. ממש לא	ה:	135
mamaf lo	... ממש לא		136
mamaf lo	(לא)	י:	137

(lo)			
ze nexmad		זה נחמד	138
ze gam lo carix litroax joter midaj		זה גם לא צריך לטרוח יותר מדי	139
samim et ze b-a-tanur		שמים את זה בתנור	140
kol a-lajla		כל [הלילה]	141
lo		ה: לא	142
anaxnu b-a-boker		אנחנו בבוקר	143
be-jom ŝaba-	--	ביום שבת	144
axŝav b-a-erev anaxnu mesaxkim klafim		עכשיו בערב אנחנו משחקים קלפים	145
asiti marak jerakot nora tov		עשיתי מרק ירקות נורא טוב	146
az b-a-erev		אז בערב	147
baali oxel (betax) kr- kr-	--	בעלי אוכל (בטח) קר- קר-	148
kosit marak		כוסית מרק	149
o ŝe rox-	--	או שרוח-	150
ŝotim be-xameŝ kafe ve uga		שותים בחמש קפה ועוגה	151
az kvar b-a-erev at lo oxelet		.. אז כבר בערב את לא אוכלת	152
az e lifamim	--	אז אה לפעמים	153
lo		ה: לא	154
im oxlim cohorajim [cooraim] e gadol		אם אוכלים צהריים אה גדול	155
(c-)	--	[צ-]	156
aruxa o	--	ארוחה או	157
bidi(j)uk		בדיוק	158
az lo carix lemaher [lemaer]		אז לא צריך למהר	159
cohorajim [cooraim] (ken)		ה: [צהריים (כן)]	160
(aval) lifamim baali be-teŝa		(אבל) לפעמים בעלי בתשע	161
(im a-)	--	(אם א-)	162
lifnej [lifne] ŝe anaxnu jocim be-ŝmone roce maŝu		לפני שאנחנו יוצאים בשמונה רוצה משהו	163
az u oxel marak		אז הוא אוכל מרק	164
o ŝnicel		או שניצל	165
		או מה שנשאר הוא אוכל גם	166

o ma je nijar u oxel gam	.. לא מה שנשאר	167
lo ma je nijar	זאת אומרת מה שהוא רוצה	168
ztomeret ma je u roce	.. בבוקר אנחנו עו- עושים אה בורקסים	169
b-a-boker anaxnu o- o- osim e burekasim	אָה	י: 170
a	נו אז זה מחליף את הג'חנון	171
nu az ze maxlif et-a-jaxnun	[מה אתם] יוונים \	172
ma atem jevanim	שאני --	173
je ani	אָה	174
a	הוא [טורקי]	175
u turki:	צ	176
c	כן	177
ken	נכון]	178
naxon	[@ס- --	ה: 179
@s-	טורקי	180
turki	גם אני אוהבת בורקסים]	181
gam ani oevet burekasim	לא תמיד אני עושה בורקסים	182
lo tamid ani osa burekasim	אבל (אם) יש לי מלא [גבינות]	183
aval (im) jef li male gvinot	[השכנים שלי	י: 184
a-ſxenim jeli	שהם בולגרים]	185
je em bulgarim	אז (--)	ה: 186
az	יש לי מלא גבינות	187
jef li male gvinot	אז אנחנו .. אה עושים גבינות	188
az anaxnu .. e osim gvinot	קט- --	189
ket-	אה קוטג' וזה	190
e kotej ve ze	[ולפעמים ביצה (עם) בצל	191
ve lifamim be(j)ca (im) bacal	חביתה (עם) בצל	192
xavita im bacal	ביצים רכות]	193
be(j)cim rakot	תלוי	194
taluj	[כן	י: 195

ken	מה	196
ma		
kmo a-j(e)vanim o	כמו היוונים או	197
a-ʃxenim ʃ(e)li	השכנים שלי	198
a-baale(j) bait ʃ(e)li	הבעלי בית שלי	199
em bulgarim	הם בולגרים	200
az em gam kol jom ʃabat b-a-boker ze burekasim	אז הם גם כל יום שבת בבוקר זה בורקסים	201
i lo mazmina otax burekasim	היא לא מזמינה אותך בורקסים \	ה: 202
lifamim i izmina	לפעמים היא הזמינה	י: 203
b-a-atxala	[בהתחלה]	204
eclenu a-burekasim teimim (at @@@)	[אצלנו הבורקסים טעימים (את @@@)]	ה: 205
meu-	[מעורר] --	י: 206
(aval) i osa et ze levad	[אבל] היא עושה את זה לבד	207
et-a-bacek	.. את הבצק	208
akol	הכול	209
meule	.. מעולה	210
dira gdola	דירה גדולה \	ה: 211
iskira dira gdola	השכירה דירה גדולה \	212
ʃnaim va-xeci	שניים וחצי חדרים	י: 213
kama	כמה \	ה: 214
xacer	חצר	י: 215
kama kesef	כמה כסף \	216
ʃloʃ-meot xamiʃim	שלוש מאות חמישים	217
lo arbe	לא הרבה	ה: 218
lo	לא	י: 219
ze klum	זה כלום	220
ani nixnasti be-tkufa ʃe aja meod zol	אני נכנסתי בתקופה שהיה מאוד זול	221
lifne(j) a-bxirot a-kodmot	לפני הבחירות [הקודמות]	222
od m(e)at (t)i(j)e li dira nexmada leaskir	[עוד מעט (תהיה/יהיה) לי דירה נחמדה להשכיר	ה: 223
	עוד מעט אני בתאילנד [צוחקת]	י: 224

od m(e)at ani be-tajland	[לא אמרת]	ה:	225
lo amart	מתי את נוסעת		226
mataj at-nosaat	עשרים ותשע ביולי	י:	227
esrim ve tefa be-juli	לא נעים (לי)	ה:	228
lo naim (li)	מסכנה (וזה)		229
miskena ve(-ze)	ומה הם יעשו		230
ve ma em jaasu	(מה הם יעשו)		231
(ma em jaasu)	מה לא נעים	י:	232
ma lo naim	רגע		233
rega	אני אביא את הקפה שלי גם		234
ani (j)avi t-a-kafe s(e)li gam	זה לא פייר שרק את שותה		235
ze lo fer se rak at jota	.. שנייה		236
ſni(j)a	..7.. מה לא נעים		237
ma lo naim	היא הלכה הביתה	ה:	238
I alxa a-bajta	כן	י:	239
ken	אני יודעת		240
ani jodaat	גיליתי את זה אתמול כשהיא אמרה שלום		241
giliti et ze etmol kſe i amra ſalom	לא ידעתי		242
lo jadati	תשמעי	ה:	243
čmei	אה		244
e	אני אגיד לך את האמת		245
ani (j)agid lax t-a-emet	(דינה)		246
dina:	אני בהתחלה חשבתי		247
ani b-a-atxala xaſavti	.. שנירה תישאר פה		248
ſe nira tiſaer po	(היא) קודם כול החליפה את א- אוסי		249
i kodem-kol exlifa et-o- osi	אז אמרתי אולי אוסי תסכים ללכת להשמות		250
az amarti ulaj osi taskim lalexet le-asamot	את מבינה \		251
(a)t mevina	אבל אוסי לא הסכימה	י:	252
aval osi lo iskima	(אבל) אוסי לא [הסכימה]	ה:	253

(aval) osi lo iskima			
i supra li		היא סיפרה] לי	י: 254
amarti im osi telex le-asamot		.. אמרתי אם אוסי תלך להשמות	ה: 255
ve fteen jaasu maskorot		ושתיהן יעשו משכורות	256
(ki) i lo matima le-asamot		(כי) היא לא מתאימה להשמות	257
i lo matima le-m(e)xirot		היא לא מתאימה למכירות	258
i matima laasot avoda		היא מתאימה לעשות עבודה	259
aval e mexirot crixax li(j)ot mamzerta		אבל אה מכירות צריכה להיות ממזרתה	260
crixax		צריכה	261
(ze) lo kol exad jaxol		(זה) לא כל אחד יכול	262
az amarti		אז אמרתי	263
o- osi beseder		א- אוסי בסדר	264
osi jodaat limkor ve ze		אוסי יודעת למכור וזה	265
aval i lo roca		אבל היא לא רוצה	266
(tiri / ani) amarti nikax ota le-asamot		(תראי / אני) אמרתי ניקח אותה להשמות	267
af-al-pi-fe i lo matima		אף על פי שהיא לא מתאימה	268
aval e ex korim lo		אבל אה איך קוראים לו	269
dina cilcela filfom		דינה צלצלה שלשום	270
alan		> כנראה סיגל נכנסת לחדר < אהלן	י: 271
sigal		סיגל	272
waj		וואי	273
kama zman lo raiti otax		כמה [זמן לא ראיתי אותך	274
me-xodef maj ani xojevot fe lo raiti otax		מחודש] מאי אני חושבת שלא ראיתי אותך	275
(jeva b-a-boker)		(שבע בבוקר)	ס: 276
lo		\ לא	277
@@@		[@@@@	278
amart-li feva b-a-boker		>ליעל< אמרת לי שבע בבוקר	279
aj		>להדסה< היי	280
ani feva		[אני] שבע	י: 281
		לא חשבתי שגם את שבע >צוחקת<]2	282

lo xafavti fe gam at feva	[היי]₁ <צחוק רועם של ה' > ()	:ה	283
aj	[את נותנת לי עבודה]₂	:ס	284
at notenet li avoda	לא \		285
lo	כן	:י	286
ken	[בואי		287
boi	אני אתן לך]		288
ani (j)iten lax	[חכי]	:ס	289
xaki	מה את סתם מספרת לנו שאת רכזת השגחה		290
ma at stam m(e)saperet lanu fe at rakezet hašgaxa	את בטח [מנקה שם		291
at betax menaka šam	@@@@		292
@@@@	[@..@]₁		293
@..@	[<צוחקת >]₁	:י	294
	< צוחקת >	:ה	295
	מה נשמע	:י	296
ma nišma	[בסדר]₂	:ס	297
beseder	[יפה מאוד]₂	:י	298
jafe meod	התליון		299
a-teljon	אמרת לי את זה [אז	:ס	300
amart li (e)t ze az	[אני] @@@		301
(ani) @@@	[אני אני ניסיתי ל- ל- להיזכר]	:י	302
ani ani nisiti le- le- leizaxer	אם זה אותו אחד שאמרתי (או) ש אמ --		303
im ze oto exad fe amarti (o) fe em	הייתה לי הרגשה		304
ajta li argaša	רגע		305
rega	.. הבלגן חוגג פה		306
a-balagan xogeg po	בגלל שהמדפסת		307
biglal fe a-madpeset	בדיוק (כ) שהיינו צריכים אותה		308
bidjuk (k)fe ainu cxim ota	.. [הסת-] --		309
hist- [ʔst-]	תגידי	:ס	310
tagidi	אני [יכולה] לקבל תלוש גם \		311

ani (j)(e)xola lekabel tluſ gam	של פעם שעבר--	312
ſel paam ſeavr-	של חודש שעבר \	313
ſel xodeſ ſeavar	אה זה לא אני מוציאה	י: 314
e ze lo ani mocia	זאת אה מישהי אחרת	315
zot e miſi axeret	ש(היא) לא נמצאת כאן בימי שישי	316
ſe i lo nimcet kan be-j(e)mej ſiſi	זה מי ש(היא) אחראית על משכורות	317
ze mi ſe (i) axrait al maskorot	זאת אומרת	318
zot omeret [stomeret]	להיר--	319
lihiſot [liot ¹]	זה לא שהתלושים מוכנים	320
ze-lo-ſe a-tluſim muxanim	זה צריך להוציא אותם	321
ze carix leoci otam		

קובץ הקלטה Yael 3.1.1 טקסט II

	מבע	דובר	שורה
	מה שקורה	י:	1
ma ſe kore	זה שיש כל מיני זוגות		2
ze ſe jeſ kol mine zugot	שיוצאים		3
ſe jocim [joc ² im]	שאחד נגיד		4
ſe exad nagid	כמו שיצא לי עם יריב		5
kmo ſe jaca li im jariv	שאני <מחיא את כף> הייתי הפנויה		6
ſe [ſ] ani haſiti [aiti] a-pnuja	והוא <מחיא את כף> היה התפוס		7
ve hu haſa [aſa] a-taſuſ	אוקיי \		8
okej	עכשיו זה לא המקרה שלהם		9
axſav ze lo a-mikre ſelaheſ	טעות <מטפלת בקלטות>		10
taut	זה קלטת שתיים		11
ze kaletet ſtaim	עכשיו		12
axſav	מה שקורה לזוגות כאלה		13
ma ſe kore le-zugot kaele	הרבה פעמים		14
harbe peamim	זה שכשהצד הפנוי		15
ze ſe kſe: a-cad a-panuj	רוצה שהצד השני		16

roce ʃe a-cad a-ʃeni	אה התפוס	17
e a-tafus	אה יהיה פנוי	18
e ihije [ije] panuj	אחר-כך הקשר פתאום לא	19
axar-kax a-keʃer pitom lo:	מסתדר	20
mistader	מהמ	21
mhm	כי	22
ki	זי כי זה כבר קשר שונה	23
z- ki ze kvar keʃer ʃone	זה לא [הבלתי] מושג	24
ze lo a-bilti musa:g	[אחר]	25
axer	השמור בסוד	26
(h)a-ʃamur be-s:o:d	כן	27
ken	הי לא ה- --	28
a- lo a-	אין פה הרפתקנות כבר יותר	29
en po harpatkanut kvar joter	אם זאת הסיבה היחידה --	30
im zot a-siba a-jxi-	אני לא יודעת אם זאת הסיבה היחידה	31
ani [an] lo jodaat [lo:t] im [əm] zot a-siba a-jexida	<שאיפה> עכשיו	32
axʃav	<בליעה> אה	33
e:	אני יכולה להגיד לך	34
ani jexola [exoa] lehagid [agid] lax	שאני מכירה זוג אה נשוי	35
ʃe [ʃ] ani mekira: zug e: nasuj	<בעוצמה נמוכה, כנראה בוחנת תכשיט של ל'> אה	36
e	יפה	37
jafe	תתחדשי	38
titxadʃi [tɪtxatʃi]	זה הבנים קנו לי	39
ze a-banim kanu li	יפה	40
jafe	איזה חמודים	41
ejze xamudim	נכון	42
naxon	מקסים	43
maksim	.. ש אמ	44
ʃe: em	ששניהם היו נשואים	45

je [nehem haju [aju] nesuim	אז הם בעלי אותו אינטרס לשמור על זה בסודיות	46
az hem baalej oto interes lijmor [lijmor] al ze be-sodijut	.. ו	47
ve:	היא התפנתה	48
hi: hitpanta [itpanta]	.. ונגמר הקשר	49
ve nigmar a-kefer	<שאיפה> כי היא ציפתה שגם הוא יתפנה	50
ki hi cipta je gam hu itpane	ל: מ	51
m:	בשביל למען הקשר	52
bijvil le-maan a-kefer	ומסתבר ש	53
ve mistaber je	בדיעבד שהוא	54
bediavad je hu	שזה כנראה התאים לו	55
je ze kanire hitim [it?im] lo	כל עוד זה	56
kol od ze:	זה היה לצד	57
ze haja [aja] le-cad	ל: לא	58
lo	(אז לא) שניהם יעזבו את הבית	59
(az lo) [neem jaazvu et a-bait	אחד מהם]	60
exad mehem	עכשיו זה לא שפעם הוא הבטיח לה ז' --	61
axjav ze lo je paam hu hivtiax [ivtiax] la z-	אני אמרתי לה	62
ani amarti la	ל: [@@@@@] (לא רצה)	63
@@@@@ (lo raca)	לי לפחות יריב אמר --	64
li lefaxot jariv amar	כשהוא בא ל' --	65
kje hu ba: [?] l(e)-	להציע לי	66
lehacia [lacia] li	חברות במרכאות כפולות	67
xaverut be-merxaot kfulot	כשהוא בא להציע לי <מהר>	68
kje hu ba lehacia [lacia] li	בואי נתחיל לצאת ביחד <דיבור מהיר>	69
boi [boi] natxil lacet be-jaxad	הוא פתח ואמר	70
hu patax ve amar	אני רוצה לעזוב את הבית ולחיות איתך	71
ani roce laazov et [t] a-bait ve lixjot itax	לה לפ' --	72
la lef-	הוא גם את זה לא אמר	73
hu [?u] gam et ze lo amar	זאת אומרת שכל הזמן התאים לו קשר אה --	74

zot-omeret [stomert] ʃe kol a-zman hitim [itʔim] lo keʃer e	שהיא לצד הקשר הזוגי הקיים	75
ʃe hi lecad a-keʃer a-zugi a-kajam	[פסס]	76
ps:	[@@@@	77
@@@@	עכשיו	78
axʃav	זה נכון שכאן יש	79
ze naxon ʃe kan jeʃ	בכל זאת איזשהו איזון	80
bexol-zot ezeʃeu izun	כי שניהם אה היו בקשר נשוי	81
ki ʃnehem e haju [haju] be-keʃer nasuj	ושניהם עוברים להיות פנויים	82
ve ʃnehem ovrin lihijot [lijot] pnu(j)im	מהמ	83
mhm	יש כאן איזשהו איזון	84
jeʃ kan e(j)ze-ʃe hu [ezeʃu] izun	עכשיו זה --	85
axʃav ze	אין שום הבטחה שהם [באמת (ילכו עם זה)	86
en ʃum havtaxa ʃe hem beemet (jelxu im ze)	(ותראי) כמו ¹ שאין הבטחה לשום [דבר] ²	87
(ve tiri) kmo ʃe en havtaxa le-ʃúm-davar	[אבל אה אין שום הבטחה שזה יצליח] ¹	88
aval e en ʃum havtaxa ʃe ze jacliax	[לשום דבר] ²	89
le-ʃum-davar	הנה	90
hine	גם לנישואים אין הבטחה	91
gam le-nisu-im en havtaxa	היא אומ' --	92
hi ome-	ורחל מאוד אה ריאליית	93
ve raxel meod e realit	כאילו --	94
k(e)ilu	מצ	95
[ⁿ]	העניין הוא ש --	96
a-injan hu ʃe	מה שקרה זה שהתחלתי להגיד משהו	97
ma ʃe kara ze ʃe hitxalti [itxati] lehagid [agid] maʃu	ותוך כדי	98
ve tox kedej	גם חשבתי איך אני הוכ' --	99
gam xaʃavti ex ani hox-	הולכת אחר-כך לסתור את עצמי <תוך צחוק>	100
holexet [olexet] axar-kax [axakax] listor et [t] acmi	בגלל זה עשיתי [הפסקה] <צוחקת; מבע מטא-לשוני, אולי מודעת להקלטה, נבוכה, כמו מרגישה צורך להסביר>	101
biglal ze asiti [aziti] hafsaka	[אי אפשר]	102
i eʃar [í-ʃar]		

i eɸar [í-ɸar] ladaat e	אי אפשר לדעת אה --	103
ma ihije [i(j)e]	מה יהיה	104
tiri [turi]	תראי	105
bentaim:	בינתיים	106
ze: zikukej dinur ɸam	זה זיקוקי דינור שם	107
mamaɸ	ממש	108
ɸmon-a xodaɸ-im kvar	שמונה חודשים כבר	109
axɸav gam	עכשיו גם	110
k,ɸe hem be-jaxad	כשהם ביחד	111
ze keilu ze @@	זה כאילו זה @@ ₁ --	112
hem garim be-jaxad	הם גרים ביחד ₁ \	113
o od lo	[או עוד לא] ₂	114
axɸav hi gara levad	[עכשיו] ₂ היא גרה לבד	115
ve hu gar levad	והוא גר לבד	116
az a-kol e	אז [הכול אה]	117
be-ɸnej [be-ɸne] kibucim ɸonim	[בשני קיבוצים] שונים	118
ken	כן	119
aval	אבל --	120
kol erev hu jaɸen ecla	כל ערב הוא ישן אצלה	121
aval ze lo ɸe hem garim @@@	אבל זה לא שהם גרים @@@ ₁	122
aval jeɸ kvar tviat geruɸin	[אבל יש] ₁ כבר תביעת גירושין ₂	123
od lo	[עוד] ₂ [לא] ₃	124
miɸpatim	[משפטים] ₃	125
e orxej din [orxe din]	אה עורכי דין	126
klum	כלום \	127
od lo	עוד לא	128
z nora mesukan aval	זה נורא מסוכן אבל	129
hem [m] beemet [bemet] jexolim lehafsid	הם באמת יכולים להפסיד	130
hamon	המון	131

lo	לא	:ל	132
hem od lo	הם עוד לא		133
ʃum-davar	שום דבר		134
ze meod mesukan	זה מאוד מסוכן	:י	135
l-	<שאיפה> ל- --		136
taluj le-ma	תלוי למה		137
im lo ixpat [xpat] lahem lehatxil [leatxil] me-efes ki ʃnehem [ʃnéem] (ihiju [əju]) xasrej kol	אם לא אכפת להם להתחיל מאפס כי שניהם (יהיו) חסרי כול		138
az beseder [pseder]	אז בסדר		139
a-ʃeela im lokxim et [t] a-sikun a-ze	השאלה אם לוקחים את הסיכון הזה		140
ma zot omeret [mastomeret] lehafsid [leafsid] a-kol	מה זאת אומרת להפסיד הכול	:ל	141
im e ʃabtaj	[@...@] אם אה [שבתאי		142
tiri jariv lemaʃal	תראי יריב למשל	:י	143
jariv	-- [יריב]		144
im be-tnaj ʃe	אם בתנאי ש		145
lo e	לא אה	:ל	146
ʃabtaj ba	-- שבתאי בא		147
harej ba bli klum	הרי בא בלי כלום		148
ani jodaat ʃe:	<דיבור נשוף> [אני יודעת ש]	:י	149
a-siba ʃe im jariv ze nixsav kol-kax harbe zman	הסיבה שעם יריב זה נסחב כל כך הרבה זמן		150
ve ani b-a-sof niʃbarti [niʒbarti]	ואני בסוף נשברתי		151
ze biglal ʃe hu paxad lehafsid [leafsid]	זה בגלל שהוא פחד להפסיד		152
axʃav barur ʃe ze mikre axer	עכשיו ברור שזה מקרה אחר		153
ve jariv e: be-gil axer	ויריב אה בגיל אחר		154
ve hu amar be-gil xamiʃim ani lo muxan lehatxil [leatxil] kmo be-gil esrim	והוא אמר בגיל חמישים אני לא מוכן להתחיל כמו בגיל עשרים		155
ani [n] lo muxan lehafsid [leafsid] et kol ma ʃe avadti [avati] b-a-ʃloʃim ʃanim a-axronot	אני לא מוכן להפסיד את כל מה שעבדתי בשלושים שנים האחרונות		156
ken	כן	:ל	157
aval e:	אבל אה	:י	158
			159

naxon fe ze mi-makom axer	נכון שזה ממקום אחר	160
aval e:	אבל אה	161
anaxnu:	אנחנו --	162
hitj-	התי --	163
kilu it-	כאילו הת --	164
anaxnu	אנחנו	165
hit- anaxnu	הת אנחנו	166
hitjaacnu [itjaacnu]	התייעצנו	167
hu: haja [aja] b-a-bikurim a-ele	הוא היה בביקורים האלה	168
aval anaxnu asinu et ze be-jaxad	אבל אנחנו עשינו את זה ביחד	169
ve hitjaacnu [Itjaat:nu] ecel orex-din	והתייעצנו אצל עורך דין	170
ma osim flav flav	מה עושים שלב שלב	171
kde [gde] fe hu lo jafsid	כדי שהוא לא יפסיד	172
ken	כן ל:	173
kde [gde] fe: jitxalek [itxalek] beemet [bemet] xeci xeci	כדי שיתחלק באמת חצי חצי י:	174
axsav [sav] gam asur haja [aja] lanu leheraot [leeraot] be-jaxad	עכשיו גם אסור היה לנו להיראות ביחד	175
ki hi [ki] jaxla lehagid [leagid] hu boged bi ve gam hu lo haja [aja] mekabel klum	כי היא יכלה להגיד הוא בוגד בי וגם הוא לא היה מקבל כלום	176
ken	כן ל:	177
at [t] mevina	את מבינה \ י:	178
az a-kol haja tax-	אז הכול היה תח --	179
im e	עם אה --	180
tox kde [kede] jeuc	תוך כדי ייעוץ	181
mišpati	משפטי	182
ma ze [s:e]	..21.. <רעשי מטבח, יעל כנראה מכינה אוכל> מה זה	183
hitkavanti [itkavanti] lišmoa et flomo arci	התכוונתי לשמוע את שלמה ארצי	184
lo et joram gaon	לא את יורם גאון <מכוונת רדיו>	185
nifma [fma] li harbe joter hegjoni a-kecev fel flomo	..9.. <מכוונת את הרדיו לתוכנית בהנחיית שלמה ארצי> נשמע לי הרבה יותר הגיוני הקצב של שלמה	186
at [t] mevina	..52.. <רעשי מטבח> את מבינה	187
	כאילו סבבה	188

kilu sababa			
ahava	אהבה		189
regaṣot	רגשות		190
haj	היי <'high'>		191
aval kcat e racjonalizacja lejad lecad ze	.. אבל קצת אה רציונליזציה ליד לצד זה		192
kde [kede] lo lehafsid [leafsid]	כדי לא להפסיד		193
lo jodaat [jdat] ma ihije [ije] jam	... לא יודעת מה יהיה שם	ל:	194
hi: medaberet [mdaberet] al (ze)	..5.. היא [מדברת על (זה)] --		195
le-jariv haja [aja] ma lehafsid [leafsid]	ליריב היה מה להפסיד	י:	196
at mevina	את מבינה		197
ken	כן	ל:	198
ken	כן	י:	199
haja [aja] jam setax	היה שם שטח		200
ve ad- bait	ואד- -- בית		201
ve	-- ו		202
lahem ulaj en kol-kax ma lehafsid [leafsid]	להם אולי אין כל כך מה להפסיד		203
turi	תראי	ל:	204
en lahem: bait be-jaxad adain	אין להם בית ביחד עדיין		205
kol a-rexuṣ ze	כל הרכוש זה		206
at jodaat	את יודעת		207
ha:-rihut	הריהוט		208
mucare xaṣmal	מוצרי חשמל		209
prakti	פרקטי		210
ve l-a-cad a-ḥeni	ולצד השני \	י:	211
bait b-a-kibuc	בית בקיבוץ	ל:	212
ze lo bait selahem	.. זה לא [בית שלהם]		213
ze maṣu axer	[זה משהו אחר]	י:	214
at jodaat [at'at]	את יודעת \		215
aval ze keta madhim [madhim]	אבל זה קטע מדהים <"מדהים" מודגשת>		216
	שהם ארבע שנים עובדים על תינוק <דיבור מודגש>		217

ʃe [ʃ] hem arba [ʔarba] ʃanim ovdim al tinok	וכשהוא מגיע הוא הולך למישהי אחרת	218
ve kʃe hu magia hu holex [olex] le-miʃi axeret	זה פשוט [אה] ₁ --	219
ze paʃut e:	[לא הם (אה)] ₁ --	ל: 220
lo hem e	אני [לא מדברת] ₂ על רחל	י: 221
ani [an] lo medaberet [mdaberet] al raxel	[מישהו] ₂	ל: 222
miʃu	על -- על --	223
al -- al	עליהם	224
alehem [aleem]	זוג	י: 225
zug	שעובד על תינוק	226
ʃe oved al tinok	כן	ל: 227
ken	[למ' --	228
le-m-	לא למישהי] אחרת	229
lo le-miʃi axeret	[וכשזה כבר] --	י: 230
ve kʃe ze kvar	למישהו אחר הוא ילך	ל: 231
le-miʃu axer hu jelex [ilex]	הוא הולך למישהי אחרת	י: 232
hu [hu] holex [olex] le-miʃi axeret	[בסדר]	233
beseder [pseder]	[למה]	ל: 234
lama	הבן לא ילך אה --	235
a-ben lo jelex [ilex] e:	הבן שלו לא ילך איתו	236
a-ben ʃelo lo jelex [ilex] ito	לא הבן	י: 237
lo a-ben	.. הגבר	238
a-gever [ha-gever]	הולך בסוף למישהי [אחרת]	239
holex [ʔolex] b-a-sof le-miʃi axeret	במקום ליהנות מה-מ' ₁ מהפרי הזה	240
bimkom lehanot [leenot] me-a- mi- me-a-pri a-ze	[אָה]	ל: 241
a:	חשבתי שאת מדבר' מדברת על התינוק] ₁	242
xaʃavti ʃe at medaber- [mdaber-] -- medaberet al a-tinok	שעובדים עליו ארבע [שנים] ₂	י: 243
ʃe ovdim alav arba ʃanim	<מדברת על הגבר=שבתאי> [קשה] ₂ לו	ל: 244
kaʃe [kəʃe] lo:	מה-זה קשה לו	245
ma-ze kaʃe lo	הוא משתגע מזה	246

hu miʃtagea mi-ze	אבל הוא <מודגש> עבר לדירה ריקה בתוך הקיבוץ הזה	247
aval hu [u] avar le-dira reka betox a-kibuc a-ze	אז הוא רואה אותו יותר את הילד	248
az hu roe oto joter et a-jeled	.. (ו)האישה ניסתה נורא להחזיר אותו	249
(ve [v]) a-ifa nista nora lehaxzir [leaxzir] oto	היא מתה עליו	250
hi meta ala:v	מה־זה --	251
ma-ze	כמו ששבתאי אוהב את רחל	252
kmo ʃe ʃabtaj ohev [ohev] et raxel	ככה היא אוהבת את אמיר	253
kaxa hi ohevet [oevet] et amir	הם שניהם	254
hem ʃnehe:m [ʃnee:m]	צ הלכו לאנשים	255
[] halxu le-anafim	בחרו להם בני זוג	256
baxru lahem bne zug	שהאבהו שלהם אליהם היא טוטאלית	257
ʃe: a-ahava [ʔaava] ʃelahem [ʃelaem] elehem [eleem] hi totalit	את מבינה \	258
at [t] mevina	והם גם	259
ve hem gam	את אומרת שהם דומים	260
at omeret ʃe hem domim	יותר מאשר שונים	261
joter me-afer ʃonim	זאת אומרת שא־ --	262
zot-omeret [stomeret] ʃe ʔ-	ושם היית --	263
ve ʃam hajt-	הייתה לו מישהי	264
hajta [ajta] lo miʃi	שהיא מאוד שונה ממנו \	265
ʃe [ʃ] hi meod ʃona mimeno	כמו במקרה של רחל ושב־ --	266
kmo b-a-mikre ʃel raxel ve ʃab-	צ [יא אללה]	267
[] ja alá	[כן]	268
ken	(אבל) תראי כמה זה לא	269
(aval [va]) tiri [tiri] kama ze lo:	.. תראי	270
tiri [tiri]	אין מתכון	271
en matkon	.. אבל אני חושבת ש	272
aval ani xoʃevet [xʃevet] ʃe	זה המתכון הכי לא טוב	273
ze a-matkon haxi lo tov	ללכת למישהו כלי־כך שונה ממך	274
lalexet le-miʃu ko:l-kax ʃone mimxa	[צריך שיהיו נקודות השקה] --	275

carix [cɪx] ʃe [ʃ] ihiju [i(j)u] nekudot hafaka	[גם שם זה היה מאוד קיצוני] \	י:	276
gam ʃam ze [zə] haja [aja] meod kiconi	לא כזה קיצוני כמו רחל ושבתאי	ל:	277
lo k-a-ze kiconi kmo raxel ve ʃabtaj	אני חושבת		278
ani xoʃevet	אבל קיצוני גם		279
aval kiconi gam	... היא <תוך אכילה> בכל זאת למדה		280
hi: [ʔi:] be-xol-zot lamda:	ו		281
ve	בסדר	י:	282
beseder [pseder]	לא רק ההשכלה		283
lo rak a-haskala	בחזרה מתקשרת	ל:	284
baxura metakʃeret [mtakʃeret]	לא		285
lo	שבתאי		286
ʃabtaj	היו לו גם --		287
haju [ʔaju] lo gam	היו לה גם חברות משלה		288
haju [aju] la gam xaverot mi-ʃela	שבתאי מאוד .. <שאיפה> טוטאלי		289
ʃabtaj meod .. totali	.. יש לו חברים משלו		290
jeʃ lo xaverim mi-ʃelo	אבל לא הרבה		291
aval lo harbe	כמו שהיה		292
kmo ʃe haja [aja]	לפני שהוא אה התחיל איתה		293
lifne ʃe hu e hitxil [ʔitxil] ita	לא .. הסתכלתי על ה- <צוחקת, מתכוונת לציוד ההקלטה>	ל:	294
histakalti [ɪstakalti] al a:-	... פתאום אני נזכרת <תוך אכילה>		295
pitom ani nizkeret [i ⁽ⁿ⁾ skeret]	... מצחק		296
macxik	... <קולות אכילה> ראיתי (ותיכף) @@@ <מאוד מהיר>		297
raiti (ve texef) @@@	לאן את הולכת		298
lean at [t] holexet [olexet]	רק הגעתי <צוחקת>		299
rak higati [egati]	.. דרך־אגב	י:	300
derex-agav	את הראשונה היחידה ששאלה אותי על זה		301
at a-riʃona a-jexida ʃe ʃaala oti al ze	את יודעת \		302
at [t] jodaat	.. אני הייתי בטוחה שהרבה יותר אנשים ישאלו אותי		303
ani hajiti [aiti] betuxa ʃe harbe joter anaʃim iʃalu oti	כי		304

ki	קודם כול בעבודה התעסקתי עם ההסעות	305
kodem kol b-a-avoda hitasaki [itasakti] im a-hasaot		306
je ze nimca le-mata		307
be-dereḥ-klal [bə-dérəxal] hem roim oti		308
o je [ž] ze o- -- be-dereḥ-klal [bə-dérəxal] otam anašim		309
ajom lo kulam aval		310
be-dereḥ-klal [bə-dérəxal] ze dapim		311
et		312
ve telefon		313
ma ze		314
beseder [pseder]		315
az amarti		316
mejle hem		317
aval hami- b-a-misrad ani mistovevet im ze		318
lo amru		319
klum		320
lo šaalu oti ma ze bixlal [bexlal]		321
ve ani lo: ben-adam je holex [olex] im pawčim		322
tik ja-		323
tik cad		324
sama oto b-a-bo-		325
@ (amru a:t)		326
mitlahevet [mitlaevet]		327
ma: hi holexet [olexet] zoti im pawč		328
ma		329
lo amru klum		330
sababa		331
joter tov		332
lo raciti e: lefateax sixot al ze		333

lo	זהו	334
zehu	שלא צריך גם	335
je lo carix gam	.. צריך שזה יהיה טבעי	336
carix [cəx] je [ž] ze ihije [i(j)e] tivi	\ [(לא)]	337
(lo)	[האמת] היא ש	338
a-emet hi je	ע- עידן	339
?- idan	שהוא גם אה חלק מזה	340
je hu: gam e: xelex mi-ze	אמ אמר בכלל לא להגיד כלום	341
e:m amar bexlal lo lehagid [leagid] klum	אבל אה	342
aval e:	מני אמר אה ש	343
meni amar e: je:	לא נורא	344
lo nora	ש-ת (היא) --	345
je t- (hi [ʔi])	(הוא אמר תג- <ידי>) --	346
(hu amar tag-)	שתגיד שהיא משתתפת במחקר	347
je tagid [tagit] je [ʃ] hi miʃtəʔtefet [miʃtəʔtefet] be-mexkar	מ <שתיהן מדברות תוך אכילה>	348
m:	אני לא תמיד אמ	349
ani lo tamid e:m	זוכרת אפילו שיש את זה	350
zoxeret afileu je jeʃ et ze	זה לא משנה [(לי)]	351
ze lo meʃane [mʃane] (li)	[אני] זוכרת \	352
ani zoxeret	.. בהתחלה זה היה כבד לי	353
b-a-hatxala ze haja [aja] kaved li	אבל (אני) בכלל לא מרגישה את הפאז' <מהיר>	354
aval [av] (ani [əʔ]) bixlal [bəxal] lo margiʃa [margiʒa] et [t] a-pawč	כבר התרגלתי אליו	355
kvar hitragalti [itragalti] elav	..5. לא	356
lo	אין לי בעיה	357
en li beaja [baja]	אני [צריכה (@) את ה-] --	358
ani [an] crixa [cxa] (@ t-a:-)	[מחר אני צריכה לנסוע] להחזיר את זה	359
maxar ani crixa [cxa] lisoa lehaxzir [leaxzir] et ze	בתל אביב	360
be-tel-aviv		

Yael 3.2 קובץ הקלטה III טקסט

< ברקע מנגן רדיו >

	מבע	דובר	שורה
ani [ɳ] crixá [cxa] latet [atet] lax et [t] a-ímel šeli	אני צריכה לתת לך את האימייל שלי	ל:	1
ani [a ⁿ] lo zoxeret [zoxert] oto be-al-pe (afilu)	... אני לא זוכרת אותו [בעל־פה (אפילו)]		2
ani [m] bixlal [bəxal] lo jodaat [jdat] ex mitaskim im [mitaskiim] ze	[אני בכלל] לא יודעת איך מתעסקים עם זה	י:	3
gam ani lo mi jodea ma	גם אני לא מי יודע מה	ל:	4
aval	-- אבל ..		5
rega	רגע		6
at jodaat b-a- be-vadaut	את יודעת ב־ בוודאות		7
eze ta-	-- איזה תא־ <ריך> --		8
eze kartis at lokaxat	\ איזה כרטיס את לוקחת \		9
tiri [tiri]	תראי	י:	10
esrim ve teša	עשרים ותשע		11
ješ li kartis	יש לי כרטיס		12
še b-a-šlošim ani be:-tajland kvar	שבשלושים אני בתאילנד כבר	י	13
ken	כן	ל:	14
be-axat-esre [be-axacre] b-a-boker	באחת־עשרה בבוקר	י	15
a	אָה	ל:	16
nu	\ נו \		17
aval ani adajin [adain] be-stend-baj b-a-šeni le-ogust	אבל אני עדיין [בסטנד־ביי בשני] ₁ לאוגוסט	י:	18
me-a-taarix a-šen-	[מהתאריך השנ־] ₁ --	ל:	19
lihijot [li(j)ot] šam b-a-šliši	[להיות] ₂ שם בשלישי	י:	20
mhm	[מהמ] ₂	ל:	21
axšav	עכשיו	י:	22
a-stend-baj	הסטנד־ביי		23
hu me-istanbul le-tajland	הוא מאיסטנבול לתאילנד		24
mi-po le-istanbul ješ li kvar	מפה לאיסטנבול יש לי כבר		25
m	ממ	ל:	26
	הייתי בשוק	י:	27

ha(j)iti be-šok			
	הייתי בטוחה שדווקא מפה לאיסטנבול		28
ha(j)iti betuxa še davka [dafka] mi-po le-istanbul			
	אמרתי		29
amarti			
	[מה		30
ma			
	כל-כך] הרבה טורקים נוסעים לתאילנד \		31
kol-kax [kokax] harbe [arbe] turkim nosim le-tajland			
	[נכון]]	ל:	32
(naxon)			
	.. נכון		33
naxon			
	.. השני הוא תאריך טוב יותר		34
a-šeni hu taarix tov joter			
	אם את לא [(רוצה לחכות יותר)] מדי שם <תוך אכילה>		35
im at lo (roca [rca] lexakot [lxakot] joter) midaj šam			
	[ברור]	י:	36
barur			
	היא קבעה איתי		37
hi kava iti			
	שאנחנו נחכה עד שבועיים		38
še anaxnu [a"xnu] nexake ad švuaim			
	לפני העשרים ותשע		39
lifne(j) a-esrim ve teša			
	[יעני		40
jaani			
	[(בסדר)]	ל:	41
(beseder)			
	עד אמצע החודש	י:	42
ad emca: a-xodeš			
	בסדר	ל:	43
beseder [pseder]			
	אבל את זוכרת		44
aval at zoxeret			
	אנחנו אה		45
anaxnu: e:			
	את אה תיידעי את ההורים שלי		46
at e tejadi [tejad?i] et [t] a-horim šeli			
	יש לך את הטלפון שלהם		47
ješ lax et [t] a-telefon šelahem [šelaem]			
	נכון \		48
naxon			
	לא	י:	49
lo			
	..6.. אני כותבת לך אותו כאן	ל:	50
ani kotevet [kotevt] lax oto kan			
	..4.. יש להם פלאפונים \	י:	51
ješ lahem peletonim			
	כן	ל:	52
ken			
	אבל הם לא כל הזמן איתו		53
aval hem lo kol a-zman ito			
	אז מה	י:	54
az ma			
	אבל יש מזכירה גם בבית		55
aval ješ mazkira b-a-bait			
	יש מזכירה בבית	ל:	56

ješ mazkira b-a-bait	כן	57
ken	... לא יודעת <תוך אכילה>	58
lo jodaat [lo j(d)at]	אולי בדיוק הם ייסעו לכמה ימים	59
ulaj bidi(j)uk hem isu le-kama jamim	אז בואי אני אתן לך גם את של חגית	60
az [as] boi [boj] ani: eten [iten] lax gam et šel xagit	בסדר \	61
beseder [pseder]	[חגית אה]	62
xagit e	[את מבינה] \ <תוך אכילה>	63
at [t] mevina	..5.. תשע <כותבת ומדקלמת לעצמה בשקט>	64
tejša	תשע	65
tejša	שש	66
šeš	חמש	67
xameš	@@	68
@@	@@	69
@@	[@...@]	70
@...@	גם את רושמת את כל הטלפונים שלי	71
gam at rošemet et kol a-telefonim šeli	שלא תשכחי אותם שם	72
še lo tiškexi otam šam	איזה טלפונים	73
eze telefonim	פלאפון	74
pelefon	טלפון בבית	75
telefon b-a-bait	שלי	76
šeli	... את רוצה אני אתן לך גם טלפון של אימא שלי	77
at [t] roca ani [n'] eten [ten] lax gam telefon šel ima šeli	אין לי בעיה	78
en li beaja	אני מאמינה שזה יהיה בסדר	79
ani maamina še ze ihije [je] beseder [pseder]	... אני לא מ- --	80
ani lo m-	[תראי]	81
tiri [tri]	[אני רק] צריכה לשאול את חגית	82
ani rak crixax [cixax] lišol [lišʔol] et xagit	.. איזה גסטהאוס כדאי לי מיד ללכת	83
eze gestaws kedaj li mi(j)ad lalexet	כשאני באה לתאילנד	84
kše ani baa le-tajland	ושמה	85

ve šama			
ani ekba [ani (i)kba] itax	אני אקבע איתך		86
b-(a)-taarix še ani baa le-tajland	בתאריך שאני באה לתאילנד		87
at tiri	את תראי		88
kawasan ze rexov [rxov] exad	[קאו-סאן זה רחוב אחד] --		89
ani (j)agia lefanaix aval	[אני אגיע לפניך אבל]	י:	90
ani [ni] jodaat	אני יודעת	ל:	91
aval kše ani agia [(j)agia] le-tajland	אבל כשאני אגיע לתאילנד		92
ani crixa [cxa]	אני צריכה		93
e: le- lehagid [leagid] lax be-eze jom ve šaa ani megíá	אה ל- להגיד לך באיזה יום ושעה אני מגיעה		94
ve še nipageš b-a:-	ושניפגש ב-		95
be-svivot a-m:	בסביבות המ- --		96
a:-gestaws a-ze	הגסטהאוס הזה		97
ani xoševet [xoševt] še ze (si-ejč-tu)	אני חושבת [שזה (סי-אייץ'-טו (<CH2>))]		98
lo	[לא]	י:	99
aval amarnu še jaxol lihijot [jaxoljot] še nisa be-jaxad	אבל אמרנו] שיכול להיות שניסע ביחד		100
lean	לאן	ל:	101
takšivi [təkšivi]	תקשיבי	י:	102
[m] ani tasa b-a-esrim ve teša megíá b-a-šlošim	מצ אני טסה בעשרים ותשע מגיעה בשלושים \		103
en li beaja lehišaer [lišaer] kama jamim be-bankok	אין לי בעיה להישאר כמה ימים בבנגקוק		104
ani b-a-xaim lo hajiti [aiti] be-bankok	אני בחיים לא [הייתי בבנגקוק]		105
okej	[אוקיי]	ל:	106
az a-gestaws be-bankok	אז הגסטהאוס [בבנגקוק]		107
ani mitkavenet [mtkavent]	אני מתכוונת		108
a-gestaws be-bankok	הגסטהאוס [בבנגקוק]		109
a:	[אָה]	י:	110
(še ad)	-- (שעד)	ל:	111
še ani avo [(j)avo]	שאני אבוא		112
aval at tiri	אבל את תראי		113
	הקאו-סאן		114

a-kawasan	זה כאילו	115
ze kilu	אם אני הולכת שם --	116
im ani holexet [olexet] šam	אני יודעת שאת שם	117
ani jodaat še at šam	ב־ ב־ ברחוב הזה	118
b-a- b-a- b-a-rxov a-ze	ואני מחפשת אותך	119
ve ani: mexapeset otax	אחרי חצי שעה גג אני מוצאת אותך	120
axrej xaci šaa gag ani mocet otax	זה כמו להסתובב ברחוב בדהב	121
ze kmo lehistovev [listovev] b-a-r(e)xov be-dahab	למשל	122
lemašal	או [בטרבין]	123
o be-tarabin	[באמת] \	י: 124
beemet [bemet]	את יודעת	ל: 125
at jodaat	כאילו	126
kilu	כל הזמן רואים	127
kol a-zman [kólman] roim	אנשים הולכים חוזרים	128
anašim holxim [olxim] xozrim	הולכים חוזרים	129
holxim [olxim] xozrim	למרות שיש הרבה אנשים שם ברחוב \	130
lamrot še ješ harbe anašim šam b-a-rxov	אנחנו מיד נמצא אחת את השנייה	131
anaxnu [naxnu] mijad nimca axat et [t] a-šnija	איזה כיף	132
eze kef	יואו	133
jow	איזה כיף <מחייאת כף>	134
eze kef	הראש שלי כבר שם	י: 135
a-roš šeli kvar šam	יא־אללה	ל: 136
ja ála	איזה [כיף]	137
eze kef	[העבודה] כבר הגיעה לי	י: 138
a-avoda kvar higia [igía] li	לא עד כאן	139
lo ad kan	עד כאן	140
ad kan	יש לך עוד קצת	ל: 141
ješ lax od kcat	כאילו <צוחקת>	142
kilu	אין	י: 143

en	אין	144
en	לא	145
lo	היום זה כבר היה המבחן הגדול האחרון	146
a-jom ze kvar haja [aja] a-mivxan a-gadol a-axaron	זהו	147
zehu	הכול מאחורינו	148
a-kol me-axorenu	שני ורביעי זה פינאטס	149
šeni ve revii ze pínac	רביעי זה רק עשרה משגיחים	150
revii ze rak asara mašgixim	לעומת [היום] --	151
le-umat hajom	[איזה מזל] שמצאת לך את העבודה הזאת	ל: 152
eze mazal še macat lax et [t] a-avoda a-zot	הזמנית \	153
ha:z:manit	מה-זה מזל	י: 154
ma-ze mazal	כן	ל: 155
ken	זה הכול אה מכוון	י: 156
ze a-kol e: mexuvan	את לא יודעת \	157
at lo jodaat	זה מדהים	ל: 158
ze madhim	[@6@] זמן אה --	159
@6@ zman e:	[הרי התלבטתי] --	י: 160
harej hitlabateti [itlabati]	התלבטתי מה לעשות	161
hitlabateti [itlabati] ma laasot	וההתל- --	162
ve a-hitl-	ואז הגיעה ההצעה הזאת	163
ve: az higia [igia] a-hacaa a-zot	ואז פתאום את נוסעת	164
ve at pitom at nosaat	וזה בדיוק אה	165
ve ze: bidjuk e:	אין	166
en	זה הכול אה	167
ze a-kol e	[יא־אללה]	ל: 168
ja alá	לא סתם הנסיעה הזאת נדחתה	י: 169
lo stam a-nesia a-zot nidxeta [nitxeta]	מ- מיוני	170
mi- mi-juni	ל-	171
le-	מיוני	172

mi-juni	כי זה התאים למשהו	173
ki ze hitim [itim] le-mašu	[בטח]	ל: 174
(betax)	... מצוין	175
mecujan [c:ujan]	.. כשאני מספרת לאנשים	176
kše ani mesaperet [msaperet] le-anašim	איך אה	177
ex e:	-- (האנשי-)	178
(a-anaši-)	איך אני פוגשת שם במזרח	179
ex ani pogešet šam b-a-mizrax	הרי פתאום שולה יש לה כסף	180
harej pitom šula ješ la kesef	היא [שמרה פה] על שני ילדים בנתניה	181
hi šamra po al šnej jeladim be:-natanja	[לא ידעתי]	י: 182
lo jadati	אז אה	ל: 183
az e:	פה \	י: 184
po	כן	ל: 185
ken	הרי יש לה	186
harej ješ la	אמרתי לך	187
amarti lax	יש לה ידיד	188
ješ la jadid	(איזה) אחד מנתניה	189
(eze) exad me-natanja	לא	י: 190
lo	לא זכרתי	191
lo zaxarti	אני לא זוכרת מה השם משפחה שלו	ל: 192
ani [an] lo zoxeret [zoxer(e)t] ma a-šem mišpaxa šelo	יששכר	193
isaxar	הוא הומו	194
hu homo	יש לו פה משפחה	195
ješ lo po mišpaxa	הוא גר בתל-אביב	196
hu gar be-tel-aviv	אז היא שמרה על ה[@@@] --	197
az hi šamra al a:@@	[מה היא גרה] כאן אבל \	י: 198
ma hi gara kan aval	לא לא לא	ל: 199
lo lo lo	1[@@@]	200
@@@	[אז איך היא שמעה]1 על ילדים [בנתניה]2	י: 201

az ex hi šama al jeladim be-natanja			
@@ po	פה 2[@@]	ל:	202
šamra alehem	שמרה עליהם		203
e asara jamim	אה עשרה ימים		204
a:	אָה	י:	205
xašavti:	חשבתי		206
š-	-- [ש-		207
@ še tišmor alehem [aleem]	@ שתשמור עליהם	ל:	208
@@@	@@@		209
nu	נו	י:	210
tišmor alehem [aleem]	תשמור עליהם	ל:	211
lo mešane	לא משנה		212
tišmor alehem [aleem]	תשמור עליהם		213
me-a-rišon l-a-švií ad a-asiri	מהראשון לשביעי עד העשירי		214
ve:-az hi- az	-- ואז הי- אז		215
pitom e: hi amra	פתאום אה היא אמרה		216
e ješ li kesef	אה יש לי כסף		217
kilu	כאילו		218
bul:	-- בול		219
kartis tisa	כרטיס טיסה		220
ve kcat (kesef še nišar) la	וקצת [כסף שנשאר] לה 1		221
a-asara jamim a-ele jocer la kesef le-nesia le-tajland	[העשרה ימים האלה] 1 יוצר לה כסף לנסיעה [לתאילנד] 2	י:	222
jocer la	[יוצר לה] 2	ל:	223
ve gam ze še hi notenet [notent] et a-dira le-miši	וגם זה שהיא נותנת את הדירה למישהי		224
at hi lo crixa [cxa] lešalem et [t] a-sxar dira le-xodeš	אז היא לא צריכה לשלם את השכר דירה לחודש		225
joce la:	יוצא לה		226
kaxa:	ככה		227
a-kesef še haja [aja] la	הכסף שהיה לה		228
od tipa	עוד טיפה		229
	-- כאילו		230

kilu	בִּי-בִּי	231
be:- be:-	את יודעת	232
at jodaat	[בִּי] --	233
be:-	[על השקל]	234
al a-šekel	כן	235
ken	על השקל כזה	236
al a-šekel kaze	ואז היא מגיעה להודו בשִׁי חִי המישה-עשר לחודש	237
ve az hi megiá le-hodu b-a-š- xa- xamiša-asar l-a-xodeš	אני לא [מאמינה]	238
ani lo maamina	[אז גם אותה] אני אפגוש	239
az gam ota ani efgoš [ifgoš]	ואז אני אומרת לאנשים	240
ve az ani omeret le-anašim	כאילו איך [אה]	241
kilu ex e:	[לא ייאמן]	242
lo jeamen	והיא פתאום --	243
ve hi pitom	ועבר --	244
ve avar	ואמרתי	245
ve amarti	טוב	246
tov	נו	247
nu	[אני] טסה לתאילנד לבד	248
ani tasa le-tajland leva:d	[ן] --	249
be-ke:f	בכף	250
lo meša:ne [mša:ne]	לא משנה	251
ve ze	וזה	252
ve pitom	[ופתאום] <מחזיאת כף>	253
@...@	[@...@]	254
lama	[למה]	255
naama	[נעמה]	256
at jodaat še hi lo mamšixa	את יודעת שהיא לא ממשיכה \	257
ma	מה \	258
	[נעמה]	259

naama	את יודעת שהיא [לא ממשיכה]	260
at jodaat še hi lo mamšixa	[נעמה]	261
naama	אה	262
e:	היא	263
hi: [ʔi:]	אנחנו עושות את הצפון	264
anaxnu osot et a-cafon	והיא אף־פעם לא היתה בהודו	265
ve hi af-paam lo hajta [ajta] be-hodu	ואמרתי לה ש	266
ve amarti la še	ממש כדאי לה להיות במקומות מסוימים בהודו	267
mamaš kedaj la lihiot [li(j)ot] be-mekomot mesujamim be-hodu	כמו טאג' מהאל	268
kmo: taj maal	כמו ורנאסי בגנגס שם	269
kmo vernasi b-a-ganges šam	שאני כבר הייתי שם	270
še ani kvar hajiti [aiti] šam	ואני לא אסע לשם שוב־פעם	271
ve ani lo esa le-šam šuv-paam [šúvpam]	כי זה לא ב־ טיול בלתי מוגבל	272
ki ze lo b- tijul bilti mugbal	בזמן	273
be-zman	ואין לי טעם לנסוע עוד־פעם	274
ve en li: taam linsoa [lisoa] od-paam [odpam]	לטאג' מהאל	275
l-a-taj maal	או לגנגס	276
o l-a-ganges	או --	277
o	ושאני מציעה לה	278
ve še ani mecia [mcia] la	שכשאנחנו יורדות מהצפון	279
še kše anaxnu jordot me-a-cafon	שת־ תתפוס לה מישהו או מישהי	280
še t- titfos la mišu o miši	ושתעשה את המקומות האלה	281
ve še [š] taase et [t] a-mekomot [mkomot] a-ele	או ש	282
o še	אם פתאום בא לה להישאר עוד קצת בצפון	283
im pitom ba la lehišaer [lišaer] od kcat b-a-cafon	ואני <שאיפה> לחוצה לעבור לתאילנד	284
ve ani lexuca laavor le-tajland	בשבוע הראשון של אוגוסט	285
b-a-šavua a-rišon šel ogust	כאילו שלא תתאים את עצמה [דווקא לתוכניות] שלך	286
kilu še lo tatim et [t] acma davka [dafka] l-a-toxniot šelax	[בדיוק]	287
bedijuk [bidi(j)uk]	שתעשה --	288

še taase	שזה יהיה זורם	289
še ze [z] ihije [i(j)e] zorem	שזה	290
še ze:	שכל אחת תעשה [בדיוק מה ב- -- מה] בתכנון שלה	291
še kol axat taase [tase] bedijuk [bidi(j)uk] ma b-a- ma b-a-tixnun šela	[מה שבא]	:י 292
ma še ba	-- ואז	:ל 293
ve: az [as]	אני מאוד מקווה	294
ani meod mekava	בשבילה	295
bišvila	אם היא תרצה לעבור איתי	296
im hi tirce laavor iti	סבבה	297
sababa	אבל שהיא תישאר שם עוד שבוע שבועיים	298
aval še [š] hi tišaer šam od šavua švuajim [švuaim]	אני כבר אהיה בתאילנד	299
ani kvar eheje [i(j)e] be-tajland	זה לא	300
ze lo:	היא לא [חייבת להגיע (איתי)]	301
hi lo xajevet lehagia [leagia] (iti)	:י [ושולה גם באה לתאילנד]	302
ve šula gam baa le-tajland	:ל לא	303
lo	עם שולה רק הודו	304
im šula rak hodu	עם שולה אני בטח לא אהיה הרבה כי	305
im šula ani betax lo eheje [ije] harbe ki	:י כי היא באה (בחמש-עשרה אז את) [כבר חצי חודש שם] <מאוד מהר>	306
ki hi baa (b-a-xameš-esre [xamešer] az at [ts]) kvar xaci xodeš šam	כמעט	307
kimat	:ל [היא באה]	308
hi baa	[היא באה]	309
(hi baa)	וגם] באה בחמש-עשרה	310
ve gam baa b-a-xameš-esre	והיא באה רק להודו	311
ve hi baa rak l:e-hodu	-- [ואני]	312
ve ani:	:י רק לצפון \	313
rak l-a-cafon	:ל צפון ועוד טיפה מרכז גם	314
cafon ve od tipa merkaz gam	כי אפשר	315
ki efšar	עד אמצע	316
ad emca:	-- [עד סוף (אוג-)]	317

ad sof (og-)			
ex hi maca kartis me-axšav le-axšav le-hodu	[איך היא מצאה] כרטיס מעכשיו לעכשיו להודו	י:	318
ken	כן	ל:	319
čikčak	צ'יק-צ'ק		320
a ani agid [(j)agid] lax lama	אָה אני אגיד לך למה	י:	321
[] ki ze juli	צ כי זה יולי		322
kol a-sipur matxil mi:-rišon be-ogust	כל הסיפור מתחיל מראשון באוגוסט		323
ki a-studentim mesajmim et [t] a-bxinot be-juli	כי הסטודנטים מסיימים את הבחינות ביולי		324
ken	כן	ל:	325
az e:	אז אה		326
ve hi taase et a-kol kcat joter be-izi	והיא תעשה את הכול קצת יותר באיזי		327
ki hi lo overet le-tajland	כי היא לא עוברת לתאילנד		328
aval e ani maamina še ani epageš [ipageš] ita	אבל אה אני מאמינה שאני אפגש איתה		329
aval kama jamim e: ve zehu	אבל כמה ימים אה וזהו		330
az e	... אז [אה]		331
ve ani omeret	ואני אומרת	ל:	332
madlik	[מדליק]	י:	333
ve b-a-hatxala	ובהתחלה	ל:	334
ve a-horim šeli haju lexucim	וההורים שלי היו לחוצים		335
ma at tihiji [tii] levad be-tajland	מה את תהיי לבד בתאילנד		336
amarti lahem [laem]	אמרתי להם		337
ma ze levad	מה זה לבד		338
ani kvar batuax b-a-matos mocet mišu	אני כבר [בטוח במטוס] מוצאת מישהו		339
male israelim	[מלא ישראלים]	י:	340
ve baxuta od bixlal [bixlal] en la beaja limco mišu	ובחורה עוד בכלל אין לה בעיה למצוא מישהו	ל:	341
gam lo israelim	גם לא [ישראלים] ₁		342
bimjuxad liat	<צוחקת> [במיוחד] ₁ ליאת	י:	343
bimjuxad liat	<צוחקת> במיוחד [ליאת] ₂	ל:	344
ken	[כן] ₂	י:	345
	ר-ר --	ל:	346

ve: v-	סתם	347
stam	כל בחורה	348
kol baxura	זה ממש לא משנה	349
ze mamaš lo mešane [mšane]	את ככה <צרידת אצבעות> מוצאת עם מי להיות	350
at kaxa mocet im mi lihijot [li(j)ot]	את --	351
at	ממש אין לך מה לדאוג	352
mamaš en lax ma lidog	ר-	353
ve:	אז אוקיי	354
az okej	אז אני אהיה לבד	355
az ani eheje [anije]	ופתאום	356
ve pitom	אה וואי	357
e: waj	ופתאום [באה חברה]	358
ve pitom baa: xavera	י: [יעל]	359
jael	ל: וזה אחלה	360
ve ze axla	כאילו וואי	361
kilu: waj	זה מה-זה כיף	362
ze ma-ze kef	<שאיפה> זה ממש כיף	363
ze mamaš kef	י: כן	364
ken	ל: נראה לי [שגם ממש נהנה ביחד]	365
nire [nira] li (še gam mamaš nehane be-jaxad)	י: ואיך לי הסתדר הכול כאן \	366
ve ex li histader [istader] hakol kan	ל: את תראי	367
at tiri	גם שמה יסתדר לך הכול	368
gam šama jistader [istader] lax hakol	י: לא	369
lo	אני בטוחה	370
ani betuxa	ל: תמיד הכול הכול	371
tamid hakol hakol	אין זה	372
e:n ze:	י: אין מה שיסתדר יותר מדי	373
en ma še [š] jistader [istader] joter midaj	374 אני פשוט לא מתכננת כלום	374
ani pašut lo metaxnenet [mtaxnent] klum	ל: לא	375

lo	ל- --	376
li-		
at jodaat [tʰat]	את יודעת	377
limco et [t] a-anašim a-nexoni:m	[למצוא את האנשים הנכונים]	378
ani zoremot	[אני זורמת]	י: 379
at	את --	ל: 380
at tiri [tɪrɪ]	את תראי	381
at takiri šam kol-kax harbe anašim	את תכירי שם כל-כך הרבה [אנשים]	382
ani: lo holexet [olexet] e: likboa li	אני לא הולכת אה לקבוע לי	י: 383
tkufot	תקופות	384
ve mekomot	ומקומות	385
ve:	ו-	386
ma še ba ani osa	מה שבא אני עושה	387
ba li lehitaka [t:aka] be-tajland od švuaim	בא לי להיתקע בתאילנד עוד שבועיים \ <מודגש>	388
az od švuaim	אז עוד שבועיים	389
ba li: (liso-)	בא לי [(לנסו-)] --	390
naxon	[נכון]	ל: 391
naxon	נכון	392
at e:	את אה	393
tiri [tɪrɪ]	תראי	394
jaxol lihijot [jaxóljot] še ti:rci pitom lehišaer [lišaer] od tipa b-a-ijim [b-a-iim]	יכול להיות שתרצי פתאום להישאר עוד טיפה באיים	395
ve laavor le-i axe:r	ולעבור לאי אחר	396
bimkom laxzor le:-bankok	במקום לחזור לבנגקוק	397
kše ani xozeret	כשאני חוזרת	398
lo	לא	י: 399
ani lo	אני לא	400
ani [an] bixlal [bəxal] lo betuxa	אני בכלל לא בטוחה	401
še ani xozeret e: itax	שאני חוזרת אה איתך	402
kilu	כאילו	403
	נכון	ל: 404

naxon		
ze:	זה	405
eze kef ze	איזה כּיף זה	406
ja-ála	יא־אללה	407

טקסט IV קובץ הקלטה Yael 3.3

<אחרי שתי דקות יעל הולכת לשירותים ולמטבח, קטע ללא דיבורים בן 262 שניות >
<ברקע מושמע רדיו בעוצמה נמוכה מאוד >

	מבע	דובר	שורה
(at) jodaat [dat] fe:	(את) יודעת ש	י:	1
tix- (ani [ḥ]) tixmanti kcat et a:-baale bait	תח- (אני) תחמנתי קצת את הבעלי בית		2
amarti [marti] lax	אמרתי לך		3
al ma (racit ledaber) @..@	על מה (רציית לדבר) [@..@]	ל:	4
[] fe: lo le-	[צ ש לא ל- --	י:	5
lo lisgor [lizgor] xoze	לא] לסגור חוזה		6
ele [e] lehagid [lagid] fe	אלא להגיד ש		7
baa xavera lehaxlif [leaxlif] oti	באה חברה להחליף אותי		8
bifvil fe:	בשביל ש		9
lišmor al a-dira	לשמור על הדירה		10
ve ze kamuvan e kosem lahem	.. וזה כמובן אה קוסם להם		11
ki ze mare fe jael roca lax:zor l-a-dira	כי זה מראה שיעל רוצה לחזור לדירה		12
ken	כן	ל:	13
tov	טוב		14
lo mefane [mʃane]	לא משנה		15
gam kaxa a-hi tamʃix po et a-xoze	גם ככה ההיא תמשיך פה את החוזה		16
lital	ליטל		17
lo	\ לא		18
ma ze xoze	מה זה חוזה	י:	19
ani lo jofevet [jofevt] al xoze bexlal	אני לא יושבת על חוזה בכלל		20
en xoze	אין חוזה		21
aha	אהה	ל:	22

lo	לא	23
aval kilu	אבל כאילו	24
im	אם --	25
im at xozeret [xozert] ve at lo roca	אם את חוזרת ואת לא רוצה	26
az lital e: (@)	אז ליטל [אה (@)] --	27
lo	[לא] :	28
lital mamfixa	[ליטל] ממשיכה	29
hi kava iti fe hi mamfixa kan	היא קבעה איתי שהיא ממשיכה כאן	30
m:	מ ל:	31
ani:	אני :	32
bejneynu [benenu]	בינינו	33
be-sograim	בסוגריים \	34
nire [nira] li fe:	נראה לי ש	35
hi tifroʃ	היא תפרוש	36
mhm	[מהמ] ל:	37
ani (j)agid [n'agid] lax gam lama	[אני אגיד] לך גם למה	38
ki hi jodaat [iodaat] fe kol a-dvarim fehi kan	כי היא יודעת שכל הדברים שלי כאן	39
ve kfe [kʃ] ani (j)axzor [(j)exzor]	וכשאני אחזור	40
ani	אני --	41
a-dira tihije [die] reka	הדירה תהיה ריקה	42
ve [v] ani [an] lo xoʃevet fe hi tatxil liknot [tatxiliknot] salon	ואני לא חושבת שהיא תתחיל לקנות סלון	43
ve gaz	וגז	44
ve xadar fena	וחדר שינה	45
en la klum	אין לה כלום	46
klum	כלום	47
en la	אין לה	48
hi kol a-xaim memamenet et acma	היא כל החיים מממנת את עצמה	49
en la ezra me-a-horim	אין לה עזרה מההורים	50
		51

	אז אין --	52
az en		
	היא לא מצליחה אה לחסוך כסף לקניות גדולות	53
hi lo: maclixa [macixa] e: laxsox kesef le-kni(j)ot gdolot		
	.. מה שהיא קנתה עכשיו זה טלוויזיה	54
ma fe hi [fi] kanta axfav ze televizja		
	.. ומקרר היא קנתה	55
ve: mekarer hi kanta		
	.. שני דברים שלא יהיו כאן	56
fej dvarim fe lo ihiju [iju] kan		
	זה הוצאה גדולה	57
ze hocaa gdola	ל:	
	.. איך היא לא --	58
ex hi lo		
	בת כמה היא	59
bat kama hi		
	בגילנו \	60
be-gilenu		
	שנה קר פחות	61
šana k- paxot	י:	
	איך היא -- אין לה שום דבר	62
ex hi -- en la sum-davar	ל:	
	אני לא מבינה [את זה]	63
ani lo mevina [m:vina] et ze		
	[לא]	64
lo	י:	
	טלוויזיה וזה	65
televizja ve: ze		
	ד --	66
z-		
	תראי	67
tiri		
	לי זה שני דברים שאין לי	68
li ze fej dvarim fe: en li		
	זאת אומרת יש לי	69
zot-omeret [səmert] jef li		
	אבל זה אצל אימא שלי	70
aval ze ecel ima feji		
	הטלוויזיה	71
a-televizja		
	סלון	72
salon		
	זה בזכות זה שההורים שלי התגרשו	73
ze bizxut ze fe a-horim feji [fi] hitgarfu [itgarfu]		
	אחרת לא היה לי סלון	74
axeret lo haja [aja] li salon		
	(ו)לא היית יכולה לקנות לך איזה סתם [(ספה או משהו)] \	75
(ve) lo hajit [ait] jexola liknot lax eze stam (sapa o mafu)	ל:	
	[הייתי קונה]	76
hajiti [aiti] kona	י:	
	לא	77
lo		
	הייתי קונה	78
hajiti [aiti] kona		
	משהו	79
mafu		
	באיזה אלף שקל	80
b(e)-eze elef fekel		

ani jodaat	אני יודעת \	81
mita	מיטה	82
lo	לא	83
hajiti [aiti] kona o	הייתי קונה או --	84
axoti	[אחותי] --	85
barur	[ברור]	86
haja [ʔaja] lax	היה לך < מודגש >	87
hajiti [aiti] kona	הייתי [קונה]	88
im lo hajju [aju] notnim lax	[אם] לא היו נותנים לך	89
haja [ʔaja] lax	היה לך < מודגש >	90
beseder [pseder]	בסדר	91
az: lo kaniti televizija	אז לא קניתי טלוויזיה	92
hi kanta televizija	היא קנתה טלוויזיה	93
ani lo kaniti mekarer [mkarer]	אני לא קניתי מקרר	94
(en li / li en [eie]) mekarer	[אין לי / לי אין] מקרר < דיבור מהיר מאוד >	95
hi kanta mekarer	היא קנתה מקרר	96
(ani lo mezaha et a-cura/tguva fe) @..@	.. [אני לא מזהה את הצורה/תגובה ש] @..@	97
kol exad ve a:-	[כל אחד וה] --	98
lo	לא	99
aval mita	אבל מיטה \	100
kol a-dvarim a-axerim	.. כל הדברים האחרים	101
en li beaja lirot b-a-televizija fel mifju axer	אין לי בעיה לראות [בטלוויזיה של מישהו אחר] ₁	102
ve mekarer fel mifju axer	ומקרר של מישהו אחר	103
@..@ (mita)	@..@ [מיטה] ₁ \	104
mita	מיטה \	105
@@	@@ \	106
ani lo mesugelet [al:oms:ugelet] lifon be-mita fel	.. אני לא [מסוגלת לישון במיטה של -- < מודגש >	107
al miz:ron fel mifju axer	על מזרון ₂ של מישהו אחר < מודגש >	108
@..@	@..@ ₂ \	109

ma p:it:om	מה פתאום < מודגש >	110
at (mitkavenet)	את [מתכוונת] ₃	111
maksimum e bet malon	[מקסימום] ₃ אה בית מלון	112 י:
o gestaws	או גסטהאוס	113
ki ze le-lajla fnaim	כי זה [ללילה שניים] ₄	114
naxon	[נכון]	115 ל:
naxon	[נכון] ₄	116
lo	לא	117 י:
(at) [Ø] jodaat [dat]	.. (את) יודעת	118 ל:
kfe higati [kʃegati] l-a:-kibuc	כשהגעתי לקיבוץ	119
az heciu [Ici(j)u] li lehafir [leaʃir] et a:-mita b-a:-xeder	אז הציעו לי להשאיר את המיטה בחדר	120
im a-mizron	עם המזרון	121
amarti la	אמרתי לה	122
lo (e)xpat li	לא אכפת לי	123
eze mizron	איזה מזרון	124
tov	טוב	125
lo tov	לא טוב	126
xadaʃ	חדש	127
lo xadaʃ	לא [חדש] ₁	128
lo	[לא] ₁	129 י:
ani	אני \	130 ל:
mevia et a-mizron feli iti	[מביאה את המזרון שלי איתי] ₂	131
minimum ze mit- mizron	[מינימום זה מיט־מזרון] ₂	132 י:
ʃni(j)a	.. שנייה	133
ani crixa [cxa] l-a-ʃerutim	אני צריכה [צכה] לשירותים	134
ani osa kafe kar	> 00:02:02 פסק של 262 שניות, יעל הולכת לשירותים ולמטבח < אני עושה קפה קר	135 י:
jeʃ po xatifim xamudim	..4.. יש פה חטיפים חמודים	136
axoti e:	.. [אחותי אה] ₁	137 ל:
	[רוצה] ₁ \ < בשקט >	138 י:

roca [ca]			
me-hajom le-maxar		[מהיום] ₂ למחר	:ל: 139
roca [ca] xatif		[רוצה חטיף] ₂ \ > בשקט <	:י: 140
tasa im f- xaver fela le-prag		טסה עם ש- חבר שלה לפראג	:ל: 141
ze a:-daka a-tifim ve teša		.. [זה הדקה התשעים ותשע --	:י: 142
a-daka a-tifim		[הדקה התשעים] ₃	143
xamifi fifi šabat rifon		[חמישי שישי שבת ראשון]	:ל: 144
at jodaat [dat] kama ala lahem		\ את יודעת כמה עלה] ₃ להם	145
šlof-m(e)ot šlofim dolar		שלוש-מאות שלושים דולר	146
ze a-daka a-tifim		זה הדקה התשעים	:י: 147
kolel hakol		כולל הכול	:ל: 148
lo lo		לא לא	149
lo daka tifim		לא דקה תשעים	150
(tov be-vi-)		.. (טוב בְּוִי--)	151
be-jom e: rifon ani xoševet [xševt]		ביום אה ראשון אני חושבת	152
o feni hem		-- או שני הם	153
hem (nixnesu l-a-su-)		-- [הם .. (נכנסו לְסוּ-)]	154
ze nikra a-daka a-tifim		[זה נקרא הדקה התשעים]	:י: 155
daka a-tifim ze lo me-hajom le-maxar		\ דקה התשעים זה לא מהיום למחר	:ל: 156
lav-dafka		לארְדוּקא	:י: 157
a		אָה	:ל: 158
eze zol		איזה זול	159
šlof-m(e)ot šlofim dolar		שלוש-מאות שלושים דולר	160
le- le- le-arbaa lelot		ל- [ל- לארבעה] לילות	161
ze		-- [זה] > מכאן ואילך יעל אוכלת ברקע, לעתים תוך דיבור <	:י: 162
ze klum		זה כלום	163
arbaa		\ ארבעה	:ל: 164
xamifi		חמישי	165
(s- v-)		-- (ס- ו-)	166
		שלושה לילות	:י: 167

ʃlofa lelot	ארבעה ימים	168
arbaa jamim	למה	:ל 169
lama	הם טסו \	170
hem tasu	(ביום חמישי) --	171
be-jom xamiʃ-	חמישי לפנות בוקר	172
xamiʃi lifnot boker	אז הלילה של חמישי	173
az a-lajla ʃel xamiʃi	של שישי	174
ʃel ʃifi	של שבת	175
ʃel ʃabat	-- (השבת) הם חוזר	176
(a-ʃabat) hem xozrim	בראשון הם חוזרים	177
be-riʃon hem xozrim	.. שלושה ימים	178
ʃlofa jamim	ארבעה לילות	179
arbaa lelot	שלושה לילות	:י 180
ʃlofa lelot	[ארבעה ימים]	181
arbaa jamim	[שלושה לילות]	:ל 182
ʃlofa lelot	[ארבעה] ימים	183
arbaa jamim	... איזה יופי	184
eze jofi	אמרתי לה	185
amarti la	שתברר לי שם	186
ʃe [ʃ] tevarer li ʃam	על מצלמה שאני רוצה לקנות בדיוטי-פרי	187
al maclema ʃe ani roca liknot b-a-djuti-fri	אני רוצה לקנות	:י 188
ani roca liknot	.. אני חייבת	:ל 189
ani xajevet	<רשרוש ניילון> תראי	190
tiri [tiri]	אני מקיימת לי	191
ani ani mekajemet li	שתי הבטחות שהבטחתי לעצמי לפני תשע שנים	192
ʃtej havtaxot [aftaxot] ʃe hivtaxti [evtaxti] le-acmi lifnej [lifne] tejʃa ʃanim	כשחזרתי מהמזרח	193
kʃe xazarti me-a-mizrax	.. כשחזרתי	194
kʃe xazarti	אמרתי	195
amarti	-- [אני] <מודגש>	196

a:ni	מה]	:י	197
ma	חזרת] לפני תשע שנים \		198
xazart lifnej [lifne] tejfa Janim	כן]	:ל	199
ken	לפני תשע שנים הייתי במזרח]		200
lifnej [lifnej] tejfa Janim hajiti [aiti] b-a-mizrax	-- בתשעים [ושתיים שלוש] --		201
be-tiřim ve řtaim řaloř	-- [היית או ח-] --	:י	202
hajit [ait] o x-	.. בתשעים ושתיים שלוש הייתי]	:ל	203
be-tiřim ve řtaim řaloř hajiti [aiti]	... כשחזרתי		204
kře xazarti	אמרתי]		205
amarti	< דיבור מודגש, מפרידה מילים > אני מתישהו אחזור לצפון תאילנד]		206
ani matařsu jaxzor le-cfon tajland	.. לצפון הודו		207
le-cfon tajland	.. ובדרך חזרה		208
ve b-a-dereř xazara	שכחתי את המצלמה שלי בבנגקוק]		209
řaxaxti et a-maclema řeli be-bankok	ואמרתי]		210
ve [va] amarti	אני]		211
ani	חייבת לקנות לעצמי מצלמה]		212
xajeřet [xaeřet] liknot le-acmi maclema	אני חייבת מצלמה לטיול הזה]	:י	213
ani xajeřet maclema l-a-ti(j)ul haze	אין לי מצלמה בכלל]		214
en li maclema bexlal	:ל אז ביררתי על איזה מצלמה טובה		215
az berarti [břarti] al eze maclema tova	אמנם לא כל כך זולה		216
omnam lo kol-kax zola	אבל אם היא טובה אז כדאי		217
aval im hi tova az kedaj	ואני מקווה מאוד [לחזור] איתה לארץ		218
ve ani mekava [mkava] meod laxzor ita l-a-arec	:י מה זה [נקרא] \		219
ma ze nikra	מה [זה נק-] --		220
ma ze nik-	:ל [חמש-מאות] דולר]		221
xameř-meot [xameřmot] dolar	.. וואו]	:י	222
wow	.. אמרו לי אפשר בשמונה-מאות שקל]		223
amru li eřar be-řmona-meot [be-řmonamot] řekel	:ל נכון]		224
naxon	אפשר]		225

effar	אבל תלוי איזה מצלמה	226
aval taluj eze maclema	תראי	227
tiri [turi]	אני גם --	228
ani gam	אני נורא אוהבת לצלם	229
ani nora ohevet [oebet] lecalem	ואני כבר לא מצלמת הרבה זמן רק בגלל שאין לי מצלמה	230
ve ani kvar lo mecalemet [mcalemet] harbe zman rak biglal [byal] je en li maclema	כשהיתה לי מצלמה צילמתי המון < אוכלת תוך דיבור >	231
kje hajta [ajta] li maclema cilamti amon	אני לא [הולכת להיות (איזה) צלמת]	232
ani [an] lo holexet [olext] li hijot [liot] (eze) calemet	[מה זה המון]	233
ma ze hamon	ביום־יום \	234
b-a-jom-jom	כן	235
ken	אני לא הולכת להיות צלמת	236
ani lo holexet [olext] li hijot [liot] calemet	[אבל אני אוהבת את] זה	237
aval ani ohevet [oebt] et ze	[צ לא חשוב]	238
[] lo xafuv	לאח שלי למשל יש מצלמה	239
le-ax feli lemafal jef maclema	אבל הוא אמר לי	240
aval hu amar li	תשכחי מזה	241
tifkexi mi-ze	אני לא מביא לך אותה	242
ani lo mevi lax ota	אני גם לא חשבתי לקחת את של אחת האחיות שלי	243
ani gam lo xafavti lakaxat et fel axat a-axajot jeli	אני	244
ani	אם אני אאבד מצלמה של מישהו אחר	245
im ani aabed [(j)eabed] maclema fel misu axer	אני מתה	246
ani meta	... איזה טעים < מדברת תוך אכילה >	247
eze taim	.. מאוד	248
meod	גם בריא	249
gam bari	... אני אקח לי את הכדור	250
ani ekax [ikax] li et a-kadur	יש לי קיבה מלאה	251
jef li kejva [keva] melea	אז אני אקח את הכדור	252
az ani ekax [ikax] et a-kadur	אני עושה אה נס־קפה קר	253
ani osa e: nes-kafe kar	את רוצה \	254

at roca	לא	:ל	255
lo	אני תיכף אזוז		256
ani texef azuz [jazuz]	למה	:י	257
lama	.. איזה לחוצה		258
eze lexuca	אני צריכה לעזור	:ל	259
ani crixu [cxa] laazor	אה ההורים שלי ב--		260
e a-horim feli b-	אבא שלי מסכן		261
aba feli misken	עם גב	:י	262
im gav	אמרת לי		263
amart li	הוא כזה	:ל	264
hu kaze	זה מה-זה עצבן אותי < מודגש >		265
ze ma-ze icben oti	< קולות מזיגה > צלצלתי --		266
cilcalti [cicalti]	למזוג לך קצת \		267
limzog lax kcat	לא	:י	268
lo	אני רוצה לעשות לי נס-קפה קר		269
ani roca laasot li nes-kafe kar	אה	:ל	270
e	.. אה		271
e	הבעל של אחותו נפטר		272
a-baal fel axoto niftar	והוא הלך < מודגש > [שמה] ₁ --		273
ve hu halax [ʔalax] jama:	[הבעל] ₁ של אחותו	:י	274
a-baal fel axoto	של [אחותו] ₂	:ל	275
fel axoto	[הגיס] ₂	:י	276
a-gis	[כן] ₃ \		277
ken	[בדיוק] ₃	:ל	278
bedijuk	.. והוא הלך שמה לעזור		279
ve hu halax jama laazor	ויש לו פריצת דיסק		280
ve jef lo pricat disk	לאבא שלי		281
le-aba feli	איפה \ < כנראה ליאת מצביעה על המקום המקביל בגבה >	:י	282
efo	.. תחתון \		283

taxton	תחתון	:ל	284
taxton	כמו כל עם ישראל	:י	285
kmo kol am israel	[כן] ₁ \		286
ken	[תחתון] ₁	:ל	287
taxton	כמו הרבה צנחנים אחרים [גם] ₂		288
kmo harbe canxanim axerim gam	[לאורדווקא] ₂ צנחנים	:י	289
lav-davka [lavdafka] canxanim	[אבל בצנח - -	:ל	290
aval b-a-canxanim	[בצנחנים זה] ₃		291
b-a-canxanim	[כאלה שלוקחים את הבעיות] שלהם לגב התחתון	:י	292
kaele fe [ʃ] lokxim et a:-beajot jelahem l-a-gav a-taxton	[אבל] אצל צנחנים זה מאוד בולט	:ל	293
(aval) ecel canxanim ze meod bolet	כן	:י	294
ken	4.. אז הוא עבד שם	:ל	295
az hu: avad jam	קצת יותר מדי קשה		296
kcat joter midaj kafe	.. קם למחרת		297
kam lemaxarat	עקום < מודגש >		298
[?akum]	עקום < מודגש >		299
[?akum]	אימא שלי אומרת		300
ima jeli omeret	זה מדהים		301
ze madhim [madim]	הבן-אדם לא יכול ליישר את הגב שלו		302
a:-ben-adam lo jaxol [axol] lejafer et a-gav jelo	עקום		303
akum	ככה		304
kaxa	היא אומרת		305
hi omeret [omert]	הוא הולך ככה		306
hu holex [olex] kaxa	.. מהיזה כעסתי עליו		307
ma-ze kaasti alav	אמרתי לו		308
amarti [əmərti] lo	למה [אתה (עובד)]		309
lama ata oved	[מה הוא עשה שם]	:י	310
ma hu asa jam	הרים כיסאות	:ל	311
herim [erim] kisaot	עלה ו עלה וירד במדרגות		312

ala ve ala ve jarad b-a-madregot	הזיז שולחנות	313
heziz [eziz] fulxanot	א- ת- --	314
[ə- t-]	את יודעת מה זה שבעה	315
at [t] jodaat ma ze fiva	.. הוא אומר לי	316
hu omer [ʔu mer] li	מה אני אעשה	317
ma ani eese [mani(j)ase]	מה	318
ma	כולם יעבדו	319
kulam jaavdu	\ אני אשב	320
ani efev [ifev]	אמרתי לו	321
amarti lo	אז תלך	322
az telex	תלך	323
telex	תשמור על עצמך	324
tifmor al acmexa	בדיוק	325
bedijuk	לא נעים לו	326
lo naim lo	אבא שלי גם לא אחד [כזה שיישב]	327
aba feli gam lo exad kaze fe jejev [(j)ifev]	[צ תגיד לי ש"לא" נעים" מת מזמן]	328
tagidi lo fe lo naim met mizman	לא נעים לו	329
lo naim lo	מה --	330
ma	מה	331
ma	\ אני אשב ודוד משה יעבוד	332
ani efev [ifev] ve dod moše jaavod	זה לא משנה לי מי [(יעבוד)]	333
ze lo mešane li mi jaavod	[אבל לך] יש בעיה בריאותית	334
aval lexa ješ beaja briutit	אז הוא אה --	335
az hu e	זהו	336
zehu	אז הוא כבר מיום רביעי מ- --	337
az hu kvar mi-jom revii m-	איזה יום רביעי אז	338
eze jom revii az	-- שבעה ימ-	339
fiva jam-	\ מיום שני	340
mi-jom feni	הוא תקוע	341

hu takua	(ו)היום דיברתי איתו	342
(ve) hajom dibarti ito	הוא אמר [ש(היה אח-)] ₁ --	343
hu amar fe (haja ax-)	[אז מה הוא עושה] ₁ בשביל לשחרר את זה \	344
az ma hu ose bifvil lefaxrer et ze	[אני לא יודעת] ₂	345
ani [an] lo jodaat [lójat]	[יש אה] ₂ כל-מיני דברים	346
jeſ e kol-mine dvarim	יש גם כל-מיני כדורים	347
jeſgam kol-mine kadurim	[(ו)כל-מיני]	348
(ve) kol-mine	[יש] משחה	349
jeſ miſxa	ה"בן-ג'-" ה"בן-גי" הזאתי	350
a-ben-je- a-ben-gej a-zoti	של הספורטאים]	351
ſel a-sportaim	[זהו]	352
zehu	זה .. זה אימא שלי מורחת] --	353
ze .. ze ima ſeli moraxat	זה אימא שלי מורחת לו	354
ze ima ſeli moraxat lo	שא- א- א- אברהם [אה עש-]	355
ſe: a- i- o- avram e as-	לאימא שלי יש] --	356
le-ima ſeli jeſ	[אמר לי]	357
amar li	תבואי תעשי לי] --	358
tavoi taasi li	אימא שלי אומרת	359
ima ſeli omeret [omert]	< צוחקת > תבואי תעשי לאבא ריקי	360
tavoi taasi le-aba riki	ריקי	361
riki	ריקי < צוחקת >	362
riki	[ריקי] < כאילו קוראת למישהי >	363
riki	[אמרתי לו] < מתרחקת >	364
amarti lo	ריקי אין לי להביא	365
riki en li lehavi [leavi]	אמרתי לה	366
amarti la	אין לי ריקי להביא	367
en li riki lehavi [leavi]	לא	368
lo	אבל הם עם הריקי	369
aval hem im a-riki	< צוחקת > לאימא שלי יש גם פריצת דיסק	370

le-ima ſeli jeſgam pricat disk	ואברהם באמת מורה לה את ה"בן-גיי" הזה	371
ve: avram beemet moreax la et a-ben-gej aze	וזה עוזר לה	372
ve ze ozer la	הוא עושה לה קצת מסז' עם זה	373
hu ose la kcat masaž im ze	עד כמה שאפשר	374
ad kama ſe eſjar	... < לוגמת > אבל מה הוא עשה כל הימים האלה	375
aval ma hu asa kol a:-jamim aele	שכב בבית וזהו \	376
ſaxav b-a-bait ve zehu	לא יודעת	ל: 377
lo jodaat	האמת היא	378
a-emet hi	לא	379
lo	כי אפשר היה גם לקחת אותו למסז' למישהי	י: 380
ki eſjar haja [aja] gam lakaxat oto le-masaž le-miſi	או ל- שהיא תבוא אליו הביתה	381
o le- ſe hi tavo elav habajta	מסכן	ל: 382
misken	אפשר לטפל	י: 383
eſjar letapel	אפשר [לקבל עזרה]	384
eſjar lekabel ezra	[אני זוכרת] שכשעברנו דירה	ל: 385
ani zozeret ſe kſe avarnu dira	הוא גם עבד קשה	386
hug am avad kaſe	.. אבל אז	387
aval az	עוד לא ידעו שיש לו פריצת דיסק	388
od lo jadu ſe jeſ lo pricat disk	.. אמ בשנת תשעים	389
em be-ſnat tiſim [tiſim]	.. והגענו ל- לנס ציונה	390
ve higanu [eganu]le-nes cijona	והוא שכב בבית ארבעה חודשים	391
ve hu ſaxav b-a-bait arbaa xodaſim	... מה הוא עבר	392
ma hu avar	מסכן	393
misken	.. כמעט עשו לו ניתוח	394
kimat asu lo nituax	הנה	י: 395
hine	רוני עבר ניתוח	396
roni avar nituax	(היה איזה) חודש לפני החתונה	397
aja eze xodeſ lifne a-xatuna	את זוכרת \	398
at zozeret	.. חודש לפני החתונה	ל: 399

xodeſ lifne a-xatuna	אלוהים	400
elohim	כן	401
ken	זה ה' --	402
ze a-	[והרופא בדק] --	403
ve a-rofe badak	[סיפרתי לך על]	404
siparti lax al	בעל של חברה שלי מהקיבוץ	405
baal ſel xavera ſeli me-a-kibuc	כן	406
ken	אני --	407
ani	אמרת לי	408
amart li	אולי זה לא הזמן לספר	409
ulaj ze lo a-zman lesape:r	אחותי ראתה אותו מאחורה	410
axoti raata oto meaxora	.. א' --	411
?-	הוא הולך נורא	412
hu holex [olex] nora	.. בחור צעיר	413
baxur cair	[עוד לא בן ארבעים]	414
od lo ben arbaim	[סימן שאלה]	415
siman ſeela	מה־זה הוא הולך נורא	416
ma-ze hu holex [olex] nora	ועצרתי לידו עם האוטו	417
ve acarti [v-acarti] lejado im a-óto	למה הוא לא עושה יוגה	418
lama hu lo ose joga	או משהו [כזה]	419
o mafu kaze	[עושה]	420
ose	עושה	421
ose	[עושה] \	422
ose	[עושה]	423
ose	.. עושה הכול	424
ose hakol	הוא בעצמו	425
hu be-acmo	מטפל בדיקור	426
metapel be-dikur	בשיאצו	427
be-ſijacu	אבל הוא הפסיק	428

aval hu hifik [hifik]	הוא לא יכול	429
hu lo jaxol	בגלל הגב	430
biglal a-gav	לעשות אה טיפולי שיאצו	431
laasot e tipulej [tipule] sijacu	.. אז אה עצרתי לדבר איתו	432
az e: acarti ledaber ito	וזה	433
ve ze	מה העניינים	434
ma a-injanim	ואני נוסעת	435
ve ani nosaat	היא אומרת לי	436
hi omeret li	הוא צעיר	437
hu cair	אני אומרת לה כן	438
ani omeret la ken	היא אומרת לי	439
hi omeret li	מאחורה חשבתי שהוא בן-אדם בן שבעים	440
me-ax:ora xafavti je hu ben-adam ben jivim	איך הוא הולך	441
ex hu holex [olex]	< דיבור מודגש, מפרידה הברות >	442
nora [no ra]	פשוט	443
pafut	איום ונורא	444
ajom ve nora	.. אני נוסעת איתו	445
ani nosaat ito	היינו נוסעים ביחד ליוגה	446
hajinu [ainu] nosim bejaxad l-a:-joga	והוא שוכן --	447
ve hu foxe-	הוא יושב לנו במין אה ישיבה כזאת	448
hu jofev lanu be-min e: jefiva kazot	ומדי פעם זה תוקף	449
ve midej [mide] paam ze tokef	ואני נוסעת	450
ve ani nosaat	פתאום נתן צרחה	451
pitom noten craxa	לכי תביני מאיפה זה מגיע	452
lexi tavini me-efo ze magia	יש לו זרמים ש- לרגליים ולגב \	453
je[lo zramim]- l-a-raglajim ve la-gav	(הוא בא הוא) --	454
(hu ba hu)	< צועקת, מחקה זעקת כאב > ציציציצי	455
ajajajaj	[ככה ככה]	456
kaxa kaxa	[מהמ] :	457

mhm	< צועקת, מְחַקָּה פְּנִיָּה לְעִזְרָה > מֵה חֲ --	ל:	458
ma x-			
ma kara	מֵה קָרָה		459
b-a-hatxala lo hajiti [aiti] regila le-ze	בְּהַתְּחִלָּה לֹא הֵייתִי רְגִילָה לְזֶה		460
ve ko:l a-nesia ze kaxa	וְכָל [הַנְּסִיעָה זֶה כְּכֹה] ₁		461
ze mavhil [mavhil]	זֶה [מְבַהֵיל] ₂	י:	462
ma:-ze mavhil [mavil]	מֵה־זֶה [מְבַהֵיל] ₂	ל:	463
axjav	עֲכָשִׁיו		464
ze lo	זֶה לֹא		465
kilu	-- כֵּאלֹו --		466
at lo jodaat [lójat] im ze me-a-nesia	< צוֹחֶקֶת > אֵת לֹא יוֹדַעַת [אִם זֶה מֵהַנְּסִיעָה]	י:	467
ze lo	-- [זֶה לֹא] --	ל:	468
bedijuk	בְּדִיּוֹק		469
axjav	עֲכָשִׁיו		470
ze lo a- .. n- kaxa	זֶה לֹא א־ .. נ־ כְּכֹה < כְּנֹרָאָה מְדַגִּימָה פִּיזִית >		471
pitom	פִּתְאוּם		472
ajaja	< צוֹעֶקֶת, מְחַקָּה זַעֲקַת כָּאֵב > אֲיִיאֲיִיאָה		473
at [t] jodaat eze mavhil ze	< שְׁתִּיחֶן צוֹחֶקוֹת > .. אֵת יוֹדַעַת אִיזָה מְבַהֵיל זֶה \		474
ze ma-ze mavhil [mavil]	זֶה מֵה־זֶה מְבַהֵיל		475

טקסט V קובץ הקלטה Yael 3.4

	מבע	זוברת	ק"ה
	< בְּרַקַּע נִשְׁמָעִים מוֹזִיקָה וּדִיבּוּרִים בְּרִדְיוֹ > לִיטֵל	י:	1
lital	-- אֲנִי אֲסַפֵּר לְךָ --		2
ani asaper [anisaper] lax [x]	לִיטֵל		3
lital	יוֹתֵר כְּבֹדָה מִמֶּנִּי		4
joter kveda mimeni	רֹואִים < צוֹחֶקֶת >	ל:	5
roim	אֲנִי יוֹתֵר קְלִילָה	י:	6
ani joter klila	בְּקִיצוֹר		7
bekicur	אֲז אֲנִי		8

az ani:			
ezeṣu jom e lakaxti ota habajta	איזשהו יום אה לקחתי אותה הביתה		9
ve [v] az hi amra li	וּאז היא אמרה לי		10
axarej [axre] ʃe kvar sagarnu et hakol ve ne:	אחרי שכבר סגרנו את הכול ונה > "ונה" סמן שיח המביע "וכלי" <		11
ve: od lo dibarti im (al-)	וְעוֹד לֹא דִּבַּרְתִּי עִם (אֶל-)		12
aval hi amra li	אבל היא אמרה לי		13
jael	יעל		14
e:	אה		15
jeʃ kama dvarim ʃe [ʃ] anaxnu [axnu] crixot [cxot] lisgor [lizgor]	יש כמה דברים שאנחנו צריכות לסגור		16
kilu s-	כאילו ס- --		17
dabri	דברי		18
em:	אמ --		19
e	< VOX > קול שונה, גבוה יותר < אה		20
ani r- roca ladaat im at e	אני ר- רוצה לדעת אם את אה		21
im jeʃ dvarim ʃe at taarzi	אם יש דברים שאת תארזי		22
ki bexol-zot	כי בכל־זאת		23
ani crixa [cxa] lehargiʃ [leargiʃ] ʃam e b-a-bait	אני צריכה להרגיש שם אה בבית		24
ʃeli	שלי < VOX / >		25
amarti la	> שאיפה < אמרתי לה		26
lital	ליטל		27
at racit et [t] a-bait kmo ʃe hu	.. את רצית את הבית כמו שהוא \		28
boi iti	.. בואי איתי		29
tagidi li	תגידי לי		30
ze ani lo roca	זה אני לא רוצה		31
ze ani lo roca	זה אני לא רוצה		32
ze ani [ze ⁿ] lo roca	זה אני לא רוצה		33
ani orezet	אני אורזת		34
ma ʃe at l-	-- [מה שאת ל-]		35
ma hi lo (roca)	ל: [מה היא לא] (רוצה)		36
	י: את הנרות האלה על השולחן		37

et a-nerot a-ele al a-fulxan ,אני יודעת מה היא לא רוצה >נימת שאלה רטורית: עלייה הדרגתית כמו בשאלה, ובסוף ירידה חדה<	38
ani jodaat ma hi lo roca	ל: היא אמרה -- 39
hi amra	40 (היא) לא אמרה \
(hi) lo amra	41 היא לא אמרה מה י:
hi lo amra ma	42 בגדול
be-gadol	43 כאילו ד- --
kilu d-	44 פיצ'פקס
pičefkes	45 אני מתכוון- מאמינה שפיצ'פקס
ani mitkave- maamina je pičefkes	46 כי היא אמרה
ki hi amra:	47 תשאירי את הבית כמו שהוא
taširi et [t] a-bait kmo je hu	48 זה אומר
ze omer	49 שהיא רוצה סלון
je [ʒ] hi roca salon	50 היא רוצה חדר-שינה
hi roca xadar-fena	51 היא רוצה מטבח
hi roca mitbax [midbax]	52 את מבינה \
at mevina	53 אָה
a	54 גם אה מכונת כביסה יש לה
gam e mexonat kvisa ješ la	55 אמרתי לה
amarti la	56 <VOX, קפיצת גובה> ליטל
lital	57 לא ביג דיל
lo big-dil	58 את עוברת
at overet	59 מסתובבת איתי בבית
mistovevet iti b-a-bait	60 כל מה שאת לא רוצה
kol ma je at lo roca	61 נכנס לקרטון
nixnas le-karton	62 וה- הוא מאוחסן פה
ve a- hu meussan po	63 נכון ל:
naxon	64 ברור שאת צריכה להרגיש בבית שלך י:
barur je at crixa [cxa] lehargi[argi] b-a-bait felax	65 את לא רוצה את התמונות האלה \
at lo roca et [t] a-tmunot a-ele	

hem ihiju [i(j)u] b-a-maxsan	הם יהיו במחסן	66
en li sum beaja	אין לי [שום בעיה]	67
naxon	[נכון] ל:	68
hala	הלאה י:	69
jeʃod maʃ(eh)u ʃe [ʃ] at [t] roca ledaber [daber] alav	יש עוד משהו שאת רוצה לדבר עליו \	70
nekst	[נקסט]	71
nu	\ [נו] ל:	72
nu	\ נו	73
az hi amra li e:	אז היא אמרה לי אה	74
ani roca:	אני רוצה	75
e ladaat im e	אה לדעת אם אה	76
kʃe at zozeret	כשאת חוזרת	77
im at nixneset l-a-dira	אם את נכנסת לדירה	78
o ʃe:	או ש	79
ki at e- jeʃ sikuj ʃe ani lo ekanes [ɪkanes] l-a-dira	כי אז א- יש סיכוי שאני לא אכנס לדירה	80
amarti la	אמרתי לה	81
tiri	תראי	82
[m] e:	מצ אה	83
mi-kevan	מכיוון	84
im	-- אם	85
im ze jocer lax beaja [bæaja]	אם זה יוצר לך בעיה	86
ma	-- מה	87
lama ze beaja biʃvilex beecem	למה זה בעיה בשבילך בעצם	88
ki: ani zozeret ʃe hi [ɪ] amra li	כי אני זוכרת שהיא אמרה לי	89
a-jom hi kcat mitkaxeʃet [mitkaxeʃt]	היום היא קצת מתכחשת	90
aval lo meʃane	אבל לא משנה	91
ʃe [ʃ] hi amra li	< שאיפה > שהיא אמרה לי	92
ʃe im hem jaalu et [t] a-sxirut	שאם הם יעלו את השכירות	93
nagid	נגיד	94

axarej [axrej] xod[ajim	אחרי חודשיים	95
arbaa xoda[ajim	ארבעה חודשים	96
je: anaxnu naase et [t] a-trik a-ze je	שאנחנו נעשה את הטריק הזה ש	97
kilu ani: mitkaferet	כאילו אני מתקשרת	98
ve omeret je ani nijeret od	ואומרת שאני נשארת עוד	99
az e:	אז אה	100
az hi mis- hi tistakel al ze je	אז היא מס- היא תסתכל על זה ש	101
okej	אוקיי	102
az kama xoda[ajim hi nehenta: [neenta:] mi-dira: madlika	אז כמה חודשים היא נהנתה מדירה מדליקה	104
be- be-oto sxum je a-jom hi me[ajemet	ב- באותו סכום שהיום היא משלמת	105
d- al xeder va-xeci	ד- על חדר [וחצי]	106
ken	[כן]	ל: 107
okej	אוקיי \	י: 108
az e:	אז אה --	109
az hi amra	אז היא אמרה	110
je:	ש	111
az kodem-kol hi kcat mitkaxefet le-ze	אז קודם-כול היא קצת מתכחשת לזה	112
aval lo me[ajane	אבל לא משנה	113
ve	ו --	114
az zaxarti et ze	אז זכרתי את זה	115
az [ajalti ota:	אז שאלתי אותה	116
ma:	מה	117
lama	למה	118
ma:	מה	119
lama at crixax me-ax[av et a:-haskam-	למה את צריכה מעכשיו את ההסכמ- --	120
et a- haxlata a-zot	את ה- החלטה הזאת	121
et a-kvi(j)a a-zot me-ax[av ma	את הקביעה הזאת מעכשיו מה	122
ma	מה	123
ze noten lax bitaxon	זה נותן לך ביטחון \	124

hi amra li ken	היא אמרה לי כן	125
amarti la okej	אמרתי לה אוקיי	126
im ze ma fe ze ose lax	אם זה מה שזה עושה לך	127
az boi nikba	אז בואי נקבע	128
fe	-- ש --	129
fe	-- ש --	130
fe	הדירה הזאת שלך	131
a-dira a-zot felax	מראשון באוגוסט	132
mi-rifon be-ogust	אהה	:ל: 133
aha	(ו)את לא חוזרת אליה	134
(ve) at lo zozeret [xozert] eleha	\ [אוקיי]	:י: 135
okej	שאני חוזרת	136
fe [ʃ] ani zozeret	אני מבינה שאני לא חוזרת לדירה הזאת	137
ani mevina [mvina] fe ani lo zozeret l-a-dira a-zot	אני אמרתי לה	138
ani amarti la	גם אין לי בעיה להסכים איתך על זה	139
gam en li beaja lehaskim [leaskim] itax al ze	למרות שאולי הייתי רוצה אותה	140
lamrot fe ulaj ha(j)iti [aiti] roca ota	בגלל שאני	141
biglal fe ani	-- בכלל --	142
bixlal [bexlal]	בַּמ- <קור> תוכנית המקורית	143
b-a-m- toxnit a-mekorit	תכנתי	144
tixnanti	חודש מראש	145
xodef me-rof	להודיע להם שאני עוזבת	146
lehodia [leodia] lahem fe ani ozevet	מהמ	:ל: 147
mhm	:י: פתאום הגיעה ההצעה הזאת שלה	148
pitom higia [igia] a-hacaa a-zot fela	והפתרון המעולה הזה	149
ve a-pitaron a-meule a-ze	אז בסדר	150
az beseder [pseder]	אז בואי נלך לפי מה שאת רוצה	151
az boi [boj] nelex lefi ma fe at roca	זה גם פותר לי בעיות	152
ze gam poter li beajot	נכון	:ל: 153
naxon		

okej	אוקיי \	י:	154
sababa	סבבה		155
im ze ma fe [ʃ] noten lax et [t] a-bitaxon	אם זה מה שנותן לך את הביטחון		156
at jexola lihijot [l(i)jot] smuxa u betuxa	את יכולה להיות סמוכה ובטוחה		157
fe [ʃ] kʃe ani xozeret	שכשאני חוזרת		158
ani	-- אני		159
at niʃeret kan	את נשארת כאן		160
amarti la	.. אמרתי לה		161
jeʃ [eʃ] rak davar exad	יש רק דבר אחד		162
fe ani esmax [ʔismax]	שאני אשמה		163
im b-a-jamim a-rifonim	אם בימים הראשונים		164
fe ani enxat [inxat]	שאני אנחת		165
fe od en li efo lihijot [li(j)ot]	שעוד אין לי איפה להיות		166
im tuxli	אם תוכלי		167
latet li lihijot [li(j)ot] kan	לתת לי להיות כאן		168
ki kol a-dvarim feʃli kan	כי כל הדברים שלי כאן		169
ve im ze (j)icor beaja	ואם זה ייצור בעיה		170
jeʃ ecel ima feʃli [ʃli] xeder	יש אצל אימא שלי חדר		171
xadar feʃna rek	חדר שינה ריק		172
kilu im mita	כאילו עם מיטה		173
fe az ani rak avo [javo] lakaxat mi-kan kama dvarim	שאז אני רק אבוא לקחת מכאן כמה דברים		174
ve ani elex [ilex] lihijot [li(j)ot] sam b-a-jamim a-rifonim	ואני אלך להיות שם בימים הראשונים		175
ad fe ani eda / ida [əda] ma kore iti bexlal	עד שאני אדע מה קורה איתי בכלל		176
amra [mra] li	אמרה לי		177
barur fe at jexola lihijot [li(j)ot] kan	ברור שאת יכולה להיות כאן		178
ve ze	וזה		179
e	אה > קול דועך בהנגנה עולה, ממשיכה את 2 ההנגנות הקודמות כרשימה רקורסיבית, בהנגנת "וכולי" <		180
ani omeret lax	.. אני אומרת לך		181
	בסוגריים		182

be-sograim	שקשה לה עם ה(שתיקה)	:ל	183
ʃe kaʃe la im a-(štika)	< קליק שמסמן שלילה >	:י	184
[^w]	\ [(את חושבת)]	:ל	185
(at xoševet)	[שנראה] לי	:י	186
ʃe nire [nirʔa] li	לא		187
lo	סגרנו את הנושא		188
sagarnu et a-nose	זהו		189
zehu	נסגר		190
nisgar	ב- על הצד הטוב ביותר		191
b-a- al a-cad a-tov bejoter	כל הסימני שאלה שהיו לה		192
kol a-simanej [a-simane] ʃeela ʃe hajuj [aju] la	שהיא [העלתה]		193
ʃe hi heelta [eelta]	:ל [מהמ]		194
mhm	:י הגיעו לפתרון		195
higiuj [igiuj] le-pitaron	:ל אז מה נראה לך \		196
az ma nire [nira] lax	:י לי נראה		197
li nire [nira]	שכשאני אחזור		198
ʃe kʃe ani axazor [(j)axzor]	בגלל שהדירה תישאר ריקה		199
biglal ʃe a-dira tiʃaer reka	היא לא תרצה להמשיך כאן		200
hi lo tirce lehamʃix [leamʃix] kan	מה היא פתאום תקנה סלון \		201
ma hi pitom tikne salon	פתאום היא תקנה חדר-שינה והכול ביחד \		202
pitom hi tikne xadar-ʃena ve hakol bejaxad	גז \		203
gaz	-- [כאילו]		204
kilu	:ל [אז] אולי כבר		205
az ulaj kvar	כשהיא נמצאת כאן		206
kʃe hi nimcet kan	:י < כנראה מסמן שלילה >		207
[]	היא קונה עכשיו אוטו עם הלוואות		208
hi kona axʃav óto im halvaot	אין סיכוי ש		209
en sikuj ʃe	בשביל לחיות כאן היא צריכה אוטו		210
biʃvil lixjot kan i crixa [cxa] óto	היא קונה עכשיו אוטו		211

hi kona ax[av óto	למה היא צריכה כזה אוטו	:ל	212
lama hi crixá [cixa] kaze óto:	מי אמר כזה	:י	213
mi amar kaze	אבל גם [עשרים אלף אין לה]		214
aval gam esrim elef en la	@	:ל	215
@	\ [א		216
lo	\ אין לה		217
en la	לא	:י	218
lo	אין לה גרוש		219
en la gru[... היא עוב- --	:ל	220
hi ov-	היא עובדת כבר כמה שנים טובות		221
hi ovedet kvar kama [anim tovot	\ לא		222
lo	[צ] < כנראה מסמן שלילה >	:י	223
[]	[אני] גם לא קיבלתי כלום מההורים שלי	:ל	224
ani gam lo kibalti klum me-a-horim [eli	\ את הלימודים מי מימן	:י	225
et a-limudim mi mimen	חצי אני חצי הם	:ל	226
xaci ani xaci hem	אז היא הכול	:י	227
az hi hakol	מה היא למדה	:ל	228
ma hi lamda	תואר ראשון	:י	229
toar ri[on	מה היא למדה	:ל	230
ma hi lamda	אמ	:י	231
e:m	.. אה		232
e:	נו		233
nu	לא כוח-אדם		234
lo koax-adam	משאבי אנוש		235
ma[abej [ma[abe] eno[.. אני [חושבת]		236
ani xo[fevet [x[fevet]	אָה	:ל	237
a	כאילו		238
kilu	\ שמה הם הכירו		239
[ama hem hikiru [ekiru]	< כנראה יעל מהנהנת בהסכמה >		240

hi ve: koxi			
ze řalof řanim limudim	זה שלוש שנים לימודים \		241
ken	כן		242
(melamdim et ze:) be-mixlelet sapir	(מלמדים את זה) במכללת "ספיר" < בעוצמה חלשה >		243
m- toar řiřon	מ- תואר ראשון	י:	244
hi gara be-sxirut (be-ota tkufa)	היא גרה בשכירות [באותה תקופה] \	ל:	245
koxi asta: be-sapir et [t] a-řana a-axrona o mařu kaze	[כוכי עשתה] ב"ספיר" את השנה האחרונה או משהו כזה	י:	246
(ani lo zozeret)	(אני לא זוכרת) < ממלמלת >		247
a	אָה	ל:	248
wala	וואלה \		249
(nisiti)	[ניסיתי] --		250
gara be-ářkelon	[גרה] באשקלון	י:	251
im baala	עם בעלה		252
a:	אָה	ל:	253
wala	וואלה		254
tagidi ve hi e:m: gara be-sxirut b-a-tkufa ře hi hajta [ajta] be:-	תגידי והיא אמ גרה בשכירות בתקופה שהיא היתה ב- --		255
hi kol a-xaim be-sxirut	היא כל החיים בשכירות	י:	256
lital	ליטל \	ל:	257
a-horim řela gruřim	ההורים שלה גרושים	י:	258
ve en lahem gruř al a-taxat	ואין להם גרוש על התחת		259
hem řnehem joc?-	הם שניהם יוצא- --		260
hu: b-a-kibuc adain	הוא בקיבוץ עדיין		261
ve ima řelo [řlo:] jocet kibuc	ואימא שלו יוצאת קיבוץ		262
ima řela	אימא שלה		263
[a ^h :j:]	[איי] < נשיפה קשה שמביעה הבנת הקושי המתואר >	ל:	264
ve [v] hi hitxila [itxila] bli klum	[והיא] התחילה בלי כלום	י:	265
b-a-geruřim [b-a-giruřim]	בגירושים		266
hi lakxa et [t] a:řeladim	היא לקחה את הילדים		267
lakxa mizvada	לקחה מזוודה		268
	ול- עברה לראשון		269

ve la- avra le-ríʃon	והיא עברה לראשון	270
ve hi avra le-ríʃon	כי אחות שלה גרה שם	271
ki axot ʃela gara ʃam	ואז .. התחילו לחפש בית	272
ve az hitxilu [ətxilu] lexapes [lxapes] bait	התחילו לחפש עבודה	273
hitxilu [exilu] lexapes [xapes] avoda	היא כמה שנים היתה בלי עבודה	274
hi kama ʃanim hajta [ajta] bli avoda	..5.. יא־אללה	: ל: 275
ja-ála	\ אין לה כלום \	276
en la klum	@@@@	277
@@@@	(אבל) תראי	278
(aval) tiri	גם אני לא קניתי לי	279
gam ani lo kaniti li:	-- מצ את הסלון --	280
[m] et a-salon	סלון	281
salon	את המספר ספות האלה שיש לי שם	282
et [t] a:-mispar sapot haele ʃe jeʃ li ʃam	זה לא אני קניתי	283
ze lo ani kaniti	תראי	: י: 284
tiri	-- אתה [צריך ג-] --	285
ata carix [cix] g-	[זה] חברה שלי	: ל: 286
(ze) xavera ʃeli	[(יעל)]	287
(jael)	[אתה צריך] גם מזל בשביל אה	: י: 288
ata carix gam mazal biʃvil e:	שיהיה לך מאיפה לקבל	289
ʃe [ʃ] ihije [ije] lexa me-efo lekabe:l	-- [את ה-] --	290
et a-	[אבל אני קניתי] לעצמי את המיטה	: ל: 291
aval ani kaniti le-acmi et [t] a-mita	את המערכת	292
et [t] a-maarexet	את הטלוויזיה	293
et a-televizja	את הווידיאו	294
et a-vidjo	[גם קומקום חשמלי @]	295
gam kumkum xaʃmali @	-- [אבל כל אחד --	: י: 296
aval kol exad	מצ בסדר	297
[m] beseder [pseder]	-- אבל --	298

aval	אבל אה	299
aval: e:	ליט-] --	300
lit-	לא צריך לשפוט	301
lo carix lišpot	כי כל אחד בא ממקום אחר	302
ki kol exad ba mi-makom axer	כל אחד עושה עם הכסף שלו -- יש לו סדרי עדיפויות אחרים	303
kol exad ose im a-kesef jelo -- ješ lo sidrej [sidre] adifujot axerim	[נכון]	ל: 304
naxon	בדיוק	305
bidi(j)uk	זה סדרי עדיפויות	306
ze sidrej [sidre] adifujot	זה לא רק סדרי עדיפויות > כנראה הלחמת "עדיפויות" ו"פחות" מהמבע הבא <	י: 307
ze lo rak sidrej [sidre] adifujoxot	יכול להיות שהיא מתחילה עם פחות ממני וממך	308
jaxol lihijot [jaxoljot] še [š] hi matxila im paxot mimeni ve mimex	כי את לימ- שילמת חצי מהלימודים רק	309
ki [k] at lim- šilamt xaci me-a-limudim rak	היא שילמה את הכול	310
hi šilma et [t] hakol	זה עוד שלושים אלף שקל \	311
ze od šlošim elef šekel	משהו כזה	ל: 312
mašu kaze	[כן]	313
ken	[זהו]	י: 314
zehu	9.. אז היא חשבה לקנות ממני את האוטו	315
az hi xašva liknot [lik ^o ot] mimeni et [t] a-óto	כן	ל: 316
ken	[@..@]	317
@..@	[עכשיו]	י: 318
axšav	[השבוע]	319
a-šavua	היא אמרה לי	320
hi amra li	תבררי כמה	321
tevareri kama	אני רוצ- חושבת לקנות	322
ani roc- xoševet liknot	.. בסוף אח שלה מכניס לה דברים לראש	323
b-a-sof [sof] ax šela: [šla:] maxnis la dvarim l-a-roš	שלדעתי הם לא נכונים	324
še ledaati hem lo nexonim	אבל מה [אכפת לי]	325
aval ma expat [xpat] li	אני לא לחוצה למכור	326
ani lo lexuca limkor	[ש]תקנה	ל: 327

@..@ fe [ʃ] tikne			
ax fela [ʃla] amar la	אח שלה אמר לה	י:	328
fe b-a-sxum fel a-óto feli	שבסכום של האוטו שלי		329
e:	אה		330
hi jexola liknot kvar ʃnaton exad joter	היא יכולה לקנות כבר שנתון אחד יותר		331
av-	[אב-] --		332
kama ole: a-óto ʃelax	[כמה] עולה האוטו שלך \	ל:	333
hu jarad	הוא ירד	י:	334
ʃeva: elef	שבע אלף		335
b-a-ʃana a-axrona [axrona]	בשנה האחרונה		336
eze [s:e] basa	איזה [בעסה]	ל:	337
arbaim elef	[ארבעים] אלף	י:	338
bimkom arbaim ve ʃeva	במקום ארבעים ושבע		339
hu haja [aja] arbaim ve: ʃeva va-xec-	הוא היה ארבעים [ושבע וחצ-] --		340
eze ʃana	[איזה שנה] \	ל:	341
tiʃim ve ʃeʃ	[תשעים] ושש \		342
az amarti la	< כנראה יעל מהנהנת בתשובה > .. אז אמרתי לה	י:	343
tiri lital	תראי ליטל		344
be-gadol	בגדול < מודגש >		345
a-miʃpat haze hu naxon	המשפט הזה הוא נכון		346
terdi le-pratim	תרדי לפרטים		347
ze otomat	זה אוטומט		348
ze im mazgan	זה [עם מזגן] ₁		349
óto amin	[אוטו אמין] ₁	ל:	350
ze óto tov	זה [אוטו טוב]		351
@@	[@@] ₂		352
ze	[זה] --	י:	353
amarti la	אמרתי לה		354
ve at jodaat ma a-siba fe ani kaniti japani	ואת יודעת מה הסיבה] ₂ שאני קניתי יפני \		355
	אני ה- באתי מאירופאי		356

ani a- bati me-eropéi	היה לי פיאט	357
haja [aja] li fiat	והיה לי פזו	358
ve haja [aja] li pezo	אני באתי מאירופאי	359
ani bati me-eropéi	על אירופאי הפסדתי עשרים אלף שקל	360
al eropéi hifsad(e)ti [ifsadti] esrim elef šekel	את יודעת את זה \	361
at jodaat et ze	אמנם לא בשנה	362
omnam lo be-šana	האוטו הזה היה אצלי שלוש שנים	363
a-oto haze haja [aja] ecli šaloš šanim	אבל אם תכפילי שבע כפול שלוש	364
aval im taxpili ševa kaful šaloš	בעצם גם < צוחקת תוך דיבור > תגיעי לאותו דבר	365
be-ecem gam tagii [tagihi] le-otó davar	עכשיו שאני חושבת על [זה]	366
axšav še ani xoševet al ze	[לא] ל:	367
lo	זה	368
ze:	(במיוחד [ב- --])	369
(bimjuxad be-)	אני ב-[1] -- ל:	370
ani be-	[לא] 1 י:	371
lo	[אני @@@ מאתיים ועשר] 2 ל:	372
ani (@@@ mataim ve eser)	[אבל אמרתי לה]	373
aval amarti la	אני עברתי ל-[2] --	374
ani avarti le-	אני עברתי --	375
ani avart-	בכמה זמן	376
be-kama zman	[שנתיים וחצי] ל:	377
šnataim va-xeci	לא י:	378
lo	כמה הפסדת	379
kama hifsad(e)t [ifsadet]	[עכשיו] ל:	380
axšav	\ [עשר] י:	381
eser	לא	382
lo	-- שתיים-עש-	383
štem-es-	אה	384
e:	שתיים-עשרה	385

fstem-esre	נו	י:	386
nu			
az ze kimat kmo ze	אז זה [כמעט כמו זה]		387
aval ani emkor b-a-mexiron	[אבל אני אמכור] במחירון	ל:	388
at mevina	\ את מבינה		389
ani emkor [imkor] mexiron	אני אמכור מחירון	י:	390
ani lo joredet be-gruf	אני לא יורדת בגרוש		391
ani gam lo (moxeret @ mexiron)	אני גם לא [מוכרת @ מחירון]	ל:	392
lama	[למה]	י:	393
lifnej [lifne] javua asiti test	לפני שבוע] עשיתי טסט		394
ani joredet b-a-mexiron	\ אני יורדת במחירון ₁		395
a	[אָה]	ל:	396
tov	טוב		397
ani od lo asiti test	אני עוד ₁ לא [עשיתי טסט] ₂		398
elef fekel ole test	[אלף שקל] ₂ עולה טסט	י:	399
ani od lo asiti test	[אני עוד לא עשיתי טסט] ₃	ל:	400
[^w] lo morida gruf me-a-mexiron	[צו לא מורידה גרוש] ₃ מהמחירון	י:	401
ani be-ogust @@	אני באוגוסט [@@] ₄	ל:	402
kaniti mexiron [mex:on]	[קניתי מחירון] ₄	י:	403
ani emkor / imkor [imkor] mexiron	אני אמכור מחירון		404
hu gam tov	הוא גם [טוב]		405
ex berart [birart] kama ole a:-	[איך] בירת כמה עולה ה-	ל:	406
ani [n̩] cilcalti [calti] l-a-soxen bituax feli	אני צלצלתי לסוכן ביטוח שלי	י:	407
ki tamid le-soxen bituax jeʃ et [t] a:icxak levi haze	כי תמיד לסוכן ביטוח יש את [ה"יצחק לוי" ₁] הזה		408
(a:)	[אָה] ₁	ל:	409
az ma @@@	(אז מה [@@@] ₂)		410
faalti otó:	[שאלתי] ₂ אותו	י:	411
jeʃ lexa zman axjav	\ יש לך זמן עכשיו		412
ki [k] ani roca ʃe [ʃ] tivdok li mafu	כי אני רוצה שתבדוק לי משהו		413
	אמר לי		414

amar [əmar] li:	דברי	415
dabri	תוך שנייה הוא [נתן]	416
tox ʃnija hu natan	[אני] גם	:ל 417
ani gam	אני אתקשר אליו	418
ani etkaʃer [anit:kaʃer] elav	לשאול אותו מה המחירון	419
lifol otó [to] ma a-m(e)xiron	ש- תמיד יש להם את המחירון \	420
ʃ- tamid jeʃ lahem et [t] a-mexiron	תמיד	:י 421
tamid	כל חודש	422
kol xodef	הוא גם אמיר מתעסק עם אה	423
hu gam amir mitasek im e:	הוא מתווך לפעמים בין אנשים	424
hu metavex [mtavex] lifamim bejn [ben] anaʃim	את האוטו הראשון הראשון	425
et a-óto a-rifson a-rifson	קניתי דרך הסוכן ביטוח	426
kaniti derex [derx] a-soxen bituax	כי הוא ידע על אוטו למכירה של מבוטח שלו	427
ki hu jada al óto li-mkira ʃel mevutax ʃelo	אני אתקשר אליו	:ל 428
ani etkaʃer [itkaʃer] elav	.. כן	429
ken	גם לי ממליצים לקנות [@..@]	430
gam li mamlicim liknot @..@	[אמרתי לה --	:י 431
amarti la	אמרתי לה]	432
amarti la	ליטל	433
lital	אני קניתי פז'ו מאתיים וחמש	434
ani kaniti pezo mataim ve xameʃ	אמנם דגם מיוחד	435
omnam degem mejuxad	בארבעים אלף שקל	436
be-arbaim elef ʃekel	הרכב הבא	437
a-rexev haba	שרציתי להתקדם	438
ʃe raciti lehitkadem [liʃitkadim]	היה לי רק להתחיל מעשרים	439
haja li rak lehatxil [leatxil] mi-esrim	את יודעת את זה \	440
at jodaat et ze	איזה חרא < מודגש > זה [סליחה על הביטוי] \	441
eze x:ara ze slixa al a-bituj	[@..@]	:ל 442
@..@	זה ממש [מעצבן (@)]	443

ze mamaʃ meacben (@)			
ma	[מה]	י:	444
ani: marvixa be-ʃalof ʃanim neto esrim elef ʃekel	אני מרוויחה בשלוש שנים נטו עשרים אלף שקל		445
lo jodaat [jdat]	לא יודעת		446
lo jaʃavti lexaʃev [lxaʃev] et ze	לא ישבתי לחשב את זה		447
avak ad ʃe ani marvixa esrim elef ʃekel	אבל עד שאני מרוויחה עשרים אלף שקל		448
neto	נטו		449
b-a-jad	ביד		450
ani gam	אני גם	ל:	451
ani xoʃevet [xoʃevt] al ze	אני חושבת על זה		452
ani zoxeret [zoxert] ʃe kʃe kaniti et [t] a-óto	אני זוכרת שכשקניתי את האוטו		453
haja li ʃmona-esre	היה לי שמונה-עשרה		454
ve lakaxti halvaa ʃel od ʃnem-asar elef ʃekel	ולקחתי הלוואה של עוד שנים-עשר אלף שקל		455
ve nixnasti le-minus	ונכנסתי <"ו" מודגש" < למינוס		456
ki: a-óto haja [aja] ʃloʃim ve xamiʃa elef ʃekel	כי האוטו היה שלושים וחמישה אלף שקל		457
hajom ani moxeret otó	היום אני מוכרת אותו		458
a-mexiron [a-mexiron] hu esrim ve ʃalof	המחירון הוא עשרים ושלוש		459
ani ʔan lo jodaat [jdat] im ani acliax [(j)acli(j)ax] limkor otó be-esrim ve ʃalof	אני לא יודעת אם אני אצליח למכור אותו בעשרים ושלוש		460
beseder	\ בסדר \		461
aval kilu	אבל כאילו		462
sax-hakol niʃmar li	סך-הכול נשמר לי		463
maʃu kmo arbaat-alaʃim [arbatalaʃim] ʃekel	משהו כמו ארבעת-אלפים שקל		464
bo nomar ʃe ani emkor [imkor] otó be-esrim ve ʃtaim	בוא נאמר שאני [אמכור אותו בעשרים ושתיים] ₁		465
lo jeamen	לא ייאמן ₁	י:	466
kilu hosafiti [osafiti] arbat-alaʃim ʃekel	כאילו [הוספתי] ₂ ארבעת אלפים שקל	ל:	467
kilu m-	-- ₂ [כאילו מ-] ₂	י:	468
axʃav od-paam [ódpaam] ani ectarex [ictarex] lehosif [leosif] male kesef	עכשיו עוד-פעם אני אצטרך להוסיף [מלא כסף] ₃	ל:	469
ani omeret lax	אני אומרת לך ₃	י:	470
@..@	@..@ ₄	ל:	471
	[העשרים אלף] ₄ שהפסדתי	י:	472

a-esrim elef [e hifsad(e)ti [ifsadeti]		זה מה שהוספתי לקנות אוטו	473
ze ma [e hosafti [osafti] liknot óto		כי לפני-כן היה לי עשרים	474
ki lifnej-xen [lifnéxen] haja [aja] li esrim		[הוספתי] ₁ עוד עשרים	475
hosafti [osafti] od esrim		[בדיוק] ₁	:ל: 476
bidi(j)uk [bidjuk]		קניתי [ארבעים אלף] ₂	:י: 477
kaniti arbaim elef		[נו]	:ל: 478
nu		[בדיוק] ₂	479
bidi(j)uk [bidjuk]		התקדמתי אז באיזה	:י: 480
hitkadamti [itkadamti] az be-eze		אני חושבת	481
ani xoſevet [xſevet]		חמש שנים	482
xameſ ſanim		טאק	483
tak		ירדתי עוד-פעם חזרה לעשרים אלף	484
jarad(e)ti [jaradti] od-paam [ódpam] xazara le-esrim elef		[(אבל זה מה ש@..@)]	:ל: 485
(aval ze ma [e @..@])		[אחרי שלוש שנים]	:י: 486
axarej [axre] [aloſ] ſanim		אבל אין מה לעשות	:ל: 487
aval en ma laasot [lasot]		[רכב (זה) (משהו שלא @@@)]	488
rexev ze (maſu [e lo @@@])		[אז אמרתי --	:י: 489
az amarti		[אמרתי לה]	490
amarti la		[.. <VOX> ליטל]	491
lital		את פנית אליי	492
at panit elaj		לא אני פניתי אלייך	493
lo ani paniti elajix [elaix]		אני לא מנסה לשכנע אותך לקנות	494
ani lo menasa [mnasa] le[axnea otax liknot		אני לא לחוצה למכור בכלל	495
ani lo lexuca limkor bixlal [bexlal]	--	האול-	496
a-ol-		האוטו הולך כנראה לעמוד ליד אמא שלי	497
a-óto holex [olex] kanire laamod lejad ima [eli] [li]	--	והיא אמ --	498
ve a- im:		כנראה נקבע שלושה חודשים	499
kanire nikba [loſa xodaſim]		מהמ	:ל: 500
mhm		ממש לא לחוצה למכור < דיבור מודגש >	:י: 501

mamaſ lo lexuca limkor			
roca [rɔca]	רוצה \		502
tikxi	תיקחי		503
lo roca	לא רוצה \		504
jeſ li ma laasot [lasot] im a-óto	< VOX/ > יש לי מה לעשות עם האוטו		505
gam hicati [ıcati] oto le-	גם הצעתי אותו ל- -- < משהקת >		506
slixa	סליחה		507
le-axoti	לאחותי		508
ze be-bdika	זה בבדיקה		509
hem bodkim im hem jexolim [jxolim] lehaxzik [leaxzik] od óto	הם בודקים אם הם יכולים להחזיק עוד אוטו		510
ad ſe ani avo [ani(j)avo]	עד שאני אבוא		511
ani gam lo: ze	אני גם לא זה	ל:	512
kilu:	כאילו	י:	513
amarti la	אמרתי לה		514
a-s:- a-siba ſe [ſ] ani avarti le-suzuki	הס- הסיבה שאני עברתי לסוזוקי		515
ze biglal	זה בגלל		516
a-siba a-ikarit hazot	הסיבה העיקרית הזאת		517
ſe eropeijot	שאיירופאיות --		518
e:m eropeijot mafsid-	אם אירופאיות מפסידו- --		519
e:	אה		520
ex omrim	איך אומרים		521
a-erex ſelahem	הערך שלהם		522
jored (mi:-)	יורד [(מ-)]	ל:	523
jored joter mi-ji- mi-japanijot	[יורד יותר] מי- מיפניות	י:	524
ken	כן	ל:	525
aval hem gam joter aminot (me-a-@ a-japanijot)	אבל הם גם יותר [אמינות (מה-@ היפניות)]		526
ve ani lo crixa [cxa] lefaxnea [faxnea] otax	[ואני לא צריכה לשכנע אותך	י:	527
ſe a-óto haze tov	שהאוטו] הזה טוב		528
specifit a-rexev haze	ספציפית הרכב הזה		529
	כי את נסעת בו המון		530

ki [k] at nasat bo hamon	[ממ]	:ל	531
m:	ו לפני] שבוע	:י	532
ve: lifnej [lifne] javua	< מדגישה בהפרדת מילים >		533
test xalak	חלק		534
xalak	אין תיקונים		535
en tikunim	כן	:ל	536
ken	ו חוץ מטיפולי עשרת־אלפים וטסט	:י	537
ve xuc mi-tipulej [tipule] aseret-alafim [asertalafim] ve test	[אין]₁		538
en	[כן]₁	:ל	539
ken	[באוטו כלום]₂	:י	540
b-a-óto klum	[גם אני ככה]₂	:ל	541
gam ani kaxa	טפו טפו טפו < מדגישה בהפרדת מילים, נוקשת על השולחן תוך דיבור >	:י	542
tfu tfu tfu	כלום		543
klum	פעם אחת היה לי		544
paam axat haja [aja] li	שהמפתח		545
je a-mafteax	ראיתי שהוא נ- לפעמים נתקע		546
raiti je hu: n- lifamim nitka	אמרתי		547
amarti	אני לא צריכה להגיע למצב		548
ani lo crixa [cxa] lehagia [leagia] le-macav	שהוא ייתקע ואני לא יכולה להזיז את האוטו		549
je [ʃ] hu (j)itaka [itaka] ve ani [a ⁿ] lo jexola [jxa] lehaziz [aziz] et [t] a-óto	הלכתי החלפתי צילינדר		550
halaxti hexlafti [exlafti] cilinder	זהו		551
zehu	[כן]	:ל	552
ken	[טיפולי] עשרת־אלפים	:י	553
tipulej aseret-alafim [asertalafim]	אני בודקת כל הזמן שמן מים		554
ani bodeket kol a-zman jemen majim [maim]	אין צורך להוסיף בכלל		555
en corex lehosif [leosif] bixlal [bexlal]	הוא לא אוכל כלום		556
hu lo oxel klum	:ל את מספרת לי \	:ל	557
at [t] mesaperet li	[כלום]₁	:י	558
klum	< צחוק >₁ גם אני ככה	:ל	559

gam ani kaxa	אז אני ₂]	:י	560
az ani:	@ אני מחליפה ₂ שמן]	:ל	561
@ ani maxlifa femen	רק]		562
rak	רק כשאני הולכת לטיפולי אה עשרת־אלפים		563
rak kʃe ani holexet [olexet] le-tipulej e: aseret-alafim [asertalafim]	כן	:י	564
ken	הם מחליפים	:ל	565
hem maxlifim	כאילו [הם לא]		566
kilu hem lo:	כן	:י	567
ken	כן		568
ken	איזה כיף זה \	:ל	569
eze kef ze	אמרתי לה	:י	570
amarti la	לשכנע אותך \		571
lefaxnea otax	לא תשמעי ממני לנסות לשכנע אותך < מודגש >		572
lo tiʃmei [tiʃme?i] mimeni lenasot lefaxnea otax	כי האינט- --		573
ki a-inte-	אין לי אינטרס כזה גדול אה לי- < מודגש בהפרדת מילים >		574
en li interes kaze gadol e: l-	[אני ממש רוצה לקנות כזה רכב אה]	:ל	575
ani mamaʃ roca liknot kaze rexev e:	אני ממש רוצה לקנות אותו דבר		576
ani mamaʃ roca liknot otó davar	כי בהתחלה חשבתי על פז'ו מאתיים וחמש		577
ki: b-a-hatxala xaʃavti [xʃavti] al pezo matajim [mataim] ve xame:ʃ	ואז החבר'ה [(בזה אמרו)]		578
ve az a:-xevre b-a:-(ze amru)	[ליאת]	:י	579
liat	[לי] היה		580
li haja [aja]	כן	:ל	581
ken	אבל הם --		582
aval hem	הם לא אמרו לי על הקטע של איך		583
hem lo amru li al a-keta ʃel ex	הם אמרו לי שהטיפולים הם הרבה יותר יקרים		584
hem amru li ʃe a-tipulim hem harbe joter jekarim	ושאם יש בעיה במנוע		585
ve ʃe im jeʃ beaja b-a-manoa	הטיפול ההוא הרבה יותר יקר		586
a-tipul hahu harbe joter jakar	[ו] -- ₁		587
ve	[למה] ₁	:י	588

lama:	אה הי- חלקים של יפנים לא [עולים הרבה כסף] ₂ \	589
e: a-ja- xalakim fel japanim lo olim harbe kesef	[לא]	:ל 590
lo:	בגלל] ₂	591
bigla:l	הם אמרו ש	592
hem amru fe	בגלל שהאוטו קטן	593
biglal fe a-óto katan	.. ה- ה- מצ נפח של ה- --	594
a:- a:- [m] nefax fel a-	המקום של המנוע	595
a-makom fel a-manoa	בפז'ו	596
be-pezo	הוא יותר קטן מאשר של ה- של הסוזוקי	597
hu joter katan meafjer fel a:- fel a:-suzuki	נו אז --	:י 598
nu az	וכשהנפח מנוע גדול יותר	:ל 599
ve kfe a-nefax manoa gadol joter	אז כל החלקים צמודים יותר	600
az kol a-xalakim cmudim joter	זה מה שהם הסבירו לי	601
ze ma fe hem hisbiru [izbiru] li	אני [לא מבינה בזה (כלום)]	602
ani lo mevina be-ze (klum)	[אוקיי]	:י 603
okej	[לא]	604
lo	[לא]	605
lo	אז זה נשמע משהו [הגיוני]	606
az ze nišma mafju hegjoni	אני לא מכירה את זה]	607
ani lo mekira [mkira] et ze	[ואז הטיפול]	:ל 608
ve a:z a-tipul	הוא יותר קשה	609
hu joter kafe	כי צריך לפרק הרבה יותר [חלקים]	610
ki carix lefarek harbe joter xalakim	[אז עבו-] --	:י 611
az avo	את משלמת על עבודה	612
at mešalemet [məšalemet] al avoda	[לא על החלקים]	613
lo al a-xalakim	[בדיוק]	:ל 614
bidi(j)uk [bidjuk]	על הח- --	615
al a-x-	גם על ה- --	616
gam al a-	תראי	617

tiri [turi]	בסוזוקי אולי לא --	618
b-a-suzuki ulaj lo	אני לא יודעת	619
ani [a ⁿ] lo jodaat [jdat]	אבל אולי לא מפרקים	620
aval ulaj lo mefarkim [mfarkim]	שצריך לטפל במנוע	621
ʃe carix [cix] letapel b-a-manoa	צ אין דבר כזה	622
[] en kaze davar	תמיד כשאת צריכה להגיע לאנשהו	623
tamid kʃe at crix [cxa] lehagia [leagia] le-anʃu	את --	624
at	[(בסדר)] ₁	625
(beseder)	את כל מה] ₁ [שבדרך	626
et kol ma ʃe b-a-derex	את מפרקת] ₂	627
at mefareket	[אז יכול להיות אבל] ₂ על עבודה	628
az jaxol lihijot [li(j)ot] aval al avoda [ʔavoda]	אני לא יודעת	629
ani lo jodaat	אבל גם [לרוני] --	630
aval gam le-roni	[זה אומר] עבודה	631
ze omer avoda	לרוני יש פז'ו מאתיים וחמש	632
le-josi jeʃ pezo mataim ve xameʃ	אז הוא אמר לי	633
az hu amar li	ליאת	634
liat	הטיפול	635
a-tipul	הכול הרבה יותר יקר	636
hakol harbe joter jakar	בפז'ו מאתיים וחמש	637
be-pezo mataim ve xameʃ	אני לא משוכנעת	638
ani lo meʃuxnaat	[אני לא (יודעת)]	639
ani lo (jodaat)	[לי היה גם את] זה וגם את זה	640
li haja [aja] gam et ze ve gam et ze	אני לא משוכנעת < מהיר >	641
ani lo meʃuxnaat [meʃuxnat]	אבל האחזקה של הפז'ו עלתה לי יותר	642
aval a-axzaka ʃel a-pezo alta li joter	היום < מודגש >	643
hajom [hajom]	[למה] \	644
lama	[ליאת]	645
liat	היום אני משלמת ביטוח	646

hajom ani mefalemet bituax	יותר זול	647
joter zol		
mi-rexev [e haja [aja] li lifnej [lifne] snatajim	מרכב שהיה לי לפני שנתיים	648
at koletet	\ את [קולטת]	649
a:	[אָה] ל:	650

Abstract

Spoken Israeli Hebrew (SIH) includes many traces of ancient phases of Hebrew, whose sources have been long lost, resulting in complicated phenomena. This paper wishes to synchronically describe the morphophonological system which regularize such phenomena in the verbal roots, and which make it possible for an infant in an Israeli Hebrew environment to acquire its complex phonology and verbal morphology.

This paper pours into a significant gap in the description of the mechanism which produces common everyday verbs, fluent in Israeli Hebrew speakers, by describing the set of morphophonemes and their function as root-components in Spoken Israeli Hebrew. This gap in morphological research of the majority of SIH verbs, is the result of the focus of verbal morphology research of the last decades on coining new verbs, mainly denominatives* – and not on the very different mechanism producing root-based verbs (Arad 2007: §6-7).

This paper presents the morphophonological analysis principles, which enable the analysis of phenomena involving both phonology and morphology. As part of the morphophonological analysis method, we define the morphophonemes which serve as root-components in SIH and present in detail their phonemic realizations in different morphophonological environments in the inflection of verb paradigms. This study was based on verbs from recorded SIH texts, taken from the Corpus of the Spoken Israeli Hebrew (CoSIH) project (Hary & Izre'el 2002; Izre'el & Rahav 2004), with Hebrew and phonetic transcriptions.

Special attention is paid to the issues of 'BeKeF' consonants and 'defective' roots, whose realizations and effect on their environments are explained morphophonologically. In addition, solutions are suggested to the phenomena of variations in the pronunciation of verbs, and finally additional issues are suggested for further study.

* Ornan 1971, 1993; Bolozky in his many papers, among which are 1978, 2007; Bat-El 1986, 1996; Berman 1987, 1989; Ravid 1990; Nir 1993; Ossishkin 1999; Schwarzwald 2000; and many others, and cf. Izre'el 2006: 118-119.

TEL-AVIV UNIVERSITY
FACULTY OF HUMANITIES
DEPARTMENT OF HEBREW CULTURE
SECTION OF SEMITIC LINGUISTICS

**MORPHOPHONOLOGY OF THE VERBAL ROOT
IN SPOKEN ISRAELI HEBREW**

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
AT TEL-AVIV UNIVERSITY

BY
ILLAN GONEN

SUPERVISED BY
PROF. SHLOMO IZRE'EL

2 AUGUST 2009